

حسلا لهم

یک رمان کوتاه

نویسنده: عزیز غاز (تخلص)

زمستان 1393 یزدگردی

پیش گفتار

آیا واژه‌ای هست که حال مرا توصیف کند؟ حس می‌کنم میانه‌ی تاریکترین شب بی‌پایان، اندر ژرفای دریایی از خونِ دلمه بسته گیر افتاده‌ام.

نه نفسی، نه امیدی، نه خورشیدی، نه نوری، نه دیدی، نه طوفانی، نه حتی منظره‌ای از گستره‌ی دریای شب.

نگارشِ فریادهای ذهنِ سوزانم هم کاری از پیش نمی‌برد که قلبم از دوگانگی شقه گشته است: دلتنگی‌ام برای واقعیت و تظاهرم به بی‌خیالی.

نیم‌ش اندر سیاهچالِ آرزو هم سلولی آزادی بیان است و نیم‌ش را بر دروازه‌ی ظاهر به دار کشیده‌اند تا با لبخندی تصنعی بازدید کنندگان را خوشامد گوید.

در تلاشی مذبوحانه برای نجاتِ خویشانِ زین مرگِ
ذهنی، تصمیم به نگارش داستانی عاشقانه می‌گیرم.

اندر سکوتِ مرگِ بارِ اندیشه غوطه‌ورم که ناگاه
صدایی می‌شنوم. ذهنم بیدار می‌شود و نوشتن آغاز
می‌گردد. داستانِ عشقی سوزان خیس و خونین بر قلم
جاری می‌کنم. داستانی نو از عشقی کهنه اندر بسترِ
واقعیت با شخصیت‌های خیالی.

این داستان در سده‌ی دوم هجری^۱ در شهر بخارا اتفاق
می‌افتد. در این وهله‌ی تاریخی، امپراتوریِ ساسانی
سقوط کرده است و دینِ مبینِ اسلام شهرهایِ ایران را
درمی‌نوردد. کشور سابقِ ساسانیان، ایرانشهر، به بخشی
کوچک در خلافت اسلامی تبدیل شده است. مردم

---

¹ 740s AD

ایران، به خصوص پارس‌ها، تلاش دارند با نقش جدید
خویش در دنیای قرون وسطا کنار آیند.

این کتاب کاملاً "رایگان در اختیار فارسی‌زبانان و
ایرانی‌ها قرار می‌گیرد. چنانچه سخنی از این نویسنده
را جایی بازگو می‌نمایید ذکر منبع فراموش نگردد.

/عزیز غاز (تخلص)

آغاز داستان

نام من سعید بن عزیز بن سرو آزاد است. مردی جوان،
بیست و اندی ساله، هستم. شوری در سر و زبانی
شیرین در دهان دارم.

از بخت بد، یک قرن پیش از تولد من، کشورم
ایران شهر که قرن‌ها ابرقدرت جهان محسوب می‌شد
سقوط کرد. از بخت نیک، اعراب مهاجم همگی بد
نبودند. ایشان دین مبین اسلام را برای ملت من به
ارمغان آوردند. اسلام اکمل دین‌هاست که از جانب
خداوند تبارک و تعالی بر حضرت ختمی مرتبت
محمد مصطفی نازل گشته است.

اکنون ایرانشهر بخشی از خلافت اسلامی گشته است.
 هر ایالتِ ایرانشهر توسط یک قبیله‌ی عرب اداره می-
 گردد. قبیله‌ی عرب مسئول جمع‌آوری خراج خلیفه و
 نظارت بر اجرای قوانین شارع مقدس اسلام می‌باشد.

خانواده‌ی من دو نسل است که مسلمان شده‌اند.
 اجدادم دهقان‌زاده‌ی ساسانی و رازی^۲ بوده‌اند. خاندان
 من، طی شاهنشاهی کیکباد ساسانی به ناحیه آمودریا
 فرستاده شدند تا به گسترش زبان پارسی و دینِ
 زرتشتی میان صُغدیان^۳ پردازند.

دانش آموزی و گسترش هنر، تنها چیزیهایی است
 که دهقان‌های ساسانی دیوانه‌وار دنبال می‌کنند. پدرم

---

2 اهل شهر ری

3 مردم ایرانی‌نژاد و بومی منطقه آمودریا

بسی پول و زر خرج کرد تا نزدِ بهترین استادان روزگار
درس بخوانم و بر همه دانشی چیره گردم.

پدرم جایگاهی کهنتر در دستگاه حکومت یافته بود.
من از پدر پیشی گرفتم و جاه و مقامی دهان پُرکن اندر
دستگاه امارت بدست آوردم. با سپاس از زرهای پدر
پایم به دربارِ بخارا، تختگاهِ امیر حاتم طایی، باز شد.

من جغرافیای بین‌الملل و چند زبان مختلف می‌دانم
بنابراین پایه‌ی ثابتِ جلسات نظامی و سیاسی قبیله‌ی
طیء^۴ و مشاورِ ویژه‌ی حاتم طایی^۵ رئیس قبیله‌ی طیء
می‌باشم.

---

۴ طیء قبیله عرب است که از طرف خلیفه حاکم بر منطقه آمودریا گشته است. واژه‌ی تازی به معنای عرب از نام این قبیله گرفته شده است. منطقه آمودریا که تحت امر طایی‌ها بود تازیک نام گرفت. بعدها واژه‌ی تازیک به تاجیک تغییر تلفظ داد.

۵ حاکم آمودریا و حاکم شرع. او به افتخار جد خوش آوازه‌اش، نام حاتم را برگزیده است.

منطقه‌ی آمودریا ناحیه‌ی شمالیِ ایالتِ بزرگِ خراسان
را پوشانده است. شهرِ بخارا مرکزِ منطقه‌ی آمودریا
می‌باشد.

بخارا شهری برخاسته از کاهگلِ نرمِ آمودریا است.
آجرهای گلی پوشیده از کاهگل، دیوارهایی قطور را
دور تا دور شهر ایجاد نموده‌اند که باروهایی
شکوهمند آن‌ها را می‌نگرند.

شهر چندین خیابان اصلیِ متقاطع و مورب و درهم و
برهم دارد. در طولِ روز گرد و غباری که از سطح
خیابان‌هایِ خاکی شهر برمی‌خیزد، ساختمان‌ها را در
مه‌ی غلیظ فرو می‌برد. گویی چشمانِ بیننده، رؤیایی
صبحگاهی را اندر بیداری می‌بیند.

بخارا بازاری سرباز و کشیده دارد که پر از گدایان و دست‌فروشان است. کسبه‌ی بازار محترم و مشتری‌ثابتِ معاملاتِ بازرگانانِ ایرانیِ شهر هستند. بازرگانانِ اجناسِ شگفت‌مانندِ ابریشم و کاغذ را از کاشغرِ چین وارد و زعفرانِ خراسان را به چین صادر می‌کنند.

ساختمان‌های دولتی حولِ کوشکِ امیر حاتم طایی چیده شده‌اند. به جز دارالعداله که دورتر از مرکز شهر است، دارالمالیه، دارالحریبه، دارالخزانه و چندین اداره‌ی دولتی اطراف کوشک ساخته شده‌اند.

مسجد جامع بخارا غول‌پیکر است. گنبدش آجری و دیوارهایش سنگ‌خارا است. سنگ‌خارای آن را از خراب کردنِ آتشکده‌ی باستانیِ آمودریا در چند فرسخیِ شهر تهیه کرده‌اند.

محلاتِ جدیدِ شهر نامنظم و خانه‌هایش کوچک و
 لوزی شکل است. بیشتر، صغدیان و تورکان در آن‌ها
 ساکن هستند. محلات قدیمی شهر خانه‌های بزرگ
 دارای حیاط حوض و سالن پذیرایی دارد. بیشتر،
 ایرانی‌هایِ یهودی و دهقان‌هایِ پارسی، در محلات
 قدیمیِ شهر زندگی می‌کنند.

اکثرِ جمعیتِ بخارا مسلمان هستند. فقط اقلیتِ
 کوچکی از ایرانی‌هایِ یهودی و مسیحی به طور
 پراکنده مابین مسلمین زندگی می‌کنند.

ایرانی‌هایِ یهود همچون دهقان‌هایِ پارسی از
 شهرهایِ مرکزیِ ایران طی حکومت ساسانیان به این
 منطقه آمده‌اند.

مسیحیان، فرزندانِ مبلغانِ مذهبیِ ایرانی و رومی هستند
 که برای تبلیغِ مسیحیت در میانِ تورکان به این منطقه
 مهاجرت کرده‌اند.

جلسه‌ی اربابان

نماز صبح را به جماعت در مسجد جامع بخارا می-
 خوانم. همه‌ی مردانِ مسلمانِ شهر وظیفه دارند در نماز
 صبح شرکت کنند. مگر آن که عذر موجهی داشته
 باشند.

هوا هنوز گرگ و میش است و اندکی سوز سرما از
 خیزی وضو حس می‌کنم. سوییِ درب مسجد می‌روم
 تا کفش‌هایم را پا کنم. امام جماعت، محمد طایی،
 برادر ناتنیِ حاکم است. مرا صدا می‌زند.

محمد طایی: "امروز جلسه‌ی امنیتی برگزار می‌شود. تا یک ساعت دیگر در قصر حاضر باش. اگر کاری نداری، یک راست برو به قصر. جلسه‌ی امروز، بدون تو تشکیل نمی‌شود!"

من: "الساعة خدمت امیر شرفیاب می‌شوم"

محمد طایی: "بسیار خُب. من باید آخرین گزارشات مرزبان‌ها را دریافت کنم. بعدتر به جلسه ملحق می‌شوم"

با گام‌هایی تند سوی قصر می‌روم. در راه با خود می‌اندیشم: "یعنی حمله‌ای به مرزها صورت گرفته؟ تمامی قبایل تورک که مسخر لشکر طایی گشتند و الان خراج گزار حاتم‌اند"

اندیشه‌های آزاردهنده‌تری به سراغم می‌آید: "شاید شورش‌ی آغاز شده است؟ خدا نکند. ایرانیان یارای جنگ با عرب‌ها نیستند. شورش بی‌فایده است و حتماً شکست می‌خورد. باز هم باید شاهد قتل‌عام ایرانیان بدستِ طاییان باشم. باز هم زن‌ها و بچه‌های ایرانی را به اسارت می‌گیرند و وسط بازار می‌فروشند. زنان ایرانی را همچون کالا لُخت می‌کنند و وسط بازار نمایش می‌دهند. تبلیغاتِ حراجِ اسیران جنگی تا چین و بین‌النهرین می‌رود. پیرمردانِ عرب و تورک برای خریدِ دختر بچه‌ها و پسر بچه‌های اسیر صف می‌کشند. حتی فکرش هم حالم را هم می‌زند. من باید تحمل کنم و دهان بر بیندم تا خودم و خانواده‌ام را حفظ کنم"

در اندیشه‌های وحشتناک شناورم که خودم را مقابلِ
 دروازه‌ی قصرِ حاتم طایی می‌یابم. نگهبانانِ دربِ
 کوچکِ کناری را باز می‌کنند تا داخل شوم. دربِ
 بزرگ فقط برای عرب‌ها باز و بسته می‌شود.

از کناره‌ی حیاطِ قصرِ گذر می‌کنم. در جوارِ حوضِ
 و فواره‌هایِ وسطِ حیاطِ قصر، فرماندهِ نگهبانانِ مشغول
 سان دیدن از گروهی سرباز است. با نگاهی نافذ چهره
 و جامه‌ی مرا بررسی می‌کند. من می‌ایستم، گرنشی
 کوتاه می‌کنم و سوی ورودی ساختمان می‌شتابم.

از راهروهای تاریک و تنگ می‌گذرم و به تالارِ
 تختگاه داخل می‌شوم. حاتم طایی بر تخت لمیده و
 انگور می‌خورد. ردایی شیری‌رنگ و پاکیزه بر

دشداشهی^۶ سفید براق پوشیده است. دستار سرخ بر سر
و موزهی میکاییلی بر پا دارد.

دو غلامِ تورک، زیباروی و نوجوان، کمر بسته در
خدمتش ایستاده‌اند. امیر قطراتِ آب انگور از ریش
و سیل خویش می‌زداید. بالبخند سوی من می‌نگرد و
من تعظیمی عمیق سوی‌ش می‌کنم.

حاتم طایی: "مانند همیشه، از همگان وظیفه‌شناس‌تر
هستی حتی از پسرانم. تشریفات کافی‌ست. جایی
بنشین تا دیگران هم بیایند"

من تنها غیر عربِ جلسه می‌باشم. مانند همیشه گوشه-
ترین نقطه را در تالار جستجو می‌نمایم و کنار در
ورودی می‌نشینم.

خدمتکاران یک میز بزرگ و یک نقشه را در میانه‌ی
تالار مستقر می‌سازند. بزرگان طایبی هم یکی‌یکی سر
می‌رسند و در جای خود مستقر می‌شوند. عموهای
حاتم، پسر عموهایش، برادرانش، پسرهای خودش
و برادرانش، پسرهای پسر عموهایش و سرانجام
عبدالله اموی نماینده‌ی خلیفه.

نخست تلاوت آیاتی چند از کلام‌الله مجید، ستایش
محمد مصطفی ابوبکر عمر عثمان علی و خلیفه‌ی عصر
انجام می‌شود. من تمام مدت دلشوره دارم تا موضوع
جلسه را دریابم. چند سالی می‌شود که جلسه‌ی امنیتی
خاصی برگزار نشده است.

آخرین بار، جلسه‌ی امنیتی درباره‌ی تنبیه یکی از قبایل
تورک بود. پسر عموی روان‌پریشِ حاتم، قحطبه

طایی، مأمور فرونشاندن شورش ایشان شد. در نبردی نابرابر به خیمه‌های‌شان حمله کرد. طبق سنت پیغمبر، همه‌ی مردان قبیله‌شان را از دم تیغ گذراند. زنان و کودکان را در بازار بردگان فروخت. چقدر وحشتناک بود. یکی از همین غلامان نوجوان که پشت حاتم طایی ایستاده است، غنیمت همان جنگ است. سال‌هاست بهایِ شورش قبیله‌اش را با خدمت و سوراخ مقعدش^۷ می‌پردازد.

سرانجام جلسه آغاز می‌شود و محمد طایی خلاصه‌ی گزارشات مرزبانی را به عرض می‌رساند.

محمد طایی: "گزارشات مرزبانی مشاهداتِ دیده‌بانان تورک را تصدیق می‌نمایند. یک گروه ناشناس

---

7 کنایه از نقش غلام به عنوان برده‌ی جنسی. آوردن این خطوط در متن نشانه‌ی تایید آن توسط نویسنده نیست. فقط بیان این است که این عمل کثیف توسط عده‌ای انجام می‌شده است.

متشکل از صد نفر در حال گذر از قلمروی قبایل
تورک می‌باشد. تا یک هفته‌ی دیگر به مرزهای ما
وارد می‌شود"

یکی از میان جمع طاییان برمی‌خیزد. او پسر بزرگ
حاتم، عثمان طایی است.

عثمان طایی: "این که جلسه نمی‌خواست. همین الان
می‌روم و همه‌شان را می‌گشتم"

حاتم طایی فریاد می‌زند: "احمق. فکر کردی باهوش -
ترین هستی! صبر کن تا ادامه‌ی گزارش را بشنوی"

محمد طایی صدای‌ش را صاف می‌کند و می‌گوید:
"این گروه ناشناس لباس‌هایی عجیب بر تن دارند و
وسایلی ناشناخته با خود حمل می‌کنند. اهل کشوری

هستند که ما هیچ شناختی از آن نداریم و نباید بی گذار
به آب بزیم"

محمد طایی کاغذهای روی میز را زیر و رو می کند،
یک طرح زغال^۸ را بیرون می آورد و به سمت من می -
گیرد. طرحی از یک زن و مرد با لباس هایی ناشناخته
است.

محمد طایی: "هی، ابن عزیز! تا به حال چنین جامه -
هایی در کتاب های دیده ای؟"

من با دقت نقاشی را می نگرم. لباس زن کوتاه و شانه -
هایش ناپوشیده است، دامنش از میان یک چاک بلند
دارد. مرد به مانند ایرانیان شلوار بر تن دارد ولی

---

8 طرح سیاه و سفید، کشیده شده با زغال

شلوارش تنگ است و بالاپوشی چسب تن با آستین-
های بلند دارد.

من: "تا به حال چنین چیزی ندیدم"

حاتم طایی که با دقت واکنش مرا می‌نگرد، می‌گوید:
"آیا امکان دارد که این گروه ناشناس بازرگانان یا
سفیرانی از کشوری دوردست باشند؟"

من: "آیا مال اندک یا مال التجاره‌ای همراه دارند؟"

محمد طایی: "خیر. حتی اسب هم ندارند. فقط چند
کوله‌بار همراه دارند. در صحرا آواره‌اند پس تاجر
نیستند. زن همراه دارند پس سفیر نیستند. شمشیر و
سلاح دارند پس تهدید هستند"

حاتم طایی: "می‌بایست فراری‌هایی از سرزمین‌های دور باشند. باید همه‌شان را بی‌سر و صدا بُگشیم. فقط این که حرکت دادنِ نیروهایِ عرب فکر خوبی نیست. مبدأ این جماعت را نمی‌شناسیم، شاید شَرّی در قضیه باشد. برای قبیله‌ی تورکانِ بارسغان پیغام می‌فرستیم، تا حمله‌ای مرگبار با هزار سوار را بر این گروهِ ناشناس وارد کند. جسدها را هم بسوزانند"

من: "اگر سرورم اجازه فرمایند، من نامه‌ی امیر را به بارسغان برسانم و تورکان را در این حمله مشایعت کنم"

حاتم طایی: "چرا چنین درخواستی داری؟ تو بهترین مترجم امارتِ اسلامی هستی، نمی‌خواهم بر اثر یک اشتباه احمقانه تو را از دست بدهم"

من: "سرورم، من تا به حال چنین لباس‌ها و مردمی را ندیده‌ام. اجازه فرمایید تا برای مطالعه‌ی این مردم ناشناس به این مأموریت بروم"

حاتم طایی: "فکر می‌کردم از خون و جنگ بدت می‌آید! من مُنکر اهمیت مطالعه‌ی میدانی نیستم. ولی تو فقط با جسدهای بی‌سرِ ایشان سخن خواهی گفت. حال اگر اصرار داری، نامه را به تو می‌دهم"

من: "سپاس فراوان، امیر بزرگوار"

حاتم طایی: "باشد. در نامه می‌نویسم که تو را دور از غائله‌ی جنگ محافظت کنند. پس از آن که همه‌ی گروهِ ناشناس را کُشتند، پیش از سوزاندن اجساد به محل ببرند تا چهره‌ها لباس‌ها و وسایل‌شان را مطالعه

کنی. انشاءالله، یکی‌شان را زخمی بگیرند و پیش از
گردن زدنش بتوانی زبان‌شان را هم بشنوی"

جاده‌ی دشت

من که از افکار ناراحت‌کننده‌ی صبح آزاد گشته‌ام،
همراه نامه‌ی امیر و یک غلامِ تورک آماده‌ی عزیمت
به بارسغان می‌شوم. من تا به حال مسافرت نکرده‌ام. آن
شب را هیجان‌زده و خوشحال سحر می‌کنم.

نماز صبح که تمام می‌شود، غلامِ تورک اسب‌ها و ساز
و برگ سفر را محیا می‌سازد. غلام مسیر را بلد است.
من به مانند ارباب فقط سوار اسبم می‌شوم و اسبِ
غلام را دنبال می‌کنم.

به محض خروج از دروازه‌های بخارا، هیجان جای
خودش را به دلهره می‌دهد. تازه می‌فهمم چه خاکی

بر سرم شده است. من همه‌ی عمرم را در داخل شهر و
 ییلاق‌های حومه‌اش گذرانده‌ام. راندن بر جاده‌ای بی-
 انتها، بی‌هیچ انسانی در منظره، اساسی نگرانم می‌کند.
 جاده از کوچه باغ‌های سیرابِ آمودریا به دشتِ تخت
 و کم علف رنگ می‌بازد. من عادت به اسب‌سواری
 طولانی ندارم، ولی درد ماتحت را تحمل می‌کنم چون
 چاره‌ای ندارم و حامل نامه‌ی امیر هستم.

یک دور از پارچه‌ی دستارم را باز می‌کنم، سر و
 صورت خویش را می‌پوشانم و از آفتاب چهره‌ام را
 محافظت می‌کنم. طلوع خورشید پای در رکاب می-
 کنیم و بدون توقف تا نماز ظهر یورتمه می‌رانیم.

برای نماز ظهر و ناهار زیر درختی پر برگ و خوش
 سایه توقف کوتاهی می‌کنیم. غلام تورک تمایلی به

سخن گفتن ندارد. نماز ظهر را می‌خوانیم، تکه نانی
می‌شکنیم و دوباره تا غروب سواری می‌کنیم.

شب هنگام وسط دشت اتراق می‌کنیم. غلام تورک
چغرا^۹ است و سختی راه بر او اثر نکرده است. اسب‌ها
را تیمار می‌کند، آتش روشن می‌کند و جا می‌اندازد
تا بخوابیم. من همچون صخره‌ای خوابم می‌برد که به
عمرم این قدر فعالیت بدنی نکرده‌ام.

خروس خون برمی‌خیزیم و تیمم می‌کنیم. نماز صبح را
می‌خوانیم و پای در رکاب می‌کشیم.

غلام تورک: "ارباب، تا بارسغان نیم روز راه است.
اجازه فرماید تا بی‌توقف اسب برانیم. نماز ظهر و عصر
در خیمه‌ی بارسغانی خواهیم خواند. بهر خوراک هم

---

۹ سرسخت و قوی

می توانیم تکه گوشتی نمک سود بر پشت زین
بخوریم"

من می ترسم که غلام بعدها نزد امیر خبرچینی کند که
من در فریضه ی نماز کاهلی نموده ام. پس با او مخالفت
می کنم.

من: "خیر. الصلوه عمود الدین. نماز باید سرموقع ادا
گردد"

خیمه گاهِ بارسغان

اولویت نماز و یک چُرتِ کوتاه بعد از نماز، زمان
رسیدن ما به مقصد را تا حدود نماز مغرب معوق می -
کند.

وقتی به بارسغان می‌رسیم، خونِ افقِ خیمه‌های بارسغان
 را غرقِ تاریکی نموده است. زنانِ تورک به داخل
 خیمه‌ها می‌دوند تا ورودِ دو غریبه به محدوده‌ی قبیله
 را خبر دهند. خیلی زود، چند اسکورتِ اسب سوار به
 ما می‌پیوندند و ما را تا محلِ خیمه‌ی رئیس قبیله،
 محمدقلی‌خان، هدایت می‌کنند. غلامِ تورک کنار
 اسب‌ها و سایر خدمه تورک می‌ماند. من به خیمه‌ی
 محمدقلی‌خان وارد می‌شوم.

قبیله‌ی بارسغان مسلمان و یکی از متحدان اصلیِ
 خلافت علیه قبایل کافر قزاق^{۱۰} آسیای مرکزی می-
 باشد.

محمدقُلی خان و سایر حضّار خیمه‌ی ریاست برمی-
خیزند و تعظیم می‌کنند. من نامه‌ی امیر را به کاتبِ
خان می‌دهم. کاتب نامه را بلند می‌خواند. محمدقُلی-
خان شیر بز داغ در کاسه‌ها می‌ریزد و مهمان‌هایش را
پذیرایی می‌کند.

محمدقُلی خان: "دیده‌بان‌ها گفته‌اند که حرومی‌ها صد
نفر هستند و تازه همشون مرد نیستند. یعنی کمتر از صد
نفر جنگجو هستند"

محمدقُلی خان جرعه‌ای شیر داغ می‌نوشد و می‌افزاید:
"فردا خروس خون، غلامحسن خان با هزار نفر سوار
سمت این حرومی‌ها حرکت می‌کند. حدود غروب به
محل ایشان خواهند رسید. برای اینکه غبار اسب‌ها
دیده نشود، قشون از اسب پیاده می‌شوند و در تاریکی

تا نزدیکِ اتراق حرومی‌ها اسب‌ها را راه می‌برند. به محضِ قرابتِ کافی، سوار اسب‌ها می‌شوند و بر ایشان می‌تازند"

غلام‌محسن خان پسر ارشد محمدقلی خان است. او غولتشن و غولچماق است و صد البته به خونخواری شهره. او سمت راست پدرش نشسته و با دقت گوش می‌دهد.

غلام‌محسن خان: "ممکن است که ایشان احتمال شبیخون بدهند. طلوع خورشید بهترین زمان برای حمله است. این ساعتی‌ست که نگهبانان شیفتِ شب هنوز تعویض نشده‌اند و از پاسِ شب خسته و خوابالودند. غروب که به موضعِ مورد نظر رسیدیم اسب‌هایمان را روی زمین می‌خوابانیم و تا طلوع

خورشید صبر می‌کنیم. کوسِ جنگ را علی‌الطّلع
می‌زنیم و از چهار جانب بر حرومی‌ها یورش می‌بریم.
خودم نیروی اصلی را فرماندهی می‌کنم. از سوی
مشرق بر ایشان می‌تازم تا خورشید پشت سرم باشد و
دید ایشان کور گردد"

محمد قلی‌خان: "هیچ کس نباید فرار کند. اسیر
نگیرید. فرمان امیر است. اگر زن یا بچه‌ای دستگیر
کردید، در محل سکس کنید و سپس گردن بزنید.
جنازه‌ها را بسوزانید"

غلامحسن خان به من اشاره می‌کند و می‌گوید: "خیال
جناب سعید بن عزیز راحت باشد. پیش از سوزاندن
اجساد و قتلِ اسیران، شما را به محل حرومی‌ها می‌بریم
تا مطالعه‌شان کنید و با ایشان سخن گوئید. فقط این

که طی مدتِ جنگ، از فاصله‌ای امن تماشا فرمایید.
تلاش کنید سر و صدا و کنجکاوی بی‌مورد نکنید تا
دست و پای ما را نگیرید"

من با لبخندی تصنعی سخنش را تأیید می‌نمایم.

شبِ یورش

نماز مغرب و عشاء را به جماعت ادا می‌کنیم.
محمدقلی‌خان امام جماعت است و همه‌ی مردانِ قبیله-
ی بارسغان، چیزی در حدود ده هزار نفر، پشت سرش
قامت می‌بندند.

همه‌ی دشت زرافشان یکپارچه بیت‌الله می‌گردد.
صدای تکبیر تورکان مسلمان قلب آسمان را می-
لرزاند. محمدقلی‌خان در هر سجده دقایقی را به ذکر
و اشک ریختن می‌گذرانند. سجده‌های طولانی و

عرفانی‌اش، قلب زمین را دریا می‌کند و حالی ماورایی
می‌دهد. آسمان، زمین و دریا اندر قلبِ محمدؑلی خان
بارسغان به همدیگر می‌پیوندند.

پس از نماز، مردان قبیله به خیمه‌های‌شان باز می‌گردند.
من همراهِ محمدؑلی خان و بزرگان بارسغان بر سفره‌ای
رنگارنگ می‌نشینم. همه گونه چرنده و پرنده در سفره
کباب شده است. کباب بره، ماکیان و ماهیان. پیش
غذای اصلی، ماستِ ترش و چرب و البته دوغ
گواراست. من که حسابی خسته هستم تا جان و جای
دارم می‌خورم.

پس از شام، بزرگان پراکنده می‌شوند. غلامی مرا تا
خیمه‌ی مهمان راهنمایی می‌کند. لباس‌های فاخر و
تمیز و اسباب خواب پهن گشته است. لباس‌های سفر

را درمی آورم تا آماده‌ی خواب شوم. ناگهان صدای
پیرزنی می آید.

پیرزن: "یا الله"

من خودم را می پوشانم و اذن دخول می دهم. پیرزنی
تورک همراه کنیزکی هفت-هشت ساله وارد خیمه
می شود.

پیرزن: "محمدقلی خان، این دخترک را برای تنهایی
امشب مشاور فرستادند. این کنیزک متاع خاص از
کلکسیون جناب خان می باشد. نرم، ضعیف با
رفتارهای بچه گانه"¹¹

---

11 اگر هنوز حالتان بهم نخورده است، بگذارید یادآوری کنم که چنین انحراف‌هایی (Pedophilia) همچنان در برخی نقاط جهان به طور گسترده در جریان است. مثلاً "کشور منحرف دوست و برادر امارت اسلامی افغانستان طالبان و عربستان سعودی. این رسوم کثیف مورد تایید نویسنده نیست.

من برای لحظه‌ای خشکم می‌زند. وقتی جایگاه مشاور
را در دستگاه حکومتِ اسلامی پذیرفتم، می‌بایست
انتظار چنین روزی را می‌کشیدم.

اگر این هدیه را قبول نکنم، خبرش تا بخارا می‌رود و
متهم به شکستن سنت رسول‌الله می‌شوم. اگر هدیه را
قبول کنم، روانم زیر بار نمی‌رود که با این کودک
خردسال کاری انجام دهم. صبحگاهان پیرزن شرح
بی‌میلی مرا از کنیزک درخواهد یافت و خبرش تا
بخارا می‌رود. عجب گیری افتادیم!

اندر گردبادِ دو دلی و ریا گرفتارم و تلاش در توجیه
گامِ بعدی‌ام برای خودم دارم. ناگاه فریادِ فحش و

از لحاظ علمی، مغز انسان از هجده سالگی توانایی تصمیمات عقلانی را دارد. بنابراین برای آغاز
زندگی جنسی و سن رضایت (age of Consent) هجده سالگی مناسب‌ترین سن می‌باشد.
تصویب قانونِ سن رضایت (age of Consent) 18 سال و ممنوع کردن فاحشه‌خانه‌ها و
جاکشی می‌تواند گام‌های نخستین در جلوگیری از انحرافِ Pedophilia باشد.

ناسزا مرا به خودم می آورد. از خیمه به بیرون می دوم
تا بینم چه خبر است.

غلامحسن خان دارد زنی را با تسمه کتک می زند و
همسایگان تماشا می کنند. فحش و فریادها را پردازش
می کنم تا دلیل کتک را دریابم. محمدقلی خان به
صحنه وارد می شود. پسر به احترام پدر، دست از کتک
زدن همسر می کشد. زنک از فرصت استفاده می کند
و با صورتی خونین پشت محمدقلی خان پناه می گیرد.

محمدقلی خان: "باز هم قشقلق راه انداختی؟ آگه
میخوای زنت را بزنی باید در خیمه و خصوصی این
کار را انجام بدهی. در ضمن طبق سنت رسول الله، تنبیه
زن رسومی دارد. باید با ترکه به پشت پاهایش بزنی.

نه این که با زنجیر بزنی صورتش را از ریخت
بیندازی!"

غلامحسن خان: "آخه این جنده حرف در کله‌اش فرو
نمی‌رود"

محمدقلی خان: "طبق فرموده‌ی رسول اکرم (ص)، زن
مانند استخوان کج است. هرگز درست نمی‌شود. فقط
می‌توانی با یک تنبیه مناسب، او را بر خط نگه داری"

غلامحسن خان که به اشتباه خویش پی برده است، جلو
می‌آید، دست زنک را می‌گیرد و کشان کشان به
داخل خیمه می‌برد تا زن را طبق سنت پیغمبر اسلام
کتک بزند.

همسایگان هم در حالی که دانایی محمدقلی خان را
تحسین می‌کنند پراکنده می‌شوند.

من از دیدن این صحنه‌های وحشتناک سرگیجه گرفته‌ام. به خیمه‌ام می‌روم تا بخوابم. دختر بچه هنوز وسط خیمه‌ام ایستاده است.

من: "خانم کوچولو، جاییت را بنداز و بخواب"

کنیزک عزم آمدن به رختخواب مرا می‌کند. من که دیگر حالی برایم نمانده است به گوشه‌ی خیمه، دور از تشکِ خودم، اشاره می‌کنم.

من: "اون طرف جاییت را بنداز. امشب قراره نقشِ خودت رو بازی کنی!"

دختر بچه معنی حرفم را نمی‌فهمد. ولی بهر حال دور از من می‌خوابد. من هم همچون مُرده‌ها مغزم را خاموش می‌کنم و بیهوش می‌شوم.

مسیر

با سروصدای کنیزک از خواب بیدار می شوم. شیر جوشیده، پنیر و نان جو آماده کرده است. صبحانه را در سکوتی سنگین کنار هم می خوریم. دختر بچه از این که من به سمتش نگاه هم نمی کنم تعجب کرده است. ولی در عمرش با اخلاقیات ایرانی برخورد نداشته است و معنای رفتارم را متوجه نمی شود پس چیزی هم نمی پرسد.

کنیزک عزم رفتن می کند: "ارباب"

من: "چیه؟"

کنیزک: "دیشب آروم ترین و بهترین شب زندگیم بود. خدا حفظت کنه"

من پاسخی ندارم. کنیزک می رود و من فرصت می-
یابم تا به تعویض لباس و آراستنِ موهایم پردازم.

از خیمه که بیرون می آیم اسب و غلام منتظرم هستند.
محمدقلی خان برای بدرقه ی قشون آمده است. صدای
قاری قرآن برمی خیزد و آیاتی چند از سوره ی فتح را
تلاوت می کند.

مردان زره و کلاه خود می پوشند و بر اسبان می نشینند.
غلام محسن خان پدرش را سخت در آغوش می کشد و
خدا حافظی می کند. زنان، کودکان را برای وداع با
پدران شان از خواب بیدار کرده اند. در هر گوشه زنی
می گرید و خدا و پیغمبر را به بازگشت سلامت شوهر
خویش قسم می دهد.

سربازان با چهره‌هایی درهم و دل‌هایی گرفته، گوش
به فرمانِ فرمانده، اعضای قبیله‌ی خویش را تماشا می-
کنند. غلامحسن خان کلاه‌خودی با پرچم سبز بر سر
می‌گذارد و بر زینِ اسب می‌پرد. او مردی پیل‌پیکر و
نامتناسب با هیکل‌ش، چابک است.

غلامحسن خان نعره‌ی حرکت سر می‌دهد. قشون
همچون سیلابی کوفنده، دل صحرا را می‌شکافد و
پیش می‌رود. ابری از غبار آسمان را و صدای سم
اسبان صحرا را آکنده می‌کند. من در عقبه‌ی سپاه با
مشایعتِ دو غلام برهنه خنجر مَرکب می‌رانم تا جانم
به هر قیمتی حفظ گردد.

از طلوع تا غروب مسیرهای خاکی علف‌زار و سنگلاخ
را یورتمه درمی‌نوردیم. مرد و اسب همه از نفس

افتاده‌اند ولی هیچ کس نَتُّلَقْش^{۱۲} هم در نمی‌آید که
کوچکترین بی‌نظمی یا نافرمانی با تنبیه اعدام در محل
روبرو می‌گردد.

خورشید عزم سرایِ خونین دارد که دیده‌بان فرا می-
رسد و به اشارتِ غلامحسن خان سپاهیان در جای
میخکوب می‌شوند.

کاشف به عمل می‌آید که تنها یک سرایشی تا محل
استقرارِ حرومی‌ها فاصله مانده است. جمله سربازان از
اسب پیاده می‌شوند. افسار اسبان در دست می‌گیرند و
فرماندهانِ خویش را سوی مواضع مفروض دنبال می-
کنند.

---

12 اعتراض نمی‌کند

من همراه غلامحسن خان و شاخه‌ی اصلی قشون به سمت تپه‌ای مُشرف به محل اُتراقِ حرامیان می‌روم. غلامان اسب مرا تحویل می‌گیرند و مراقب هستند تا من گام‌هایم را درست بردارم و سروصدا ایجاد نکنم. محل استقرارمان تپه‌ای خاکی پوشیده از علف و شبدر چهاربرگ است. اسب‌ها را پشت تپه مخفی می‌کنند و روی چشمانشان را می‌پوشانند تا سروصدا نکنند.^{۱۳}

بیشتر سربازان در شیبِ دور از دیدِ تپه پنهان می‌مانند. غلامحسن خان همراه من و تنی چند از دیده‌بانان برای بررسی تجهیزات و موضع دشمن، سینه‌خیز به بالای تپه می‌رویم. آفتاب در حال غروب است و این آخرین فرصت برای نظاره‌ی دشمن پیش از شب است.

---

13 در سه موضع دیگر قشون، تپه‌ها بلند نیستند و احتمالاً "مجبور به خواباندن اسب‌ها روی زمین می‌باشند."

حدود یک یا دو هزار آرش^{۱۴} با دشمن فاصله داریم. حرامیان بی خیال و بی خبر از سرنوشتِ محتوم به کارهای خویش سرگرم هستند. برخی لمیده‌اند. برخی با هم سخن می‌گویند. آب جوش آورده‌اند و چیزی می‌نوشند. جالب اینجاست که چندان به سروصدای محیط اطراف اهمیت نمی‌دهند. کاروانِ حرامی دیده-بان و نگهبان ندارد. ولی هر کدام‌شان یک شمشیر بلند و بدون خم کنار خود دارند.

مردانِ حرامی شلوارهای تنگ و پیراهن کوتاه بر تن دارند. بیشتر مردانِ حرامی کچل هستند ولی چهار نفرشان به سانِ زنان، موهایی بلند و چشمانی سرمه کشیده دارند. طوری که تشخیص چشمان‌شان در

---

14 واحد طول معادل 45 سانتیمتر

آفتاب نارنجیِ غروب محال می‌نماید و تنها رفتار
مردانه‌شان نشان از مردی‌شان می‌دهد.

به نظر می‌آید که دیده‌بان‌های ما در موردِ تعداد زنان
اغراق کرده‌اند. من تک‌تکِ حرومی‌ها را سر تا پا
بررسی می‌کنم ولی تنها یکی‌شان مؤنث است که آن
هم دخترکی جوان است.

دخترک شانزده-هفده ساله می‌نماید. او دامنی چین-
دار پوشیده که از جلو چاک‌ی بلند دارد و زانوانش را
آشکار می‌کند. پیراهنی بدون آستین و کوتاه بر تن
دارد. به طوری که پیراهن حتی دور کمر و نافش را
هم نمی‌پوشاند. همه البسه‌ی دخترک سیاه‌رنگ است
و یک خالکوبی، هم‌شکلِ پرچمِ بالای سرش، روی
بازویِ دست چپش دیده می‌شود. موهایِ سیاه و

لختش، چنان بلند است که تا نزدیک زمین امتداد دارد. یک رشته‌ی نازک از موهایش را قرمز رنگ کرده است. چکمه‌های پاشنه بلند بر پا و یک شمشیر مرصع کاری صاف و بلند در دست دارد.

شگفتی بزرگ رفتار مردانِ حرومی با دخترک است. همه او را محترم می‌دارند. چهار مردِ موبلند پیوسته در خدمت دختر هستند و او مانند شاهزادگان عزیز است. غلام‌محسن خان: "واضح است چه باید بکنیم؟"

من: "چی؟"

غلام‌محسن خان: "این‌ها یک مشت مردان لواط‌کارند. کشتن این مردانِ حرومی کار یک تابِ شمشیر ماست. دوست دارم فلان‌م را تا دسته در واژنِ آن دخترکِ

حرامی فرو کنم. اگر یک دقیقه‌ی دیگر او را تماشا کنم، آبم درمی‌آید و آبی هم برای غسل نیست"

رییس دیده‌بان‌ها: "خان اجازه فرمایند تا این جنده را زنده بگیریم و پیشکش کنیم"

غلامحسن خان: "لازم نکرده. کارتان را درست انجام دهید. آن دختر شکارِ خودم است"

دخترک بیچاره! فردا باید شاهد تجاوز و قتل وحشتناکِ او بدست غلامحسن خان باشم.

تلاش می‌کنم خودم را به طریقه‌ی شرعی توجیه کنم: "حرومی‌ها کافرند، غلامحسن خان قهرمان مسلمین است و مجاهد فی سبیل الله است. بهره‌مندی از غنائم جهاد حق شرعی و طبیعی اوست"

از تپه پایین می‌رویم. تیمم می‌کنیم و نماز مغرب را
فردای می‌خوانیم.

پرده‌ی سیاهِ شب بر پنجره‌ی آسمان فرو می‌افتد. شبی
طولانی و بی‌مهتاب آغاز می‌شود. هیچ‌کس اجازه‌ی
روشن کردن آتش یا سروصدا ندارد. ترس از شبیخونِ
دشمنِ بی‌خبر، پیوسته خواب را از چشم می‌دزدد. در
عوض، صدای ساز و تنبکِ حرومی‌ها و نور آتش
منزلگاه‌شان همه شب برپاست.

یورش

هوا هنوز تاریک است. از سرما و کوفتگی به خود می‌-
پیچم. جنب‌وجوش‌های قشون آغاز می‌شود، ظاهراً
به زودی بیدارباش می‌دهند.

برمی‌خیزم، نماز صبح را می‌خوانم و صبحانه‌ای
اندک، چند گردو و نان و پنیر، می‌خورم.

غلامحسن خان وضو می‌گیرد. قاری در گوش
غلامحسن خان سوره‌ی الکافرون را زمزمه می‌کند.

قاری: "قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ"

عروسِ آسمان، گیسوانِ زر از پوشه‌ی شب بیرون می-
اندازد و زوبینِ طلوع پهنه‌ی صحرا را آماج تیرهای نور
می‌گرداند.

جمله سواران گوش به فرمانِ پیل تن شمشیرها برمی-
کشند. غلامحسن خان بر اسب جلوس می‌نماید.

نعره‌ی غلام‌محسن خان قلبِ صحرای صبح را به چالش
می‌کشد. سوارانِ تورک به سانِ پلنگان و نرّه‌ی فیل‌ها از
چهار جانب سوی حرامی‌ها یورش می‌برند.

من سوار بر اسب از بالای تپه‌ی مشرف، جنگ را تماشا
می‌کنم. بهتر است بگویم قتل‌عام را. حرومی‌ها یک به
ده می‌جنگدند^{۱۵}. طلوعِ آفتابِ امروز، غروبِ بخت-
شان است.

سوارانِ غلام‌محسن خان همچون برق خود را به
حرومی‌ها می‌رسانند. حرومی‌ها که اسب ندارند
شمشیر برمی‌کشند و با سرعت از یکدیگر فاصله می-
گیرند تا سوارانِ تورک را ناچار از پراکندگی کنند.

---

15 صد حرومی در برابر هزار سوار تورک

اینجاست که سرکنگین صفرا می‌افزاید^{۱۶} و سرنوشت
کله پا می‌گردد. پلنگانِ سواره‌ی تورک خویشان را در
بیشه‌ی شیرانی بی‌مانند در شمشیرزنی و شجاعت می-
یابند.

هر یکِ حرومی، دهها سوارِ تورک را حریف می-
گردد. چهار مردِ موبلندِ حرومی، چنان به هوا می‌پرند
و سر سواران می‌پراند گویی بال دارند. تورکان حس
می‌کنند که با هزاران نفر می‌جنگند زیرا سرعت و
دقتِ تیغِ حرومی‌ها ناشنیده و نادانسته است.

دخترکِ حرومی، بی‌هیچ محافظ، آرام و بی‌ترس اندر
میانِ کارزار می‌خرامد گویی در خواب راه می‌رود.

---

16 استعاره از اتفاق غیر منتظره

دخترک با چشمانی خُمار نگاه می‌کند و نعره‌های
 "حمله حمله" را جستجو می‌نماید. چشمانش را
 نازک می‌کند و غلامحسن خان را به واسطه‌ی هیکلِ
 دُرشت و لباسِ فاخر از میان سواران بارسغان تشخیص
 می‌دهد. چند سوار بارسغان سوی دخترک حمله‌ور
 می‌شوند. ولی مردی موبلند ایشان را به خاک و خون
 می‌کشد.

دخترک تیغش را از نیام بیرون می‌کشد. چون به
 فاصله‌ای مناسب از غلامحسن خان می‌رسد، خان او را
 می‌بیند. خان عنان اسب را گران می‌کند^{۱۷} و اسب مانند
 خرسی خشمگین بر دو پا می‌ایستد.

غلامحسن خان نعره‌ای اژدهاگون می‌کشد و باره‌ی
 پیل‌پیکرش را سوی دخترکِ ریزاندام می‌تازد.
 دخترک با آرامشی ترسناک در مسیر تیغ خان گام
 برمی‌دارد. تیغ خان گردنِ دخترک را نشانه می‌گیرد.
 ناگهان دخترک مانند قویی مست به پرواز درمی‌آید.
 از ارتفاعی دو برابر یک اسب و جهت نور خورشید بر
 سر غلامحسن خان فرود می‌آید. موهای بلند دختر
 مانند یالِ ماده شیران اندر باد پریشان می‌گردد و دامنِ
 کوتاه‌ش چون چترِ چینی باز می‌شود، طوری که
 ران‌های سپیدش آشکارا دیده می‌شوند. برقِ شمشیرِ
 دخترک از سایه‌ی غلامحسن خان گذر می‌نماید. کله-
 ی غلامحسن خان پرت می‌شود و دور از تن‌ش، در
 دامن نائب‌ش فرومی‌افتد. تنِ غلامحسن خان، سردار

رشید اسلام که طرّهی کبریا به یالِ اسبش آویخته
بود، با خاشاک عجین می گردد.

نعره‌های غلامحسن خان، که شیرازهی قشون تورک
بود، ناگهان قطع می گردد. سواران تورک که صدها
زخمی و چند صد گُشته داده‌اند، بی اذن فرماندهان
فراری می شوند. سواران وحشت زده یک راست سویِ
بارسغان عقب‌نشینی می کنند. حتی یک نفر حرومی
هم گُشته نشده است! عجب فاجعه‌ای.

پدر

غروبِ نبرد سرد و سنگین است. لشکرِ شکست خورده
به قبیله وارد می شود. سوارانِ زخمی و خسته، انتظاری
جز سرزنش ندارند.

محمد قلی خان پریشان احوال و متشنج بر زمین افتاده و غرق اشک و ناله است. سواران فراری، فقط کله‌ی بریده‌ی غلامحسن خان را همراه دارند و هیچ عذری.

چند هزار نفر، از ریز و درشت قبیله‌ی بارسغان و قبایل تورک همسایه گرد هم می‌آیند و بر کله‌ی بی‌تن خان شهید نماز میت می‌خوانند.

حدود سیصد نفر از جنگجویان بارسغان شهید شده‌اند ولی فقط کله‌ی غلامحسن خان باز گردانده شده است. نماز میت دومی بر شهدای جاویدالآخر^{۱۸} گزارده می‌شود.

آخوندی می‌آید و در باب فضایل خان شهید روضه‌ای می‌خواند: "خان شهید، چون گلبرگ لطیف و مهربان

---

18 افرادی که جسدشان بازگردانده نشده است.

بود. همسران و صیغه‌ها و کنیزانش را با ملاطفت و دقت می‌کرد. خلاصه آن که معصوم و بی‌نقص همچون صحابه‌ی پیغمبر بود!"

سپس درباره‌ی جایگاه شهدا نزد خدا سخن‌ها می‌راند: "کسانی که شهید شده‌اند را مُرده نپندارید. ایشان زنده‌اند و اکنون در کنار الله حضرت محمد و سایر ابرار، عُمَر عُثمان ابوبکر و علی، در جنت مکان نشسته‌اند و طعام لدُنّی می‌خورند. دست‌های‌شان را تا آرنج در کوثر فرو کرده‌اند و با هوری‌ها سکس می‌کنند" جماعت یکپارچه زار زار می‌گیرند. زان اندوه و ماتم، صدای گریه و واویلا از سنگ‌ها هم برمی‌خیزد.

زنانِ عزادار بر سر و سینه‌ی خویش می‌کوبند. مردانِ عزادار حلقه‌های بزرگ تشکیل می‌دهند، شمشیرها از

نیام بیرون می کشند و در هوا تاب می دهند. فریاد
خون خواهی آن شهید سر می دهند: "شاخسون
باخسون"

اینجا است که من احساس خطر می کنم. بیم دارم که
این شکست پیش بینی نشده، قبایل تورک را سوی
اتحاد و سپس سرکشی سوق دهد.

من بی درنگ به خیمه ام می روم و نامه ای برای امیر می -
نویسم. خلاصه ای ماجرا را شرح می دهم و کسب
تکلیف می نمایم. غلام تورک را صدا می زنم و نامه را
با فوریت به بخارا ارسال می دارم. غلام دو اسب با
خودش می برد تا شبانه روز بی توقف سوی تختگاه
همایونی براند.

در پایان مراسم، سر بریده‌ی خان شهید به آغوش
خاک سپرده می‌شود. سردیِ خاکِ داغِ یاران را تسلا
می‌بخشد.

صدها گوسفند سلاخی می‌شوند و بساطِ آب گوشت
برای پذیراییِ جمعِ عزاداران و مهمان‌ها فراهم می‌-
گردد. زنان انگشت در خون گوسفندانِ قربانی می‌زنند
و بر صورت کودکان می‌مالند. از ارواحِ درگذشتگان
بقایِ عُمرِ بازماندگان را طلب می‌نمایند.

مصلحت

صبحگاهان محمدقلی خان قبایِ قرمز بر تن می‌کند و
پرچم سرخ، به نشانه‌ی خون‌خواهی، بر بالایِ خیمه‌ی
خویش می‌آویزد.

طی روزِ پس از شهادتِ غلامحسن خان، نمایندگانِ
قبایلِ تورک از سرتاسرِ دشتِ زرافشان خدمتِ خان
بارسغان می‌رسند و آمادگی خویش برای پیوستن به
قوای انتقام را اعلام می‌دارند.

با حسابی سرانگشتی، ابعادِ قشونِ انتقامِ دویست‌هزار
نفر سوارِ تورک و صد هزار نفر غلام خواهد بود.

من با ترس می‌نگرم و برای پاسخی از جانبِ امیر حاتم
طایی دقیقه شماری می‌کنم. تجمعِ چنین قوای عظیمی
به راحتی می‌تواند از کنترل خارج شود و یک شورش
عظیم را کلید بزند. چاره‌ای جز انتظار ندارم، رفت-
و آمد به بخارا، لااقل دو روز طول می‌کشد.

پس از نمازِ عشاء، چنان نگران هستم که سر درد می-
گیرم و برای خوابِ زود هنگام به خیمه‌ی خویش

عقب نشینی می‌نمایم. جوشانده‌ی گلِ گاو زبان می-
نوشم تا ضربانِ قلبم را منظم و احوال‌م را به سامان
گردانم.

خوابِ هفت پادشاه را می‌بینم که سر و صدا مرا از
خواب بیدار می‌نماید. چشم می‌گشایم و با عثمان
طایی، پسر بزرگِ امیر حاتم، چشم در چشم می‌شوم.
چنان خوشحال می‌شوم که بی‌اختیار برمی‌خیزم و
دست‌ش را می‌بوسم.

عثمان طایی لبخندی می‌زند: "مشاورِ امیر چه طور
است؟ نامه‌ات تکان‌دهنده و بسیار نگران‌کننده بود"

من: "اگر دست روی دست بگذاریم اوضاع از دست
می‌شود. طی دو روز گذشته، دهها قبیله‌ی تورک

آمادگی خویش را برای پیوستن به محمدقلی خان
اعلام داشته‌اند"

عثمان طایی: "آرام باشید. امیر نامه‌ی شما را خواند و
بی‌درنگ بر توصیه‌ی شما عمل کرد. شما خواب
بودید که ما وارد شدیم"

من: "الحمد لله"

عثمان طایی: "من همراه هزار سوارِ عرب به تاخت این
جا آمدم. جامه بگردانید و در خیمه‌ی محمدقلی خان
حاضر گردید. سخنان من و فرمان امیر را به تورکی
ترجمه فرمایید تا نقطه‌ی پایانی بر ماجراجویی
محمدقلی خان بگذاریم. حرومی‌ها اولویت ثانی
هستند."

عثمان طایی از خیمه بیرون می‌رود. من جامه‌ی فاخر
بر تن می‌کنم، قبایِ گرگانی شالِ کاشانی دستارِ
خراسانی و گیوه‌ی کرمانشاهانی.

از خیمه بیرون می‌شوم. غلام تورک مرا تا خیمه‌ی
ریاست همراهی می‌نماید. یاالله می‌گوییم. اذنِ دخول
می‌دهند و من به خیمه‌ی محمدقلی‌خان داخل می-
گردم.

محمدقلی‌خان، پسران و مباشرانش همچون کودکان
بر دو زانو نشسته‌اند. عثمان طایی و محمد طایی صدرِ
مجلس نشسته‌اند و تنقلات می‌خورند. من عزم می‌کنم
در پایین مجلس شانه به شانه‌ی محمدقلی‌خان بنشینم.
ولی عثمان و محمد طایی اشاره می‌کنند تا من بالای

مجلس و میان ایشان جلوس نمایم. می خواهند پیش از ترجمه‌ی هر لغت با من مشورت هم کنند.

مجلس رسمی می گردد.

عثمان طایی به محمدقلی خان می گوید: "امر ملوکانه بر آن شد که خارجی‌های ناشناس را به حکومت واگذارید و بیش از این مداخله نفرمایید"

محمدقلی خان: "آن حرومی‌ها پسر مرا کشته‌اند. به یگانگی خدا قسم خوردم که تا خون‌شان را نریزم از پای ننشینم"

عثمان طایی: "شما از محبت پدری و امیر از مصلحت کشوری تصمیم می گیرند. امر امیر، امر خلیفه، امر رسول الله و در نهایت امر الله فی الارض است"

محمد قلی خان: "امیر فرمان این حمله فرمودند. و گرنه که بارسغان مرض که نداشت عزیزانش را به کشتن دهد! کنون مجال حفظ صورت و انتقام خون خان شهید، حداقل درخواست خوانین عشایر است"

عثمان طایی رو به من می کند و به زبان عربی مشورت می نماید. محمد طایی هم به دقت گوش می دهد.

عثمان طایی: "چه کنیم؟ یارو داغدار است. از خر شیطان پایین نمی آید"

محمد طایی: "تهمت سرکشی از حکم خلافت به او بزنیم و او را از عاقبت نپذیرفتن امر امیر بترسانیم"

من: "فکر خوبی نیست. حربیه «امیر امیر امر خدا» را به کار بستیم و هنوز زیر بار نرفته است. این یارو نگران حفظ صورت خویش مقابل خوانین سایر قبایل است.

نباید بیش از این تحت فشار بگذاریمش. نباید بو ببرد
که از اتحاد قبایل و شورش نگران هستیم"

عثمان طایی: "باید تازیانه و هویج را متوازن به کار
بست. من می گویم خون بهای متناهی بابتِ خانِ شهید
بپردازیم تا تطمیع گردد. وعده‌ی انتقامِ آینده را بدهیم
تا حفظ صورتش هم تأمین شود"

من: "آیا مطمئن هستید که خان، یاد و خاطره‌ی فرزند
شهیدش را با مال دنیا تاخت می‌زند؟"

عثمان طایی: "مشاور عزیز، ابن عزیز. اگر خون خواهی
پسرش برایش گران تمام شود و در عوض بهای کافی
برای خریدِ خونِ شهید پیشنهاد گردد، غم و غیرت
رنگ خواهد باخت"

محمد طایی: "مَثَلِ مامان میمون را نشنیده‌ای؟"

من: "نه؟!"

محمد طایی: "میمونِ ماده، بچه‌اش را پیوسته در بغل
حمل می‌کند و حتی یک لحظه زمین نمی‌گذارد.
امیری می‌خواست حدود این عشق مادرانه را بسنجد.
پس دستور داد حمام را داغ کردند و میمون را در آن
محبوس نمودند. میمونِ مادر، پاهایش می‌سوخت.
برای مدتی بالا و پایین پرید و تلاش در یافتن راه گریز
داشت. چون ناچار شد، فرزند دل‌بند را بر کف داغ
حمام نهاد و خودش بر کله‌ی فرزند ایستاد تا پاهایش
را از سوختن حفظ نماید"

عثمان طایی به من اشاره می‌فرماید تا ترجمانِ سخنش
از سر گیرم.

عثمان طایی: "حکومت از ضایعه‌ی وارده بر بارسغان آگاه است. بارسغان درگیرِ منازعه‌ای شد که حلّ و فصلش وظیفه‌ی حکومت بود. بابتِ این ضایعه پنجاه غلامِ هندو، پنجاه کنیزِ رومی، پنجاه شترِ آذوقه‌ی زمستان، پنجاه اسبِ جنگی و پنجاه خفتانِ تمام فولاد به شما پرداخت می‌گردد. صد البته که قاتلِ خانِ شهید توسط حکومت دستگیر می‌گردد و برای مجازات تحویلِ بارسغان خواهد شد"

محمد طایی اجازه‌ی پاسخ به محمدقلی خان نمی‌دهد و سخنِ عثمان طایی را تکمیل می‌نماید: "البته هرگونه عملِ سرخود و بی‌اذنِ حکومت با اشدّ مجازات روبرو خواهد شد"

محمدقلی خان حتی درنگ هم نمی کند. همچون کسی که باری از دوشش برداشته شده باشد، عرقِ پیشانی اش را پاک می کند و می گوید: "امر، امرِ امیرِ طيء است. من غلامِ خلیفه ی خدا هستم و به آن افتخار می کنم. فقط این که کنیزهایِ ارسالی مسن نباشند!"

عثمان طایی: "چه سنی مورد نیاز شماست؟ نه ساله؟ ده ساله؟"

محمدقلی خان: "شش ساله. حداکثر هفت ساله"

عثمان طایی: "حله. انشاءالله روحِ خانِ شهید در جنت مکان اندر جوار رسول اکرم و صالحین و صدیقین قرین رحمت الهی گردد"^{۱۹}

---

19 ممد کونی بچه باز، خونِ پسرِ جنایتکارش را با چند تا دختر بچه تاخت زد.

همگان صلوات می فرستند و مسأله ختم به خیر می-
شود. حال می بایست مسأله ی حرومی ها مورد بررسی
مجدد قرار گیرد و چاره جویی گردد.

تصمیم

از آنجا که مسأله ی حرومی ها پیچیده شده است و
آمد و شد از بخارا به موضع حرومی ها سه روز به طول
می انجامد، عثمان طایی و محمد طایی با اختیارات تام
از جانبِ امیر به بارسغان فرستاده شده اند. هر تصمیمی
درباره ی حرومی ها بگیرند اراده ی امیر محسوب
خواهد شد.

آن شب، عثمان طایی و محمد طایی به خیمه ی من
می آیند تا از مشورتِ من بهره گیرند و تصمیمی در

موردِ مسأله‌ی حرومی‌ها اتخاذ نمایند. گزینه‌های موجود شاملِ جنگ و مذاکره می‌باشد.

عثمان طایی با تردید می‌پرسد: "ابن عزیز، واقعا" دخترکِ حرومی آن قدر بالا پرید؟ واقعا" کله‌ی پیل - تنی چون غلامحسن خان را به آسانی قطع کرد؟"

من: "همان است که جنگجویانِ تورک به عرض شما رساندند. جوری کله‌ی طرف را زد، گویی آب نبات از دستِ کودکِ می‌ستاند. از آن بدتر آن که تکِ تکِ حرومی‌ها عجیب و سریع می‌جنگند به ویژه چهار مردِ موبلند که محافظانِ مقربِ دخترک هستند"

محمد طایی: "عرب جماعت، جنگجویانِ عجیب - الخلقه فراوان دیده است. لیک مشکل مؤنث بودن این عفریته است"

عثمان طایی: "خبر کشته شدنِ یک خان بدستِ یک ضعیفه همه‌ی تورکانِ زرافشان را متوحش ساخته است. باید کاری کرد و گرنه عامه‌ی مردم از دخترکِ حرومی یک قهرمان می‌سازند. آن وقت رشته‌ی عقایدِ مردم به خطر می‌افتد. افسانه‌های پیش از اسلام دوباره - ی ایزدبانوان جنگجو دوباره گویی می‌گردد. مردم سست عنصر، آن خرافات باور می‌دارند و پایه‌های دینِ امت مخدوش می‌گردد. استغفرالله ربی و ..."

من: "من متخصص نظامی نیستم ولی هزار سوار برای شکست حرومی‌ها کافی نیست"

محمد طایی: "نظر نائبِ بارسغان بر ده هزار نفر بود، برای یک پیروزیِ سریع و تمیز. ولی مشکل اینجاست

که جمع آوری ده هزار نفر سوار عرب، فقط با مجوزِ
حاکم خراسان، نصر بن سیّار، امکان پذیر است"

عثمان طایی: "امیر نمی خواهد این موضوع در دربارِ
خراسان مطرح گردد"

محمد طایی: "ای کاش می شد از تورکان کمک
بگیریم. ولی ریسکِ شورش در پی خواهد داشت"
من: "چرا مذاکره نکنیم؟"

محمد طایی: "دیوانه شده ای! محال است"

عثمان طایی: "بگذار حرفش را بزنند. مذاکره چگونه
گره از کارمان خواهد گشود؟"

من: "مذاکره کنیم بینیم این افراد چه قصدی دارند.
 شاید فقط مایحتاجشان را دریافت نمایند و از مرزهای
 ما بگذرند! شاید با این همه مهارت به دردمان بخورند"
 عثمان طایی و محمد طایی اندیشه‌ای ژرف می‌نمایند
 و سپس هر دو می‌پذیرند.

عثمان طایی: "شاید بتوانیم به آنها نیرنگ بزنیم و ایشان
 را به تله بیندازیم و نابود کنیم. الله خیر الماکرین"
 من خوشحال می‌شوم که دو عرب نظر مرا درخور
 یافته‌اند. افتخار بزرگی است.

تصمیم بر آن می‌شود که صبحگاهان سوی موضع
 حرومی‌ها راه ییفتیم. دیده‌بان‌ها خبر داده‌اند که
 حرومی‌ها با اسب‌هایی که از قشونِ بارسغان غنیمت

گرفته‌اند، سریع‌تر حرکت می‌کنند و اکنون در نیمه راهِ بخارا اُتراق نموده‌اند.

امشب هزار سوار عرب مهمان قبیله‌ی بارسغان می‌باشند. تمامی کنیزهای موجود در قبیله صرف پذیرایی از اعراب می‌گردد. من هم یک خواب راحت و بدون مزاحم را تجربه می‌کنم.

مذاکرات

نماز صبح را به امامت عثمان طایی ادا می‌کنیم. هزار سوار عرب پای در رکاب می‌گذارند تا ما را به محل اُتراقِ حرومی‌ها اسکورت کنند. محمدقلی‌خان خوشحال از غرامتی که قرار است به او پرداخت گردد، بدرقه‌ی سپاه عرب می‌آید.

محمدقلی خان: "آن قاتلِ بی رحم، آن دخترکِ
حرومی را زنده برایم بیاورید. می خواهم سالیان سال
او را در بند نگه دارم و تک تکِ مردانِ زرافشان از
پشت و جلو آن قاتلِ حرومی را بکنند"

عثمان طایی با لبخندی سخنانِ محمدقلی خان را تأیید
می کند و فرمانِ حرکتِ سر می دهد. اژدهایانِ عرب
زمین را لگدمال و آسمان را خاک مال می کنند.
ساعت ها به سواری می گذرد و در هر پیچ جاده، دیده-
بان ها مسیر را سویِ موضعِ حرومی ها تنظیم می کنند.

سرانجام به تپه ای می رسیم که حرومی ها از بالای ش
دیده می شوند. به فرمانِ عثمان طایی، درفش ها و بیرق-
ها را عَلم می کنند تا حرومی ها از حضور سپاه عرب

آگاهی یابند. حرومی‌ها برمی‌خیزند و شمشیر به دست
کنار اسب‌های خویش می‌ایستند.

من، عثمان طایی و محمدطایی همراهِ دو محافظ، از
اسب فرود می‌آیم و پیاده با پرچم سفید سوی اردوگاهِ
خصم روان می‌گردیم. شمشیرها را بر کمر بسته نگه
می‌داریم تا اگر حرومی‌ها شعورشان به مذاکره نمی-
رسید غافلگیر نشویم. در میانه‌ی فاصله‌ی دو قشون
می‌ایستیم و منتظر واکنش حرومی‌ها می‌مانیم.

اردوگاهِ خصم همچون نهنگی دهان باز می‌کند،
دخترکِ حرومی همراهِ چهار مرد موبلد از بینِ
صفوفِ سربازانِ حرومی بیرون می‌آید و سویِ ما گام
برمی‌دارد.

چون به بیست قدمی ما می‌رسند، مردانِ موبلند دست
به شمشیر با چشمانی جستجوگر در جای‌شان
می‌خکوب می‌شوند. دخترکِ حرومی به تنهایی جلوتر
می‌آید و مقابل ما می‌ایستد.

دخترکِ کوتاه قد و لاغر اندام است ولی عضلاتِ
شانه‌ها بازوان و پاهای‌ش ورزیده می‌باشد. صورتی
کشیده دارد لیک مانند اقوامِ چین، چشمِ بادامی و بینی
پهن دارد. تُنکه‌ای سیاه^{۲۰} بر پا دارد که حتی ران‌هایش
را در بر نمی‌گیرد. گُرسی چرمی سینه‌های‌ش را
پوشانده و جواهری از سوراخ ناف‌ش آویزان است.
چاکِ سینه‌اش دیده می‌شود. برجستگیِ اندکِ سینه‌ها
نشان از کوچکیِ پستان‌های‌ش می‌دهد.

ما همه محو تماشای دخترک هستیم. محمد طایی
پیوسته خایه‌هایش را می‌خاراند. نمی‌دانم عورتش
بی‌قرار گشته یا فقط قصد بی‌احترامی و تحریکِ خصم
را دارد.

من که شاهدِ قطع شدنِ کله‌ی غلامحسن خان به دستِ
دخترک بوده‌ام، احساسِ ترس می‌کنم. شک ندارم
که این دخترکِ خوش خط و خال، از همه‌ی حضار
خطرناک‌تر است.

چون چهره‌ی شرق آسیاییِ دختر را می‌بینم به زبانِ
چینیِ تانگ^{۲۱}، به او سلام می‌دهم. دخترک گوش
می‌دهد و به زبان چینی دست و پا شکسته لب به سخن
می‌گشاید.

---

21 سلسله‌ی حاکم بر امپراتوری چین در آن زمان.

دخترک: "ما دوست هستیم. ما قصدِ جنگِ نداریم"

من به سرعت ترجمه می کنم.

عثمان طایی: "ما هم قصد صلح داریم. ولی شما به

قلمرویِ ما بدون دعوت وارد شده اید"

دخترک: "ما فقط گذر می کنیم. ناخواسته از سرزمین

شما عبور می کنیم. ما را عفو فرمایید"

عثمان طایی: "من عثمان طایی، پسر ارشد و ولیعهدِ

امیر بخارا، حاتم طایی هستم. امیر حاتم طایی حاکمِ

ناحیه‌ی ماوراء النهر است. ما عرب و از قبیله‌ی طیء

هستیم. قبیله‌ی طیء از طرفِ خلیفه‌ی مسلمین منصوب

شده است تا بر این گوشه از خلافت اسلامی حکومت

کند"

دخترک: "شنیده بودم که شاهنشاهی ایران توسط
قبایل وحشی غارت شده است، نمی دانستم وحشی ها
به جای ش دولتی تشکیل داده اند!"

گفتنِ کوچکترین سخنی درباره ی ساسانیان، حتی
آوردنِ نامِ ایران، مجازاتِ مرگ دارد. من نگران
می شوم که این سخنانِ دخترک، فرصتِ صلح را از
بین ببرد. پس ترجمه نمی کنم. در عوض از اصل و
نصب دختر می پرسم.

من: "شما چه کسی هستید؟ از کجا آمده اید؟ به کجا
می روید؟"

دخترک: "من کواورکیل^{۲۲} ملقب به تنکا^{۲۳}، ملکه‌ی
پادشاهی چوکچی^{۲۴} هستم. این مردان هم جنگجویان
من هستند. پادشاهی ما در چوکچتو^{۲۵} قرار داشت. ولی
پس از سال‌ها مقاومت در برابر کوریاک‌ها^{۲۶}، سقوط
کرد و ما ناگزیر از جلای وطن شدیم. اکنون برای
درخواست کمک به نزد قبایل گت^{۲۷} می‌رویم.
مادربزرگ من یک گت بوده، امیدوارم ایشان به ما
کمک کنند"

---

²² Ku'urkil

²³ Tenka 天下, it is her Royal Title. It means everything under the heaven. It is a Loan word from Chinese.

²⁴ Chukchi

²⁵ Chukhto

²⁶ Koryak

²⁷ Goth

من سخنان تنکا را به سختی و بُریده بُریده برای عثمان
و محمد طایی ترجمه می‌کنم. نام‌هایی که استفاده می-
کند، ناآشنا هستند و بیشتر پرسش ایجاد می‌نماید تا آن
که چیزی را پاسخ دهد.

عثمان و محمد طایی خشک‌شان زده و چیز چندانی از
ترجمه‌ی من دستگیرشان نشده است! ولی یک چیز
مسلم می‌گردد، این گروه ناشناس فراری‌هایی از
کشور دوردستِ چوکچتو هستند.

عثمان طایی: "چه مدت است که در راهید؟"

تنکا: "حدود ده سال"

عثمان طایی: "مقصدتان کدام سوی است؟"

تنکا: "می‌دانم که اگر این مسیر را سویِ غرب ادامه
دهیم به دریای مازندران می‌رسیم. سپس از دریا عبور
می‌کنیم و به سویِ دریایی به نام دریایِ سیاه می‌رویم.
جدّ مادر بزرگم ارماناریک^{۲۸} کبیر، پادشاهِ کشورِ
وسیعی به نامِ او یوم^{۲۹} در آن طرفِ دریایِ سیاه بود. به
نزدِ پادشاهانِ آن دیار می‌رویم"

من حرف‌هایِ تنکا را ترجمه می‌کنم ولی عثمان و
محمد طایی حتی توجه هم نمی‌کنند. ایشان با هم
مشغول صحبت می‌گردند.

عثمان به محمد طایی می‌گوید: "سکونت گروهی با
این مهارت شمشیرزنی، در میانه‌ی منطقه‌ی قبایلی
دردسرساز می‌شود. می‌توانیم پیشنهادِ اسکان در ارگِ

²⁸ Ermanaric

²⁹ Oium

قدیم را به ایشان بدهیم. هم جلوی چشم مردم عادی نخواهند بود، هم این که اگر دخترک لباسِ لُختی بپوشد و رفتارهای عجیب بروز دهد، خبرش از آن منطقه درز نمی‌کند"

محمد طایی: "آیا لازم است امیر را در جریان بگذاریم؟"

عثمان طایی: "الساعه پیکي را روان می‌کنم ولی فکر نکنم او نظر بهتری داشته باشد"

من: "مثل این که گوش نمی‌کردید؟! این جماعت سوی سرزمین‌های شمالی مسافرت می‌کنند. بعید است در جایی توقف کنند"

محمد طایی با صدایی غُرّان می‌گوید: "تو توجه نمی‌کنی! این افراد در شمشیرزنی مهارتی بی‌نظیر دارند و

به سرزمین کفار می روند. یعنی اخبار بلاد اسلامی را با خودشان به آنجا منتقل می کنند. باید به هر طریق ممکن خنثی شوند! الا ایها الحال، با پیشنهاد اقامت به عنوان مهمان ویژه، می توانیم اندکی زمان بخریم"

عثمان طایی: "این افراد سالهاست که در بیابانهای چین و قزاقستان سرگردان بوده اند، امیدوارم که از یک یا دو ماه مهمان نوازی استقبال کنند. این طوری زمان می خریم تا راهی برای سد کردن عبورشان پیدا کنیم. طی این زمان مهمانی، شاید برخی جنگجویان-شان مسلمان شوند و بقیه را بکشند. انشاالله موقعیتی پیشامد کند تا دخترک را به قتل برسانیم و شیرازهی ایشان بگسلد"

من: "اگر از مهمان نوازی ما استقبال نکنند چه؟!"

محمد طایی: "آن دیگر وظیفه‌ی توست! تلاش کن دخترک را قانع کنی که مهمانِ امیر بودن، ضرری ندارد و ما را خوشحال خواهد کرد"

من برای چند ثانیه درنگ می‌کنم و به دخترک ژل می‌زنم. می‌اندیشم که چگونه می‌توانم اعتمادش را جلب کنم و قانعش نمایم. دخترک با صورتی بی‌حس مانندِ عروسکِ شمعی مرا می‌نگرد.

با خود می‌اندیشم: "طی ده سال گذشته، این افراد فقط خشونت و مطرودی را تجربه کرده‌اند. سخنانِ صمیمی می‌تواند به راحتی یخِ ایشان را بشکند و اعتمادشان را جلب نماید"

لب به سخن می گشایم و به تنکا می گویم: "تنکا، می-
بایست سخت بوده باشد که بیشترِ کودکی خویش را
در صحرا آواره بوده اید؟"

تنکا: "نه. وقتی پادشاهی ما سقوط کرد، من ملکه و
فرمانروا بودم. آن موقع بیست و پنج سال سن داشتم"
من حسابی جا می خورم. صورت های شرقی دیر پیر
می شوند!

من: "آیا پادشاهی شما بخشی از امپراتوری تانگ بوده
یا همسایه ی آن؟"

تنکا: "نه. چوکچی در منطقه ی چوکچتو یعنی جنوب
دریای یخ زده قرار دارد. بسیار شمال تر از شبه جزیره ی
چوسان واقع شده است. زبان ما چوکچی است. ولی

شاهزادگان موظف به آموختن گفتار و نوشتارِ چینی
هم هستند"

من متوجه می‌شوم که سرزمینِ افسانه‌ای چوکچتو
حقیقت دارد. مرزِ جهانِ خاکی و یخی، کشوری که
خورشید در آنجا طلوع نمی‌کند و مملو از بهترین
جنگجویان دنیاست. سرزمینی که شمشیرهای اهریمنی
و زره‌های نفوذ ناپذیر در آن ساخته می‌شوند.

عثمان طایی به من اشاره می‌کند: "پس چی شد؟!"
من به تنکا می‌گویم: "سال‌ها دربه‌دري می‌بایست
مردان‌تان را فرسوده کرده باشد. قدم رنجه کنید و یک
ماه مهمانِ امیرِ بخارا باشید. در این مدت می‌توانید
تجدید قوا بفرمایید. من هم کنجکاوم تا بیشتر درباره‌ی
کشور شما یاد بگیرم"

تنکا اندکی می اندیشد. به پشت سرش نگاهی می-
اندازد و یارانِش را واری می کند. گویی ناگهان
سلامتیِ مردانش او را نگران کرده است.

تنکا چند گام به عقب برمی دارد. سپس می چرخد و
سویِ چهار مرد مو بلند می رود. دقایقی چند با ایشان
مشورت می نماید. مردانِ حرومی با دقت و تردید ما را
می نگرند. محمد و عثمان طایی پیوسته لبخند می زنند
تا خویشتن را مهمان نواز و مهربان جلوه دهند.

من به عثمان طایی روی می کنم و می گویم: "حدس
می زنید این دخترک! چند ساله باشد؟"

عثمان طایی: "شانزده یا هفده ساله؟"

من: "سی و پنج!"

عثمان طایی: "لابد بلوف می زند"

من: "دلیلی برای دروغ گفتن ندارد"

تنکا همراه چهار مرد مو بلند به ما نزدیک می شود.
اعراب دست بر دسته ی شمشیر می گذارند. ولی من
اشاره می کنم تا دست شان را از شمشیر رها کنند.

تنکا: "دعوت شما را می پذیریم. فقط این که ما هرگز
خلع سلاح نمی شویم و همه با هم به محیط در بسته
وارد نمی شویم"

من: "قابل درک است. ولی مطمئن هستم وقتی
مهمان نوازیِ عرب را تجربه کنید، خیال تان راحت
می گردد"

عثمان و محمد طایی بغایت خرسند می گردند. پرچم سفید را در میانه‌ی میدان بر زمین استوار می کنیم و سوی لشکر عرب بر می گردیم.

عثمان طایی به من می گوید: "تو همراه یک سوار عرب، حرومی ها را به ارگ قدیم راهنمایی کن. یادت باشد که سوار عرب مأمور گزارش دادن حرکات و رفتار توست. پس دست از پا خطا نکن"

محمد طایی سخنان عثمان را تکمیل می کند: "من هم سپاه عرب را از یک مسیر موازی سوی بخارا می برم. دیده بان هایم تمام مدت حرکات حرومی ها را از فاصله ای مناسب تحت نظر می گیرند تا وقتی که ایشان در ارگ قدیم ساکن گردند"

عثمان طایی سوار اسب می‌شود و به تاخت به بخارا
 باز می‌گردد. محمد طایی با لشکرِ عرب به فاصله‌ی
 یک فرسخی عقب‌نشینی می‌کند. من هم همراه یک
 سوارِ عرب، به اردوگاهِ حرومی‌ها می‌روم تا تنکا و
 یاران‌ش را به ارگِ قدیم مشایعت کنم.

جاده‌ی قدیم

سوار عرب جلو‌جلو می‌رود و جماعت حرومی‌ها، با
 چند ارش فاصله، دنبال‌ش راه می‌افتند. من در کنار
 تنکا اسب می‌رانم تا شاید بتوانم اطلاعات بیشتری از
 زیر‌زبان‌ش بکشم.

تنکا به یکی از مردان مو بلند اشاره می‌کند. او مردی
 درشت اندام با چانه‌ای وحشتناک بزرگ است و از
 سایرین مسن‌تر می‌نماید.

تنکا: "ایشان کاپیتان گیرگین^{۳۰} هستند. او فرمانده گارد ویژه سلطنتی می باشد. الان هم به جز سربازان ممتاز گارد، نیروی دیگری همراه من نیست. کاپیتان استاد من در فنون رزمی و شمشیربازی هم محسوب می شود"

گیرگین که نام خودش را شنیده، با من چشم در چشم می شود و برای لحظه ای با خشونت ژل می زند.

تنکا به مرد مو بلند دوم اشاره و او را معرفی می کند.

مرد لاغر اندام و بسیار بلند قد با صورت آرایش کرده و موهای رنگ کرده می باشد.

تنکا: "ایشان افسر ارتش سلطنتی، تاینگا^{۳۱} است. غصله های لاغر و بدن زنانه ی او غلط انداز است. او

³⁰ Gyrgyn

³¹ Tynga

مهارتی افسانه‌ای در هنرهای رزمی دارد و البته در بد
خُلُقی و زود قهر کردن بی‌نظیر است"

تنکا به مرد مو بلند سوم اشاره می‌کند. مرد فقط یک
جلیقه‌ی چرمی بر تن دارد و سینه و شکم عضلانی‌اش
را به نمایش گذاشته است. لب پایینی و گوش‌هایش
سوراخ هستند و جواهراتی از سوراخ‌ها آویزان است.
تنکا: "ایشان سروان گایچت^{۳۲} هستند. خیلی کم حرف
می‌زنند. عضله‌های گایچت مثال‌زدنی است. شما
ایرانی‌ها به آن پهلوان می‌گویید"

من: "تنکا، خواهشمند است از عناوین فارسی یا واژه-
ی ایران استفاده نکنید. حکومتِ خلافت اسلامی،
عرب است. ساسانیان را کافر و ناپاک می‌پندارد.

---

³² Gewicht

خلیفه بر زبان آوردن واژه‌هایی که عناوین ساسانی یا ایرانی را دارا باشند ممنوع کرده است. به ویژه بر زبان آوردن واژه‌ی **ایران**، مجازاتِ اعدام همراه دارد"

تنکا با دقت گوش می‌دهد ولی اظهارنظری نمی‌کند. تنکا به چهارمین مرد موبلند اشاره می‌نماید. او مردی درشت اندام با چشمانی نافذ است.

تنکا: "ایشان سروان یومکی^{۳۳} هستند. جنگاوری یکه تاز و البته بسیار مبادیِ آداب"

من با لبخند خرسندی خویش از این آشنایی‌ها را ابراز می‌دارم ولی در دل می‌گوییم: "خوب است. این صمیمیت ظاهری، باعث می‌شود که ایشان علیه میزبان‌شان اقدامی انجام ندهند"

---

³³ Umqy

با نزدیک شدن به آمودریا زمین از علف پوشیده می-
 شود و تک درختان نارون و سرو ظاهر می گردند.
 پیش از آن که بخارا روی بنماید، مزارع و باغهای ش
 مزینِ انظار می گردد. تا جایی که چشم کار می کند با
 مزارع گندم و سبزی پوشیده شده است. باغهای آلو
 زرد و زرد آلو همچون دژهایی سبز از میانه‌ی مزارع
 بیرون زده‌اند. بر دیوارهای گلی باغ‌ها انواع و اقسام
 یادگاری‌های باادبی و بی‌ادبی به فارسی عربی و
 تورکی نگاشته شده است.

مردانِ حرومی از دیدنِ آن همه باغ و بستان به وجد
 آمده‌اند و پیوسته میوه‌ها را به یکدیگر نشان می‌دهند.
 تنکا با مهربانی مردانش را می‌نگرد که همچون
 قحطی‌زدگان از دیدنِ یک میوه شادان می‌شوند.

تنکا: "شبی که کاخ سقوط کرد، این مردان همگی
میان خانواده‌های‌شان و محافظت از من، دومی را
انتخاب کردند"

من: "چون قسم خورده بودند یا این که انجام شغل‌شان
اولویت داشت؟"

تنکا: "هیچ کدام. پیش از نبرد نهایی، من همه‌ی خدمه
و محافظان قصر را از وظایف‌شان معاف کردم.
اکثریتِ خدمه، همراه زن و بچه‌های‌شان، از راه‌های
مخفی گریختند. ولی پانصد مردِ شجاع و بی‌نظیر مسیر
فرار تنکا را از دربِ کاخ تا قایقِ نجات باز نمودند.
پانصد نفر در مقابل صدهزار نفر جنگیدند. فرار من
یک معجزه بود"

تنکا برای لحظه‌ای بغض می‌کند و ساکت می‌شود.

من با خود می‌اندیشم: "خداوند عزوجل بر مسلمین
رحمت فراوان ارزانی داشته که فقط صد نفر از این
جنگجویان زنده مانده‌اند. وگرنه که الان جمله
ممالکِ اسلامی متزلزل می‌گشت"

برج و باروهای بخارا از پشت تپه‌ها و باغستان‌های
سرسبز سر برمی‌آورند.

چنانچه به جاده‌ی اصلی بخارا داخل شویم چشم‌های
کنجکاو مردم عادی، به جمالِ حرومی‌ها و البسه‌ی بی-
حیای تنکا روشن خواهد شد. بنابراین سوارِ عرب
مسیرمان را سوی جاده‌ی قدیم می‌پیچاند و سمتِ
ارگِ قدیم می‌رویم.

گیرگین برای لحظه‌ای به چشمانِ تنکا نگاه می‌کند تا
ببیند آیا دستوری در مقابل این انحراف از جاده‌ی

اصلی دریافت می کند یا نه! تنکا واکنشی نشان نمی-
دهد.

ارگ قدیم، قلعه‌ای ساسانی است که ایرانیان برای
جلوگیری از نفوذ جنگ‌سالارانِ تورک به قلمرو
ساسانی و محافظت از شهر بخارا در فاصله‌ی چند
فرسخی آن ساختند.

طی یک قرنِ پایانیِ حکومت ساسانیان، ارگ قدیم
ده‌ها بار میان ارتش‌های ایران و هپتال‌ها و خانات
تورک دست به دست شد.

با سقوط ساسانیان، سرانجام لشکر اسلام ایالات شمالِ
ایران را تصرف کرد و ارگ را ویران نمود.

به لطفِ خدای تبارک و تعالی، اسلام با سرعتی
 باورنکردنی در بخارا گسترش یافت^{۳۴}. در نتیجه
 زرتشتیان به اقلیتی کوچک در شهر بخارا تبدیل شدند.
 تازه مسلمانان بخارا بیم آن داشتند که همسایگان
 آتش پرست شان ناپاک و بی طهارت باشند و رشته‌ی
 تسبیح شان بگسلد.

حدود یک دهه‌ی قبل، امیر حاتم طایی تدبیر نمود و
 دستور ضبط اموال و زمین‌های زرتشتیان و اخراج
 ایشان از بخارا را صادر کرد.

---

34 گسترش اسلام به یاری برنامه‌های انگیزشی خلافت اسلامی تسریع شد:

شرکت کنندگان در نماز صبح یک درهم کمک هزینه دریافت می‌کنند.

اگر یک برادر مسلمان شود و سایر برادرانش همچنان زرتشتی بمانند، همه‌ی ارثیه پدر به برادر مسلمان می‌رسد.

حال این انگل‌های اجتماع، در ارگ قدیم جمع شده-
اند و در فلاکت و فقر زندگی می‌کنند. هیچ کس با
این مطرودان رفت و آمد نمی‌کند. فقط مأموران
جمع‌آوریِ جزیه^{۳۵} هر از چند گاهی به ارگ قدیم
وارد می‌شوند.

جمعیت ارگ حدود هزار و خُرده‌ای نفر است که
بیشترشان زن و بچه و پیر هستند. متأسفانه همه‌ی
ساکنانِ ارگ از خانواده‌های دهقان ساسانی^{۳۶} هستند.
برای من عجیب است که ایشان هنوز مانند خانواده‌ی
من سر عقل نیامده و اسلام را در آغوش نگرفته‌اند.

---

35 مالیاتی که نامسلمانان به دولت اسلامی بابت زندگی در بلاد اسلامی می‌پردازند

36 پارس‌نژاد و پارسی زبان

مهمانِ ارگ

دیوارهای نیم فرو ریخته و دروازه‌ی درهم کوبیده‌ی
 ارگِ قدیم، در انتهای جاده پدیدار می‌شوند. در کنار
 جاده، بچه‌های گبری^{۳۷} با لباس‌های پاره‌پاره و
 صورت‌های کثیف کاروانِ حرومی‌ها را بدرقه می-
 کنند. سوار عرب مشوش شده است و نگاهی پرمعنا به
 من می‌اندازد.

من با جمله‌ای به او قوت قلب می‌دهم: "لا حول و لا
 قوت الا بالله، یا اخی"

كودكانِ گبری به ویژه از لباس تنكا خوششان آمده است. وجودِ مباركِ خلافتِ اسلامى، اجازه‌ى بى-حجابى به هیچ زنى حتى زرتشتیان داخل ارگ را نمى‌دهد.

زنانِ بى‌حجاب اگر مسلمان باشند با تركه توسط آمران به معروف تنبيه مى‌شوند. اگر نامسلمان باشند، یا به كنیزی گرفته مى‌شوند یا با تجاوز و انگشت كردن تنبيه مى‌شوند تا درس عبرتى برای دیگران گردند. این در حالى‌ست كه تنكا با البسه‌ای كه به سختى يكِ وجب از بدنش را مى‌پوشاند، اسب مى‌راند و شمشیر بسته است.

از دروازه‌ی شکسته‌ی ارگ عبور می‌کنیم. همه‌ی ساکنانِ ارگ برای تماشا می‌آیند. یک مشت فلک-زده‌ی کثیف از کپرها و سوراخ‌هایی که در دیوارها و ساختمانِ ارگ ساخته‌اند به بیرون می‌خزند. پیر زنانی با کمرهای قوزی و پیرمردانی که چهار دست و پا راه می‌روند. زنانِ گبری جرأت جلو آمدن ندارند چون از سوار عرب بیم دارند.

مردانِ گبریِ چندانی در ارگ حضور ندارند. در طولِ روز، مردان برای کسب درآمد به بخارا و روستاهای اطراف می‌روند. پیمان کارانِ اهلِ کتاب^{۳۸}، زرتشتیان را به عنوان کارگرِ تخلیه چاه مستراح و تهیه کود از مدفوع انسانی، استخدام می‌کنند.

حالم از قیافه‌ی این خوک‌های نامسلمان برهم می-
 خورد. نگاهی به صورت تنکا می‌اندازم و در کمال
 تعجب او را در حال لبخند زدن به مردمان ارگ می-
 یابم. کاروان حرومی‌ها وسط حیاطِ ارگ متوقف می-
 شود. من و سوار عرب از اسب پیاده می‌شویم.

من فریاد می‌زنم: "عمو گژدهم"

صدایِ جیرینگِ جیرینگ می‌آید. گژدهم موبدِ پیری
 است که ریش سفیدِ زرتشتیانِ ارگ محسوب می-
 گردد. کسی سن او را نمی‌داند ولی کمری خم دارد
 و به سختی راه می‌رود. نوه‌ی دختری‌اش، فریا^{۳۹}، که
 دخترکی هجده ساله است او را در گام برداشتن

---

39 فریا یعنی عاشق و دوست‌داشتنی.

مشایعت می‌کند. خلخالِ دخترک صدا می‌کند و
ورودشان را اعلام می‌نماید.

من: "بین عموجان، یک گروه خارجی قراره اینجا
مهمان شما باشند"

فریا به حرف‌های من می‌پرد: "ما در اینجا آه نداریم
که با ناله سودا کنیم! چه طوری صد تا مردِ جنگی را
پذیرایی کنیم؟"

من: "وقتی دو تا مرد با هم صحبت می‌کنند، زنان باید
دهان‌شان را ببندند و دخالت نکنند"

دخترک ساکت می‌شود ولی من چاره‌ای جز تعبیه‌ی
پاسخش در سخنم نمی‌یابم.

من: "ایشان مهمان امیر هستند. یک محموله‌ی موادِ خوراکی برای ایشان ارسال شده است. پیش از شامگاه به اینجا می‌رسد"

گزدهم: "امیر لطف می‌فرمودند و مهمان‌نوازی عرب را به نمایش می‌گذاشتند. چرا مهمان‌هایش را به چند فرسخی شهرش تبعید نموده است؟!"

من: "این فضولی‌ها به شما نیامده است. به گبری‌ها بگو، به این غریبه‌ها نزدیک نشوند. بهر حال زبان‌شان را نمی‌دانید. یک ماه سربارتان هستند و سپس از اینجا خواهند رفت"

فریا سرک می‌کشد، به بدنِ لختِ تنکا زل می‌زند و با طعنه می‌گوید: "خُب، معلوم شد چرا مسلمین پذیرایِ

مهمانِ خویش نیستند! می ترسند از بی حجابیِ مهمان -
شان تحریک شوند و به او تجاوز کنند"

من: "سرت به تنّت زیادی کرده! خاموش باش تا
عمرت کوتاه نشود"

رو به گزدهم می کنم و می گویم: "این قومِ معجوج
معجوج را یک ماه تحمل کنید تا ایشان بروند و همه
چیز به روالِ عادی اش باز گردد"

فریا: "از نظر تو، این زندگیِ فلاکت بارِ ما، روالِ عادی
است؟! "

من به دخترک توجهی نمی کنم و فقط سعی می کنم
از گزدهم چراغ سبز بگیرم: "همه چیز حل است؟
عموجان"

گذدهم: "ما دنبال درگیری نیستیم. هر چی امیر دستور فرمایند. خیال تان راحت"

گذدهم ادامه می‌دهد: "تالار اصلیِ ارگ را برای استقرارِ مهمان‌ها خالی می‌کنیم. فقط این که سقف‌ش سوراخ سوراخ است. به اعراب بگویید که تعدادی چرم برای پوشاندن شکاف‌های سقف ارسال فرمایند. و گر نه که مهمانانِ امیر در شب‌های بارانی، حسابی خیس خواهند شد"

من و سوارِ عرب از گذدهم روی می‌گردانیم و سوی تنکا می‌رویم. سوار عرب تلاش می‌کند به تنکا نگاه نکند، مبادا که شیطان اغوای‌ش کند و دچار گناه شود. من شرایطِ اسکان را برای تنکا توضیح می‌دهم. تنکا سخنان مرا برای افرادش ترجمه می‌کند. حرومی‌ها از

اسب‌های‌شان پیاده می‌شوند. چند تن از سربازان،
اسب‌ها را برای تیمار به آبشخورِ چاهِ آب واقع در
گوشه‌ی حیاطِ ارگ می‌برند. چهار مرد موبلند، سایر
سربازانِ حرومی را به تالارِ اصلیِ ارگ می‌برند و به
تمیزکاری مشغول می‌شوند.

تنکا میانه‌ی حیاط می‌ایستد و با کنجکاوی جماعتِ
کثیف و تهوع‌آورِ زرتشتیان را تماشا می‌نماید.
سوار عرب: "بدجور کنجکاو نگاه می‌کند. شر
نشود؟"

من: "زبان یکدیگر را نمی‌دانند، محال است چیزی از
اوضاع همدیگر دستگیرشان شود. کمی نگاه می‌کنند
و خسته می‌شوند"

من و عرب بر اسب سوار می شویم و ارگ را به مقصدِ
بخارا ترک می کنیم تا زودتر برای دست بوسی و
عرض گزارش خدمتِ امیر در دارالحکومه‌ی بخارا
برسیم.

محکوم شرایط

در بخارا یک راست به دیدارِ امیر می شتابم. به تالارِ
تختگاه وارد می شوم. همه‌ی بزرگانِ شهر بخارا، اعم
از عرب و عجم، حضور دارند و با فاصله از تختگاه
ایستاده‌اند. بزرگان عرب نزدیک‌تر و بزرگان عجم
دورتر از تختگاه ایستاده‌اند و دو تا دو تا با یکدیگر
نجوا می کنند.

هرکس مرا می بیند ساکت می شود و گذرم را رصد
می نماید. عثمان طایی و محمد طایی همچون

ورشکستگان بر نیمکت سقوط کرده‌اند و دست بر
پیشانی گذاشته‌اند.

من نگران می‌شوم که اوضاعِ امیر نابسامان باشد. ناگاه
با امیر چشم در چشم می‌شوم.

امیر ردایی سرخ پوشیده و با چشمانی خوفناک و بی-
حوصله تالار را تماشا می‌نماید. شستم خبردار می-
شود که اوضاع سه^{۴۰} است. با ادب و احتیاط تعظیم
می‌کنم و جلوی تختگاه می‌ایستم.

امیر اخم‌آلود است و موهای ژولیده و چرب دارد.
دشداشه بر تن و صندل بر پا دارد.

امیر: "این چه گندی است؟! قرار بود این شر فوری
برطرف گردد. حال وضع را بنگر، تورکانِ مسلمان

ناراضی گشته‌اند و کافران بیخ گوش‌مان در چند
فرسخی بخارا مستقر شده‌اند!"

من: "امیر رخصت سخن به این حقیر می‌نمایند؟"

امیر فریاد می‌زند: "خفه شو. یک مِشت گوساله را
فرستادم تا یکصد نفر را بکشند. می‌فهمی فقط یکصد
نفر را. حالا یکصد نفر کافر در ارگِ آتش‌پرستان با
امنیت و آسایش نشسته‌اند و نانِ مسلمین می‌خورند. ای
خدا، این چه عذاب‌ی ست. این چه ژاژ است؟!"

من: "تصدّق ت والاحضرت، سردار غیور اسلام،
غلامحسن خان پیل‌پیکر، مُسخّر کفار گشت و این گند
آب خورد. این حقیر طلبِ آمرزش از درگاهِ حق
تعالی بابت خون ریخته‌ی مسلمین دارم"

امیر چشم غره می رود: "تو باید مسئولیت پذیر باشی. من این اوضاع را از بی عرضه گی تو می بینم. کنون، مسلمین شهر بخارا باید هر شب را در هراس از یکصد کافرِ حشریِ خونخوار سر بر بالش گذارند. چون تو نتوانستی مشاوره‌ی بهتری به حاکم اسلامی بدهی"

امیر خاموش می شود و طلبکار مرا بر انداز می کند. ترس مرا فرا می گیرد، ناگهان متوجه خطر می شوم. شکستی پیشامد کرده و باید تقصیر را گردن کسی بیندازند. غلامحسن خان که دیگر گردنی ندارد تا شکستش را گردن بگیرد. اعراب هم که از هر تقصیری منزّه هستند پس فقط می ماند؛ من.

با این که همه‌ی تصمیمات را خودِ امیر و برادر و پسرش گرفته‌اند، حالا که تقصیر قسمت می کنند باید

اعراب را عاقل مطلق نمایش دهند و ضعف و بی-
خردی را حاصلِ وجودِ یکِ عجم معرفی کنند.

از ترس گوش‌هایم بخار می‌کند. همه‌ی خاندانم را
قتل‌عام خواهند کرد. چه باید کنم؟! از اندیشه‌ی
شکنجه‌هایی که خواهم دید، پوست بدنم مورمور
می‌شود. نمی‌دانم چه کنم. بر زانوانم سقوط می‌کنم و
به التماس می‌افتم. اشک‌م درمی‌آید و لابه می‌نمایم.

من: "یا امیر، عفو بفرمایید. من غلط کردم. تو را به خدا
رحم کنید"

امیر با دقت مرا تماشا می‌نماید. هر لحظه می‌تواند
حکمی شدیداللعن بدهد. فقط کافی‌ست اشاره کند
تا مرا از تالار تختگاه به سیاهچال ببرند. خدا می‌داند
در فکرش چه می‌گذرد.

مقاماتِ عرب با شماتت خیره شده‌اند. بزرگانِ صغدی
خاموش‌اند و از نگاهِ سویِ من خودداری می‌نمایند.
اندر نظرشان، من یک حادثه‌ی نامیمونِ گذشته‌ام که
می‌بایست به هر قیمتی از کنارش بدون درگیر شدن
گذر کنند.

من به پهنای صورتم اشک می‌ریزم و همچون دختر
بچه‌هایی که در بازارِ برده‌فروشان از مادرشان جدای-
شان می‌کنند، ناله می‌کنم.

لحظاتی چند در برزخ می‌گذرد. امیر سیلش را تاب
می‌دهد و با دست اشاره می‌کند تا بر پا خیزم. به نظر
می‌رسد که از جانم گذشته است.

امیر: "لطف خدا شامل حال توّابین^{۴۱} است. از گناهات گذشتیم"

من برمی خیزم و خایه مالانه، همچون سگی در حال دُم
تکان دادن، امیر را می نگرَم.

امیر: "در کمتر از یک هفته، سپاهی ده هزار نفری از
سواران عرب به ارگ قدیم اعزام می کنیم. خاکِ آنجا
را به توبره می کشیم. هم کافران را به سزای اعمالشان
می رسانیم و هم ریشه‌ی آتش پرستی را برای همیشه از
خاکِ مقدس بلاد اسلامی برمی کنیم"

جمله‌ی حضّار صلوات می فرستند و بر خرد و تدبیرِ
امیر مرحبا می گویند.

---

41 توبه کنندگان

شب دیریاز

دارالحکومه را ترک می‌کنم و قدم‌زنان سوی خانه
روان می‌شوم. غم و خستگی نفس‌هایم را با هزاران
آه گره زده است. بخت‌م بسی بلند بود که از جریانِ
امروز جانِ سالم به در بُردم.

همانند مرده‌ای که روحش را جستجو می‌نماید، از
کنار مردمِ کوچه و بازار بی‌سروصدا و بدونِ دیده
شدن می‌گذرم. نمی‌فهمم که چند ساعت طول می‌-
کشد تا به خانه برسم، دیگر هوا تاریک شده است.

چند سال است که پدر و مادرم فوت کرده‌اند ولی من
هنوز در خانه‌ی پدری‌ام ساکن هستم. خانه‌ی پدری
چند اتاق، باغچه‌ای بزرگ و حوض دارد. دربِ خانه
به کوچه‌ای تنگ با دیوارهای گلی باز می‌شود.

خانه‌ی ما یک طرف کوچه را اشغال نموده است و طرف دیگر کوچه، خانه‌ی تنها همسایه‌مان قرار دارد.

من تنها زندگی می‌کنم. تنها برادرم، مسعود، تاجری موفق است. او در سمتِ نوسازِ شهر، مالکِ عمارتی درخور با چندین برده و کنیز است.

همسایه‌ی ما، خانواده‌ای اهل کتاب و یهودی است. وقتی بچه بودم، با دختر همسایه همسن و همبازی بودم. لیک از زمانی که پدرم شغلی دولتی یافت، مرا از سخن گفتن با همسایه‌ی جهود و به ویژه دخترش منع داشت. ما به واسطه‌ی مسلمان شدن پیوسته پولدارتر و همسایه‌ی جهودمان پیوسته فقیرتر شد.

خلاف نظرات پدر، همواره حس می‌کردم که همسایه همان همسایه‌ی دوران کودکی‌ام است. بی‌خبری پدر،

سلام و احوال‌پرسی را با همسایه، پسران و دخترش
ادامه دادم.

پدر و مادرم دار دنیا را ترک گفتند و مرا تنها در خانه
رها نمودند. من ازدواج نکردم. کنیز و برده‌ای هم
خریداری نکردم زیرا برده‌داری را خلاف اخلاقیات
ایرانی مندرج در کتب باستان می‌دیدم.

حقوقِ دریافتی من به عنوان مشاور دربار مکفی است
و خریدِ بهترین خوراک و البسه از برترین دکان‌های
شهر را میسر ساخته است. پس من دغدغه‌ای در
زندگانی‌ام حس نمی‌کنم.

عموها و پسر عموهایم، سالی یک بار برای دید و
بازدیدِ عید فطر سروکله‌شان پدیدار می‌شود. برادرم
هم که یک سر دارد و هزاران سودا. چند سال یک بار

هم در شهر نیست، چه رسد به این که برادر کھترش
را یاد کند.

کوچه‌ی تاریک و خلوت را می‌پیمایم. بادِ خشک
برگ‌ها و شاخه‌ها را تکان می‌دهد و سرودِ سکوت را
برای ارواحِ غریق می‌خواند. سایه‌ی شاخ و برگ
درختان، دیوارِ گلی را همچون یک تابلوی زنده‌ی
مینیاتور نقاشی کرده است. درب خانه به مانندِ چاله‌ای
سیاه بر دیوارِ گلی جلوه می‌نماید.

از پله‌های ورودی پایین می‌روم و درب را می‌گشایم.
نگاهی به حیاط تاریک خانه و ساختمان خاموش می-
اندازم. از خانه‌ی خالی و تاریک نوعی دلهره و
دلسردی به من دست می‌دهد. می‌ترسم که مرا بیلعد و
هرگز راه خروجش را پیدا نکنم.

با دلی سنگین آهی بلند می کشم که ناگهان نوری از
پشت سرم نزدیک می شود و جلوی راهم را روشن
می کند. صدایی می گوید: "سعید، خودتی؟"

برمی گردم و با دختر همسایه روبرو می شوم. یک شمع
در دست دارد. پیراهن و دامن چین دار بلند پوشیده
است. موهای بلند ویز^{۴۲} و هم ریخته اش روی سینه و
شانه های ش را پوشانده است. بینی کشیده و استخوانی -
اش در میان چشمان سیاه و تنگش برافراشته است.

متعجب می شوم. طی ده سال اخیر به جز چند بار سلام،
سخن دیگری میان ما رد و بدل نشده است. حال او در
چنین شبی، سر سخن را با من باز نموده است!

من: "ترسید، من هستم. چند هفته‌ی گذشته را
مأموریت بودم و حالا بازگشته‌ام"

دختر همسایه: "فهمیدم تویی. مثل همیشه بی‌صدا، بی-
وجود، بی‌رنگ، بی‌بو"

قصیدِ کوتاه کردن مکالمه را می‌نمایم: "با اجازه می-
روم، شب خوش"

دختر همسایه: "سعید، ده ساله من رو با نامم صدا
نکردی! نامم رو صدا کن"

حس دل تنگیِ بسیار ژرفی به من دست می‌دهد. گویی
یک درختِ توتِ تنومند در قلبم هست که ریشه‌های-
ش برآمده و همه‌ی موزاییک‌هایِ ظاهرَم را لق و کج

کرده است. دیگر نمی‌توانم خاک مرطوب و نرم
دروم را مخفی کنم.

من: "استر"^{۴۳}. ببخشید که این همه سال، این همه باعث
ناراحتی تو شدم و تو حس کردی که بهت بی‌محلی
می‌کنم"

استر: "هنوز یک خورده هم تغییر نکردی. همون
پوسته‌ی سخت با درونِ نرم هستی. همیشه عاشق این
سختیِ ظاهری و نرمیِ باطنی‌ت بودم"

می‌دانم که این مکالمه معوق ولی محتوم به اتفاق بوده
است.

---

⁴³ Esther

من بی اختیار می گویم: "تو بهترین خاطرات من هستی.
جای تو همیشه در امن ترین نقطه‌ی مخیله‌ی من است.
اون باطنِ نرم که گفתי، متعلق به توست"

استر شمع را فوت می کند. همه جا تاریکی محض می -
شود. برای لحظه‌ای چشمانم فقط سیاه می بیند. ناگهان
دست‌های استر را حس می کنم که به دور بدنم حلقه
می زند. تلاشی برای رهایی نمی کنم. استر مرا هل می -
دهد و به دیوار می چسباند. سرش را بالا می آورد و به
چشمانم خیره می شود. در آن تاریکی فقط برق
چشمان او را می بینم که همچون هاروت به من زل زده
است. نفس که می کشم بوی گیسوانش تا مغز
استخوانم نفوذ می کند و با رشته‌رشته‌ی وجودم

واکنش می دهد. پستان های گردش بر سینه ام می لغزد
و پیراهنم را به آتش می کشد.

اندام جنسی ام تحریک شده است. نگران می شوم که
استر دریابد و آبرویم بریزد. عزم حرکت می کنم تا
استر متوجه تحریک جنسی ام نشود. ولی استر بیشتر مرا
در بر می گیرد و پایش را میان دو پای من، به اندام
جنسی ام می فشارد. گویی می خواهد خیال مرا راحت
کند که نگران آبروداری نباشم و فقط به او توجه کنم.
تسلیم می شوم و همه چیز را به او می سپارم.

استر: "اوه، خدای من! سال ها بود که آرزوی این لحظه
و این احساس را داشتم. بالاخره تو را در آغوش و
اختیار دارم"

من که صداقتِ احساسیِ او را می‌بینم، از دروغ‌گویی
به خودم و او دست برمی‌دارم. همچون یخ در دستان-
ش ذوب می‌شوم. دستانم را به دور او حلقه می‌نمایم.
هرچه او بیشتر مرا می‌فشارد، من هم بیشتر بر بدنش
دست می‌کشم. حس می‌کنم که داریم با همدیگر،
یک اثر هنری خلق می‌کنیم.

نقاشیِ لحظه‌ای گذرا بر جریده‌ی ابدیت، با جوهرِ
روحِ مذاب. شگفت‌انگیز و جادویی. گرم و آرام.
بامزه و دلپذیر. اشک از چشمانم سرازیر می‌شود.

استر: "عزیزم. چرا داری گریه می‌کنی؟!"

من: "آخه می‌دونم همه دنیا علیه ماست. همه‌ی دنیا
میخوان این رو از ما بگیرن. این رو که حتی یک اسم
برای نامیدنش نداریم"

استر: "نامش عشقه. مثلِ پیچک دور من و تو پیچیده
و در کمال لذت ما رو نابود خواهد کرد"

من: "این همه سال. مدام فاصله. دارم خُرد می شوم.
هیچ راهی برای وصال به ذهنم نمی رسد. فراق ابدی،
دوزخ زنده‌ی ماست"

استر: "الان که در بغل همدیگه هستیم، فقط از لحظه
لذت ببر"

استر آغوشش را محکم تر می کند. گویی می خواهد
از روی لباس و پوستم عبور کند و جذب بدنم شود.
آغوش استر لحظه لحظه گرم و گرم تر می گردد. سرم
را داخل گیسوانِ ویزی ویزی اش فرو می کنم و مانند
یک کودک زار زار اشک می ریزم.

یادم است که وقتی بچه بودم، استر بهترین دوستم بود
و تنها کسی که اشک‌هایم را می‌دید. حالا همه چیز
مانند گذشته شده است و در این روزِ سخت، استر
سنگِ صبورم گشته است.

آن قدر گریه می‌کنم که موهای استر خیسِ خیس می-
شود. به حال خودم می‌آیم و نفس زنان دوباره جرأت
می‌کنم سر از میان گیسوانش بیرون آورم.

استر: "عزیزم، بهتر شدی؟ امیدوارم خدا یک مشتی
مرگ به من بدهد و غمت را هرگز نینم"

من با صورتی غرق اشک، لبخندی می‌زنم و می‌گویم:
"این حرف رو زن. بدترین بدبختی ممکن، کم شدن
یک مو از کله‌ی ویز ویزیِ توست"

چشمان استر شیطانی می شود و غرقِ عشوه می خندد.
گویی سیلی از عطرِ گل یاس دنیا را زیر و زبر می-
نماید.

من: " حالا که هر دو به این عشق واقف شدیم، باید با
آن چه کنیم؟! "

استر: " این عشق از همون اول بوده، فقط حماقت
کردیم و به بهانه های گوناگون اظهارش را به تعویق
انداختیم "

سپس استر اندکی بغض می کند و می گوید: " من همه-
ی خواستگارانم را رد کردم. پدرم حدس می زنه که
پای کسی در میان است، پس دیگه اصراری به ازدواج
من نداره "

من: "من تا امروز به هیچ زنی دست نازدم. همه زنانِ
عالم غریبه‌اند چون تو تنها آشنایم بودی و هستی"

استر: "من تا ابد برای تو هستم و تو هم تا ابد برای من
باش"

من: "من فقط جسمم، چون تو روح من هستی. وقتی
نباشی، من مرده‌ای بیش نیستم. ای جانِ جانان!"

استر: "عزیزم، دیگه داره دیر میشه. باید برگردم خونه"

من سریع آغوشم را می‌گشایم تا استر دیرش نشود.
نگران می‌شوم که عدم حضورش در خانه‌شان کشف
گردد و برایش دردسر شود.

استر خوب خودش را به بدنم می‌مالد. سپس همچون
کشتی بی‌بادبان که بی‌میل از فراقِ اسکله باشد، با

اندکی درنگ خودش را از من جدا می نماید. هر قدم
که از من دور می شود، حس می کنم به اندازه یک دنیا
تنها می شوم.

چیزی نمی گوئیم. حتی خداحافظی هم نمی کنیم.
تصویر سیاه قلم یار اندر پس پرده ی تاریکی محو می -
گردد.

ارگ بی خبر

یک قرن قبل، نور اسلام بر ایرانشهر وزیدن گرفت و
تاریکی آتش پرستی را خاموش کرد. دین مبین آمد و
آیین کهن را کفر نامید. کافران از قلب و شهر ایرانیان
رانده شدند.

ارگ نشینان رانده شده گانند. این رانده شدگان در فقر
و تلخی دست و پامی زنند لیک حاضر به پذیرش ندای
حق تعالی و ترک آتش پرستی نیستند.

مردمان ارگ ژنده پوش و دل خسته، مهمانان ناخوانده
را تماشا می کنند. غریبه ها ورزیده و جنگجو در کنار
آبراه چاه نشسته اند و خون تورکان را از تیغ های
پولادین خویش می شویند. چشمان ریز و بادامی شان
تماشایان را تحت نظر دارد.

دخترک غریبه مسلح به شمشیر است و پوشش
دلخواهش را بر تن دارد. همچون مسافر زمان است که
از دوران پیشا اسلامی آمده است.

زنان زرتشتی با حسرت، آزادی و قدرت آن دختر
غریبه را نگاه می کنند. برخی جرأت می کنند و حجاب

از سر شُل می‌کنند. لیک با اخطار دیگران، دوباره
حجاب‌شان را سفت بر سرشان مستقر می‌سازند.

مردانِ گبری به زنان تذکر می‌دهند که مبادا بی‌حجابی
پیشه کنند: "دنبال دردسر می‌گردی؟! عرب‌ها رو می-
کشی اینجا. اون موقع دردسرش برای همه‌ست.
بدبخت می‌شیم، دخترهامون رو به کنیزی و پسرهامون
رو به غلامی می‌برن"

مردان و زنان گفتگوکنان، از میانه‌ی حیاطِ ارگ
پراکنده می‌شوند و تماشای غریبه‌ها را به بچه‌ها وامی-
گذارند.

فریا میانِ کودکان ایستاده و تماشا می‌کند. در جای‌ش
خشک‌ش زده و فقط به دخترک غریبه ژل زده است.
مردمکِ چشمانِ فریا، همنوای انقباض و انبساطِ

ماهيچه‌ی ران‌هایِ دخترکِ غریبه می‌تپد. خالکوبیِ
دخترکِ غریبه، اندرِ ذهنِ فریا، به هزاران نقاشی و اثر
هنری بی‌نظیر تعبیر می‌گردد.

نافِ تنکا مانندِ چشمِ آهویِ ختن چشمک می‌زند و
فریا را از خیالِ بویِ نافه‌اش مست می‌نماید. سینه‌ی
تخت و عریانِ تنکا زیر آفتابِ نیمروزی می‌درخشد و
ژرفایِ ذهنِ فریا را آشوب می‌کند. کنجکاوی و
شهوَت، اندرِ قلبِ فریا شعله‌ور می‌گردد و تپشِ قلب
خویش را می‌شنود.

اندرِ میانِ کودکانِ تماشاچی، پسرِ بچه‌ایِ ناقلِ سنگی
را مخفی کرده است. به محضِ آن که تنکا پشت‌ش را
به کودکان می‌کند، پسرِ بچه سنگ را سمتِ تنکا
پرتاب می‌نماید. آن قدر سریع و غیرمنتظره این

شیطنت را انجام می دهد که همگان جا می خورند. تنکا
نزدیکیِ پرتابه را از صدای ش رد گیری می کند و با
سرعتی ایزد گونه غلاف شمشیر را می تاباند و سنگ را
به زمین می نشاند.

کودکان از این گُنش و واگُنش هراسان می گردند.
ولی هیچ یک از مردان غریبه حتی توجهی هم به این
پیشامد نمی کنند چون که تنکا قوی ترین شمشیرزن
گروه شان است و نیازی به محافظت ندارد.

فریا از مَسخی ژرف بیدار می شود و مانند ماده شیری
گرسنه به پسر بچه حمله می نماید. کودکان تماشاچی
جیغ کشان پراکنده می شوند و هر یک سویی می دوند.
تنکا عزم رفتن به منزلگاه خویش در تالار ارگ را می -
نماید و چهار مرد موبلند او را همراهی می کنند. جلوی

دربِ تالار که می‌رسد، برای لحظه‌ای مکث می‌کند،
می‌ایستد و با گوشه‌ی چشم نگاهی به فریا می‌اندازد و
لبخندی پُر معنا می‌زند.

انجمن

آتشِ میانه‌ی اتاق اندر آشوبی منظم می‌سوزد و گردی
نارنجی‌رنگ را بر چهره‌های فکریِ مردان می‌پاشد.
نورِ لرزانِ آتش همچون نبض می‌تپد و سایه‌هایی
درهم و برهم از تمدنی منقرض را بر دیوارِ مخروبه‌ی
اتاق حکاکی می‌کند.

مردانِ گبری ساکت و مضطرب، نگاه‌شان به چشمانِ
گذرده‌ی کهن سال گره خورده است. گذرده‌ی با آرامش
کاسه‌ی شیر داغ را از دستِ فریا می‌گیرد، فوت می‌-
کند و جرعه‌ای می‌نوشد.

یکی از مردان صبرش لبریز می‌شود: "این قضیه سر تا پا دردسر است. عرب‌ها این غریبه‌ها را اینجا آورده‌اند چون نقشه‌ای برای ما کشیده‌اند"

گذردهم: "یک قرن است که ساسانیان سقوط کرده‌اند. خونِ مزداپرست^{۴۴}، سال‌هاست که رقیق و رقیق‌تر می‌شود. حالا دیگر ریش و قیچی در دستِ اعرابِ مُسْلِم و ایرانیان مسلمان افتاده است. ما یک جورایی ناچار از پذیرش این وضع هستیم"

یکی از مردان که سن و سالی دارد با بغض می‌گوید: "دهقان‌ها به آمو دریا آمدند تا صغدیان را فارسی زبان و مزداپرست کنند. همه چیز بر عکس شد. صغدیان

---

44 اشاره به دین مزدایسنا دارد که دیگران ایشان را زرتشتی می‌نامند. مزداپرست در لغت معنی پرستنده‌ی ایزدِ خرد (اهورا مزدا) را می‌دهد.

گروه گروه مسلمان می‌شوند، عربی و اسلام را تبلیغ می‌نمایند. دهقان‌ها هم، که چه بگویم. ناپدید گشته‌اند"

مرد جوانی که خون به سرش جهیده است با صدایی دو رگه می‌گوید: "مهمان‌های امیر! همه‌شان را می‌کشیم و جسدشان را برای امیرِ عرب باقی می‌گذاریم"

مرد جوان می‌افزاید: "غریبه‌ها زبان ما را نمی‌دانند. پس می‌توانیم آب را مسموم کنیم و فقط خودمان خبر داشته باشیم تا ایشان بنوشند و بمیرند"

مرد دیگری با لبخند می‌گوید: "با کشتن ایشان به امیرِ عرب بهانه می‌دهیم تا به ما حمله کند"

مرد جوان: "لباس لختی دخترکِ غریبه و شمشیرش را ندیدی؟! غریبه‌ها مسلمان نیستند، پس دوست اعراب نیستند. این غریبه‌ها موی دماغِ اعراب هستند، نه مهمان‌شان. کشتن ایشان اعراب را خوشحال هم خواهد کرد"

مرد نخست با ناراحتی می‌گوید: "همین مان مانده بود که برای خوش رقصی جلوی اعراب، غریبه‌هایی از همه‌جا بی‌خبر را مقتول کنیم"

گذردهم با صدایی غرّان سخنان دیگران را قطع می‌کند و می‌گوید: "کنون، غریبه‌ها مهمان ما هستند. ایرانی هرگز مهمانش را آسیب نمی‌زند"

برای لحظاتی چند، همه‌ی مردان ساکت می‌شوند
چون چیزی به فکرشان نمی‌رسد که بگویند. ناگهان
سکوت را فریا، تنها مؤنث حاضر در انجمن، می‌شکند.

فریا: "داستان‌های باستان پر از دید و بازدید و مراوده‌ی
ایرانیان با اقوام غریبه است. ولی الان یک قرن است
که ما به حاشیه رانده شده‌ایم و ملت‌های دیگر حتی از
وجودمان با خبر نیستند. این یک فرصت است"

یکی از مردان با تندی می‌پرسد: "فرصت چی؟"

فریا: "فرصت آشنایی نوجوانانِ ما با ملتی غریبه"

مرد جوان: "این‌ها یک مشت بیابان‌گرد هستند، ملت
نیستند"

فریا: "به هر حال غریبه‌اند. به نظر متمدن می‌آیند. من حرکت غیر فرهنگی از ایشان ندیدم"

مرد جوان: "چه دقت نظری؟! این همه مذکر میان ماست و چرا یک دختر باید غریبه‌ها را بیاید؟"

فریا: "دختر بودن من چه فرقی ایجاد می‌نماید؟ داستان‌های کهنِ پهلوی پر از زنان ایرانی است که در سیاست و کیاست زبانزد بوده‌اند. تازه لازم است که از میان انجمن، لااقل یک نفر حواس‌ش را جمع کند"

گروه مردان اندکی معذب می‌شود و انجمن پُر گفتگو می‌گردد. عده‌ای مخالفند، عده‌ای موافقند. عده‌ای هم با سخن گفتن یک دختر در انجمنِ مردان مشکل دارند.

گذدهم صدای ش را صاف می کند و همگان ساکت
می شوند.

گذدهم: "رای خوبی نیست که نوجوانان را در معرض
غریبه‌ها قرار دهیم. شاید منحرف یا دیوانه باشند؛ مانند
اعراب و ایرانیان مسلمان"

فریا: "من که کنجکاوم با غریبه‌ها برخورد و آشنایی
داشته باشم"

یکی از بستگانِ گذدهم با خشم می گوید: "تو غلط
می کنی. همین مانده بود همچون فاحشه‌ها اطراف
غریبه‌ها پیلکی^{۴۵}"

مرد دیگری: "تو نباید وقت را صرف غریبه‌ها کنی.
باید کنار پدر بزرگ باشی و به گزدهم پیر کمک
کنی"

فریا خاموش می ماند ولی چهره‌ی برآشفته‌اش خبر از
رایِ ناهمگونش می دهد. انجمنِ مردان بی هیچ توافق
و نتیجه‌ای پراکنده می شوند. هر کس به منزلگاه
خویش می رود.

گزدهم پیر و ناتوان است. جلسه‌ی بی نتیجه او را سخت
خسته نموده است، پس زود به بستر می رود و می -
خوابد.

فریا زمان را غنیمت می شمارد و یک راست رایِ
خویش به اجرا می گذارد. سویی تالار مرکزی ارگ
می رود تا با غریبه‌ها دیدار نماید.

برخورد نزدیک

شب است و ساکنان ارگ به کپرها و اقامت گاه‌های -
شان رفته‌اند که استراحت کنند. فقط افرادِ انگشت -
شمار در حیاط پرسه می‌زنند.

فریا حیاط ارگ را تا درب تالار اصلی می‌پیماید. هیچ
کس مقابلِ دروازه‌ی تالار نگهبانی نمی‌دهد. درب
تالار اصلی را به آرامی می‌گشاید و با تردید و ترس به
تالار وارد می‌شود.

تالار با چند چاله‌ی آتش روشن شده است. سربازانِ
غریبه در گروه‌های کوچک دور هم نشسته‌اند و
استراحت می‌کنند. مردانِ غریبه جامه‌ها درآورنده‌اند
و تنها پارچه‌ای بر شرمگاه خویش پیچیده‌اند. بدن
مردان غریبه بی‌مو و پوست‌شان صاف و شیری رنگ

است. برخی مردانِ غریبه کاسه‌ای آب و تکه‌ای کنف دارند و با مالش کنفِ خیس بر تن، خودشان را چرک می‌کنند. بویِ نَم و عرقِ بدن در هوای تالار پیچیده است.

فریا در میانِ غریبه‌ها قدم می‌زند و ایشان را با کنجکاوی تماشا می‌نماید. هیچ کدام از غریبه‌ها از جای‌شان تکان نمی‌خورند. برخی نگاهی می‌اندازند و چون یک دخترِ غیر مسلح را می‌بینند، اهمیتی نمی‌دهند و به استراحتِ خویش ادامه می‌دهند. کم‌کم ترسِ فریا می‌ریزد و با آسودگی میانِ غریبه‌ها راه می‌رود.

چشمانِ فریا به دنبالِ آن دخترِکِ غریبه می‌گردد. از همان لحظه‌ی اول و نخستین نگاه، کنجکاوی‌اش

نسبت به دخترکِ غریبه برانگیخته شده است و این
کنجکاوی همانند مغناطیس او را به اینجا کشیده است.
در میانه‌ی تالار یک خیمه‌ی کوچک بر پا است که
می‌بایست منزلگاهِ فرمانده غریبه‌ها باشد. فریا سعی
می‌نماید که به خیمه نزدیک نشود.

ناگهان پرده‌ی خیمه به کنار می‌رود. دخترکِ غریبه از
خیمه بیرون می‌آید. گرنش و احترامِ سربازان نشان از
مقامِ دخترکِ غریبه دارد. دخترکِ غریبه دامنِ چرمی
و کوتاه بر تن دارد و سینه‌هایِ کوچکش را با نواری
پارچه‌ای پوشانده است. دخترکِ بیگانه چشم به فریا
می‌دوزد. فریا خشک‌ش می‌زند و احساسی دوگانه از
ترس و جذب، ذره ذره‌ی وجودش را می‌لرزاند.

دخترک بیگانه سویِ فریا گام برمی‌دارد. هر جا قدم
می‌گذارد سربازانِ غریبه دم پای‌ش برمی‌خیزند و
اظہار احترام می‌نمایند.

دخترک بیگانه مقابلِ فریا می‌ایستد و چیزی به زبان
خودش می‌گوید. سپس دست‌ش را دراز می‌کند و
دستِ فریا را می‌گیرد.

فریا متوجه چنگالِ غیرعادی نیرومندِ دخترکِ بیگانه
می‌شود. خالکوبی روی بازو، دور کمر لاغر، عضله-
های ورزیده و زخم‌های کهنه‌ی شمشیر روی پهلوی و
کمرِ دخترکِ غریبه به چشم می‌آید.

تنکا دستِ فریا را می‌کشد و سوی خیمه‌ی شاهی
راهنمایی می‌نماید. فریا با دقت گرمای کف دست،

زبری پوست و مهربانیِ دستانِ تنکا را مدنظر قرار می-
دهد. در هر گام، اندیشه‌های پریشان درباره‌ی عواقبِ
این برخورد سراغش می‌آیند ولی کنجکاوی‌اش مانع
از هر گونه مقاومت می‌گردد.

بر بالای خیمه‌ی شاهی، پرچمی هم نقشِ خالکوبیِ
تنکا آویزان است. تنکا و فریا خُرامان به خیمه داخل
می‌شوند. تنکا پرده‌ی ورودیِ خیمه را می‌اندازد.
بوسیله‌ی شمعی کوچک در قابِ کریستال، خیمه را
روشن می‌نماید.

تنکا و فریا روی زمین می‌نشینند. فریا با دقت چهره و
بدن تنکا را نگاه می‌کند. گویی دنیایی جدید را کشف
می‌نماید. تنکا بی‌حرکت می‌نشیند و فقط به چشمانِ
سیاه و کاوشگرِ فریا زل می‌زند.

فریا پلک هم نمی زند، چون حتی نمی خواهد یک ثانیه
را بدون دیدن بدن تنکا بگذراند؛ گیسوان لخت و
مشکی، فراز و نشیب های بدن، تخت سینه ی
استخوانی، ناف شیرین شناور بر شکم شیری رنگ،
ران های ورزیده و منقبض، ساق های کشیده و عاج-
رنگ و البته انگشتان کشیده و استخوانی که با مهارتی
افسانه ای حرکت می کنند.

تنکا بی حرکت می ماند بلکه فریا از تماشا سیر شود.
ولی فریا مبهوت و مسح شده و تکان نمی خورد.

تنکا کاسه ای آب و یک تکه کنف را از کنار خیمه
برمی دارد و به فریا اشاره می نماید تا کنف را به دست
گیرد. سپس خودش عزم می نماید تا دامن و پوشش را
در آورد.

لُخت شدن تنکا همچون انفجاری چشم‌های فریا را
می‌سوزاند. پستان‌های کوچک تنکا مانندِ حریره‌ی
بادام‌اند که با سرپستان‌های نوک تیز تزیین شده‌اند.
باسن گرد و سفیدش، به زیباییِ کوهِ الماس زیر نور
شمع می‌درخشد. چشمانِ فریا به آرامی روی واژن
تنکا تمرکز می‌نماید. نگاهش اندر شکافِ تنکا سقوط
می‌کند و آب دهانش لبریز می‌گردد.

تنکا که فریا را در حالت خلسه می‌یابد، لبخندی می‌-
زند. تکه پارچه‌ی کنف را کف دستِ فریا می‌گذارد
و پشتش را به او می‌کند.

فریا زندگی خویش را به یاد می‌آورد. از زمانی که به
خاطر دارد به بدن زن‌ها کنج‌کاو بود و مردها برای‌ش
جذابیتی نداشتند. همواره تلاش می‌کرد تا با زنان دیگر

حمام نرود چون می ترسید که اشتیاقش برای دیدن بدن زن ها و دخترها مایه ی خجالتش شود. در ضمن همجنس گرایی در آیین زرتشتی بسیار نکوهیده و ممنوع است.

پسرها هم رفتار خشن فریا را مشمئزکننده می دیدند و از او دوری می جستند. او هجده ساله^{۴۶} است ولی هنوز شوهر نکرده، چون پدرش او را به عنوان عصای دست به کمک گزدهم پیر فرستاده است. شاید نداشتن خواستگار و پرخاشگری اش به مردان، در گزینش او

---

46 در زمان ساسانیان دخترها 14 سالگی و پسرها 15 سالگی ملزم به ازدواج بودند تا بتوانند سربازان جدید برای ماشین جنگی امپراتوری تولید نمایند.
ورود اسلام به ایران سن سکس را کاهش داد. پسرها از 12 سالگی و دخترها از 9 سالگی مناسب برای سکس در نظر گرفته شدند.
امروزه مشخص گردیده که بهترین سن برای آغاز سکس، 18 سالگی است که افراد (چه پسر و چه دختر) از لحاظ عقلی کامل هستند و می توانند رضایت عاقلانه ای داشته باشند.

برای کمک به گزدهم دخیل بوده است. فریا سال-
 هاست که کنجکاوی غیرعادی خویش به همجنسان-
 ش را از همگان مخفی کرده است تا برای خودش و
 خانواده‌اش دردسر ایجاد نکند.

ولی حالا! ولی حالا وضع فرق می‌کند. تنکا آشکارا
 متوجه احساساتِ فریا شده است ولی همچنان با لبخند
 او را سوی خویش می‌خواند. همه‌ی قید و بندهای
 اجتماعِ بیرونی در این خیمه ناپدید شده‌اند. دیگر هیچ
 نباید و نشایدِ دینی و خانوادگی در کار نیست. بدون
 ردوبدل شدن حتی یک کلمه، تنکا و فریا به درکی
 ژرف و مشترک دست یافته‌اند. دنیای‌شان فقط به
 خودشان دو نفر خلاصه می‌شود.

فریا پارچه خیس را آرام روی پشت تنکا می کشد و
 فتیله‌های چرک را روی شانه‌اش جمع می کند. بوی
 بدن تنکا مانند واسابی^{۴۷}، بینی فریا را شعله‌ور می سازد.
 بوی تند تنکا در حافظه‌ی بویایی یار مثنوی ماندگار را
 می سراید.

فریا شروع به دست کشیدن بر پوست صاف و مرمرین
 پشت تنکا می کند. چون هیچ اعتراض و مقاومتی از
 تنکا نمی بیند، جسور می شود و دستش را بر همه
 نقاط بدن تنکا می مالد. گویی می خواهد تک تک
 سراشیبی‌های بدنش را نقشه برداری کند و در حافظه-
 ی لامسه‌ی خویش به دام اندازد. سینه‌های کوچک
 تنکا را در مشت خویش می گیرد و ورز می دهد.

---

47 یک جور ادویه. Wasabi

سرپستان‌هایش را می‌کشد و می‌لغزاند. تنکا برمی-
گردد و طاق باز دراز می‌کشد.

فریا پیرهن و دامن را درمی‌آورد و بدنِ زیتون‌گون
خود را آشکار می‌سازد. آبشارِ گیسوانِ حلقه‌ای‌اش از
پیشانی سرازیر می‌شود و بر تپه ماهورِ تن جاری می-
گردد. پستان‌های گردش‌مانند جزایرِ آتشفشانی اندر
میانه‌ی آبشار سر برمی‌آورند.

فریا روی بدن تنکا فرود می‌آید و چشم در چشمانش
می‌دوزد. صورت و پیشانی‌اش را می‌بوسد. تنکا چانه-
ی فریا را محکم می‌گیرد، زبان را به دهانِ او فرو می-
کند و لعل انگبین را می‌نوشد. دهان تنکا مزه‌ای گس
دارد و بزاقش بویی شگفت را از کام به مشام جاری
می‌سازد. فریا سرپستان‌هایِ یار را به دهان می‌گیرد و

در کمال لذت می‌مکد. صدای نفس‌نفس زدن‌های
تنکا برمی‌خیزد.

ناگهان تنکا جابجا می‌شود و با نیروی غالب فریا را به
زیر می‌آورد. فریا از زورمندیِ یار به وجد می‌آید و
خنده‌ای جیغ مانند می‌زند.

تنکا دو دستی پستان‌های اناریِ فریا را تصاحب می‌کند
و محکم می‌فشارد. صدای آه آه از فریا برمی‌خیزد.
پستان‌ها را بو می‌کشد و از بوی خوشِ نگار مسحور
می‌گردد. سپس سرپستان‌ها را به دهان می‌گیرد و با
تمام قوا می‌مکد.

تنکا ران‌های فریا را می‌گیرد و لای پاهای‌ش را باز
می‌کند. چون لبخند رضایت را می‌بیند، واژنش را
لیس می‌زند و با دقت واکنش او را در نظر می‌گیرد.

آن قدر لیس می زند که مایعات جنسی و ناله‌ی لذت
 روان می گردد. بعد با دو انگشت به واژنِ فریا فرو می -
 کند. خونِ بکارت کفپوشِ خیمه را می پوشاند. تنکا
 لب‌هایِ یار را می بوسد تا از سلامت و خوشحالیِ او
 اطمینان حاصل نماید.

سپس دستِ فریا را سویِ واژنِ خودش راهنمایی می -
 کند و حرکاتِ دست را همنوا با اوجِ لذتِ خویش
 متناسب می نماید. فریا انگشتش را به داخلِ واژن
 حرکت می دهد در حالی که آن را لیس هم می زند
 مبادا مزه‌اش را از قلم بیندازد. تنکا نفس‌هایی عمیق
 می کشد و سرانجام بی حال و بی رمق در آغوش فریا
 فرو می افتد.

عاشق و معشوق، تنیده در آغوش هم استراحت می-
 کنند. فریا آرام دستش را بر کمر و بازوانِ تنکا می-
 کشد و او را نوازش می کند. صورت تنکا بین پستان-
 های فریا آرمیده است و چشمانِ خمارش شعله‌ی
 لرزان شمع را می نگرد. بدنِ یار مانند گُرسی در شبِ
 یلدا، گرم و آرامش بخش است. آسودگیِ
 باورنکردنی به روانِ نگار می بخشد.

فریا می گوید: "تو بهترین اتفاق زندگی من هستی.
 عاشق ناگزیر از گفتن سخن عشق است و معشوق
 تشنه‌ی شنیدن. اگر چه معنای سخن یکدیگر را ندانند
 ولی شیرینی گفت و شنود را مزه می کنند"

تنکا به زبان خودش می گوید: "همه عمرم، دنبال تو
 می گشتم. ای جانِ من"

فریا: "ای خدا! حالا با این عشق چی کار کنیم؟ نه کسی بیرونِ این تالار قبولش می‌کنه و نه کسی تو رو به عنوانِ عروسِ من باور می‌کنه!"

تنکا: "تو مال من هستی، من هم متعلق به تو هستم. همواره تو را محافظت خواهم نمود"

فریا: "من همه‌ی دنیا رو با یک لحظه‌ی آغوش تو عوض نمی‌کنم. تو خوشبوترین و خوش شکل‌ترین چیزی هستی که تا حالا وجود داشته و خواهد داشت"

تنکا و فریا چند بار لب‌ها و صورت هم را می‌بوسند. سپس بی‌رغبت و کِرخت، بدن‌های‌شان را حرکت می‌دهند و عزم برخاستن می‌کنند. گویی یک جسم هستند که با چاقویِ گُند از میان بریده می‌شود.

تنکا سراغِ کوله‌بار وسایل خویش می‌رود و مشغول
جستجو می‌شود. فریا بدنِ برهنه‌ی یار را تماشا می‌کند.
سکس مانند آبِ دریا، او را تشنه‌تر نموده است. تنکا
یک جفت آویز به شکل‌های هلالِ ماه و شمشیر از
جعبه‌ای بیرون می‌آورد. شمشیر^{۴۸} را به دورِ گردنِ
خودش می‌آویزد و هلال را به گردنِ فریا.

سرانجام زمان بوسه‌ی خداحافظی فرا می‌رسد. در
حالی که با حسرت یکدیگر را دید می‌زنند، لباس می-
پوشند و از خیمه بیرون می‌آیند.

تنکا فریادی می‌زند و هر صد مرد غریبه آماده‌باش
برمی‌خیزند. تنکا عروس را مقابلِ سربازانش معرفی
می‌کند و لب‌های عروس را می‌بوسد. سربازان بلند

فریاد می‌کشند و تشویق می‌کنند. از میان هیاهوی
ایشان، فریا که از خجالت همچون لَبو سرخ شده،
سوی درب تالار روان می‌شود و از تالار اصلی خارج
می‌شود.

پسایند

فریا در سکوت و یواشکی عرض حیاط ارگ را طی
می‌کند و سوی اتاقِ پدر بزرگ می‌رود تا بخواهد.
وقتی به اتاق گزدهم می‌رسد چراغ روشن است. درب
را باز می‌کند. پدر و مادر و جمعی از بزرگان فامیل را
می‌بیند که دور آتش نشسته و منتظرش هستند. بی‌صدا
وارد می‌شود و خودش را به بی‌خبری می‌زند ولی
فایده ندارد.

پدر: "چرا به تالار اصلی رفته بودی؟"

فریا می خواهد پاسخ گوید که مادرش کشیده ای به او
می زند و فریاد می کشد: "فاحشه کوچولو. همه اهل
ارگ تو رو دیدن. دروغ نگو"

فریا سرش را بالا می گیرد. گیسوان پریشانش روی
گونه ی سرخش را می پوشاند. با صدایی شکننده می-
گوید: "از کجا می دونی که می خوام دروغ بگم؟"

پدر: "همه ی فاحشه ها دروغ گو هستن. آبرو تنها مال
اندک ما بود. با این کارهای تو، آن را هم دیگر
نداریم"

بزرگان فامیل با غضب و تمشیت نگاه می کنند. گویی
خودشان هم در پی انتقام از فریا هستند.

فریا نفس عمیقی می‌کشد و می‌گوید: "من عاشق
کسی هستم و می‌خواهم بقیه زندگی‌ام را با او
بگذرانم"

پدر داد می‌زند: "غلط کردی. همین مانده که تو عاشق
یک غریبه‌ی زندیق بشی. حیفِ نونی که به تو دادیم،
هدر رفت"

فریا: "من همین امشب از پیش شماها می‌روم. ولی
شماها فقط گیر عرب‌ها نیفتادید، گیر خودتون هم
افتادید. گیر نادانی‌تون. گیر کوته‌بینی‌تون. داستان‌های
باستان پر از عشق و عاشقیه ولی اینجا پسرها و دخترها
رو مثل گاو و ستوران به جفت‌گیری وا می‌دارید.
واقعا "چقدر از خونِ ساسانیِ شما باقی مونده؟!"

پدر با تمام قوا داد می‌زند: "جنده کوچولو، تو دختر
من نیستی. گمشو برو همون جا که فلان ت رو دادی
غذات رو بدن"

فریا با لحنی طعنه‌آمیز می‌گوید: "جنده یک واژه‌ی
تازیه. جایگاه من و معشوقم، بالاتر از این تفاسیر عربیه
که شماها ناخواسته به فرهنگ تون اضافی کردید"

فریا با ناراحتی اتاق را ترک می‌کند و به حیاطِ ارگ
می‌رود. سر و صدای دعوا، سایر اهالیِ ارگ را بیدار
نموده و بیرون کشانده است. پدر و مادر و فامیلِ فریا
دنبالش به حیاط می‌آیند و فحش و ناسزا گفتن را
وسطِ حیاط و مقابلِ همسایه‌ها ادامه می‌دهند. گویی
پدرِ فریا می‌خواهد با فحش و تحقیر دخترش، خودش
را از گناه تطهیر کند.

همسایه‌ها و اهل فامیل هم لب به ناسزا می‌گشایند و
جماعت بزرگی از مردان ارگ، فریا را دوره می‌کنند.
از همه طرف سرش داد می‌زنند و او را به کتک تهدید
می‌کنند. فریا بر زمین می‌افتد و مردان عصبانی از همه
طرف محاصره‌اش می‌کنند. فقط یک جرعه کافی
است که جماعت دست به حمله و ضرب و شتم فریا
بزنند. فریا حسابی وحشت کرده و خویشتن را عاجز و
مستأصل می‌یابد.

ناگهان دربِ تالار اصلی باز می‌شود و مردانِ غریبه
بیرون می‌آیند. هیچکدام از مردان غریبه شمشیر همراه
ندارند. غریبه‌ها روی راه‌پله تالار اصلی می‌ایستند و
تنکا از میان‌شان ظاهر می‌شود. دامن بلندِ سیاه و تاپِ

ناف شو پوشیده و غلاف شمشیرش را، خالی از تیغ، به دست گرفته است.

تنکا به تنهایی و بدون محافظ سوی جماعتِ خشمگین ارگ می آید. مردانِ ارگ که نزدیک شدنِ یک دخترِ تنها را می بینند، دست به سینه به حالتِ تهدید می ایستند و مانند دیواری بین او و فریا قرار می گیرند.

تنکا به آرامی سوی شان گام بر می دارد، سرش را بالا نگه می دارد و چشمانش را ریز می کند. مردان گبری که هیچ حرکتی از سربازان غریبه نمی بینند، جری می - شوند و سوی تنکا به شکلِ تهدید حرکت می کنند.

تنکا لبخندی می زند، پرش بلندی انجام می دهد و در آسمان تاریک شب ناپدید می گردد. جماعت متوحش می شود و با چشمان خویش آسمان سیاه را به

دنبال تنکا می کاوند. ناگهان صدای فرود تنکا از پشت
سرشان می آید. تنکا در کنار فریا بر زمین فرود می آید
و زانو می زند.

مقابل چشمان حیرت زده ی مردم، تنکا بوسه ای عمیق
از لب های فریا می گیرد. دو دستش را بر کمر و زیر
زانوان فریا قلاب می کند و او را همچون کاه از زمین
برمی کند. در حالی که حتی یک لحظه چشم از
چشمان فریا جدا نمی کند، جهش بلند دیگری می -
نماید. دو یار مانند دو قوی عاشق روبروی درب تالار
اصلی بر زمین می نشینند. سربازان غریبه همگی خم
می شوند و تعظیم می کنند. تنکا عروسش را به داخل
تالار مشایعت می نماید و مردمان ارگ را در سکوت
و شگفتی رها می کند. پدر و مادر فریا که دیگر حرفی

برای گفتن ندارند، در خاموشی و سردی به کپر
خویش بازمی گردند.

روزِ پس از دیروز

آبشار زرین از چشمه‌ی خورشید سرچشمه می گیرد و
بر دریایِ آسمان جاری می گردد. دیروز نزدیک بود
آخرین روز زندگی ام باشد.

نماز صبحم قضا شده است. پس از مؤاخذه‌ی دیروز
در دارالحکومه، بی میل از نشان دادن خودم مقابل
بزرگان شهر هستم.

با کرختی و نهایت بی حالی، تکانی به خودم می دهم و
آب از چاه می کشم تا غسل جنابت کنم. پس از
برخورد دیشب با استر باید خودم را تطهیر کنم.

وقتى كه آب، بوى استر را از تن مى شويده سيلى از
حسرت قلبم را البريز مى نمايده.

لباس مى پوشم و از خانه خارج مى شوم. شل شل تا
كوشك امير مى روم، از خيابان هاى شهر عبور مى كنم
و مردم بخارا را تماشا مى كنم. مسلمينِ خوبِ ايرانى،
حس مى كنند كه بر گنبدِ كبريا قدم مى گذارند چون
كه در دينِ خويش خلوص دارند. پيوسته يك مشت
واژه ي عربى را به كار مى گيرند، انشاالله ياالله تبارك
الله الحمدلله و ...، تا مسلمانى خود را در صورتِ
ديگران به اهتزاز در آورند.

به دارالحكومه كه وارد مى شوم، غلامِ تورك منتظم
است.

غلام تورک تعظیم می کند و می گوید: "مشاور بزرگ
به سلامت باشند"

من: "چی شده؟"

غلام تورک: "به اتاق کارتان نروید. جلسه‌ی عالی
امنیت برگزار می شود. به تالار تخته‌گاه بروید"

من بی حوصله سمت تالار گام برمی دارم. می خواهم تا
آنجا که می شود برای چیزی داوطلب نشوم و
خودشیرینی نکنم. دوست ندارم مانند بار قبل در دام
خدمات بی مورد خویش بیفتم.

تالار پر از اعضای قبیله‌ی طيء است. من جلو می روم
و مقابل امیر تعظیم می کنم.

امیر حاتم طایی: "مشاور اعظم ما چگونه است؟!"

من: "بحمدالله در سایه‌ی امیر سلامت"

امیر: "من همیشه می‌گویم که این مشاور بی‌نظیر است.

گاهی اشتباه می‌کند ولی مایه‌ی دلگرمی‌ست"

سپس با نگاه از محمد طایی که کنارش ایستاده تأیید

سخن‌ش را می‌گیرد.

مشخص است که امیر مشغول مدیریت رفتار من است.

دیروز می‌خواست جانم را بگیرد، امروز دارد از دلم

درمی‌آورد و مرا به ادامه‌ی خدمت صادقانه تشویق

می‌نماید. گمان می‌کند باهوش است و من از مدیریت

چیزی سرم نمی‌شود!

من فقط کرنش می‌کنم و می‌گویم: "امیر سلامت

باشد"

امیر آغاز جلسه را اعلام می نماید. محمدطایی نخستین سخن گوی جمع می گردد.

محمدطایی: "دو روز پیش، قاصدی از مرو به بخارا وارد شده است که حامل دستور امیر خراسان، نصر بن سیار، برای تحرک نیروها بود"

بزرگان طایی پر هیاهو می شوند. چنین دستوری اهمیت فراوان دارد. احتمالاً "خلیفه‌ی مسلمین این فرمان را به پایتخت خراسان ارسال نموده است.

امیر: "خلیفه‌ی مسلمین فتوای جهاد داده اند. هر مرکز ایالتی باید چند ده هزار نفر سوار عرب برای شرکت در جهاد به دمشق اعزام نماید. ارتشی دویست هزار نفری برای تصرف بلاد کفر و گسترش اسلام به جنوب فرانسه در اروپا اعزام می گردد"

شرط می‌بندم اکثر این عرب‌ها حتی نمی‌دانند فرانسه
شرق است یا غرب.

امیر رو به قحطبه طایی می‌کند و ادامه می‌دهد:
"قحطبه، سواران طایی را برای ملحق شدن و شرکت
در جهاد فی سبیل الله فرماندهی کن"

محمد طایی به قحطبه طایی می‌گوید: "قاصد به تمامی
طایفه‌های طایی ارسال شده است. فردا شب نیروهای
عرب بیرون دروازه‌های بخارا یکدیگر را ملاقات می-
کنند. بدون آن که اعاجم^{۴۹} و آتراک^{۵۰} از خروج
نیروهای عرب بویی ببرند، شب هنگام سوی سبزوار
بتازید. در آنجا به سواران مرو و زرند و توس ملحق
می‌شوید و تحت امر محمد اُموی، پسر عموی خلیفه

---

49 عجم‌ها، ایرانیان

50 تورکان

در آید. ایشان لشکر خراسان را سوی غرب فرماندهی
می نماید"

من تازه می فهمم که دیروز امیر و محمدطایی از
ماجرای جهاد خبر داشتند و همچنان مرا دستمایه ی
اتهام بی مورد نمودند. جلوی بزرگان ایرانی شهر به
مرگ تهدیدم کردند. در واقع مشغول مخفی نمودن
این تحرک نیروهای عرب از بزرگان ایرانی بودند.

ولی چرا من به این جلسه دعوت شده ام؟ عاقلانه نبود
که من هم از این مهم بی خبر گذاشته شوم؟!

حال که طایبان تکلیف خویش را دانستند، امیر جلسه -
ی امنیت را پایان می دهد و همگان عزم ترک تالار را

می کنند. من هم تعظیم می نمایم و آهنگِ خروج می -
کنم. ولی امیر مرا صدا می زند و درخواست می کند
که بمانم.

من اندکی سرسنگین هستم و نمی توانم خودم را خیلی
خوشحال نشان دهم.

امیر: "برادر! ناراحت نباش. چیزی نشده است که غوز
می کنی"

من: "من ناراحت نیستم. فقط این که دیشب خوب
نخوابیدم"

محمدطایی با لبخند می گوید: "اتفاقاً" من هم دیشب
کم خوابیدم"

امیر با خنده می گوید: "همان غلام بچه‌ی جدیدت مقصر است؟!"

محمدطایی: "بله. آتش پاره‌ای است. پوستی به این بی - مویی به عمرتان ندیده‌اید. دسته هم که نگو، سفت و کوچک. اگر امیر مایل باشد می‌توانم او را یک شب به ایشان قرض بدهم"

امیر: "سنت پیغمبر اسلام بر حیا و پاکیزگی اموال بنا است. نزد خودت باشد"

امیر رو به من می‌کند: "می‌دانم که با مأموریت‌های فرهنگی حال می‌کنی. برای ت یک مأموریت خوب دارم تا از این حال و هوای بد هم بدر شوی"

من فقط نگاه می‌کنم ولی دلم آشوب می‌شود. نکند که در این مأموریت هم چیزی را تقصیر من بیندازند و این بار دستور اعدام را بدهند.

من: "تقاضا دارم که امیر معظم له، بنده را عزل فرمایند که اندکی ناخوش هستم"

صدای امیر جدی می‌شود و می‌گوید: "تو به این مأموریت خواهی رفت، چون دستور حاکم شرع است و شما مسلمان مخلصی هستید"

عجب بدبختی‌ای؟! یعنی مأموریت زور است! من دیگر چیزی نمی‌گویم.

امیر ادامه می‌دهد: "با حکم جهادی که از دارالخلافه دریافت کردیم دیگر سواران عرب چندانی در بساط

نیست. در حالی که همچنان اضطرارِ نابودیِ حرومی -
 های ساکن در ارگِ قدیم برطرف نشده است. در
 غیابِ سوارانِ عرب، استفاده از نیروهای عجم و
 تورک برای فراهم نمودن سرباز فکر عاقلانه‌ای نیست
 چون می‌تواند به فتنه‌ای بدل شود"

من: "شاید عاقلانه باشد که حرومی‌ها را تا ساحلِ
 دریایِ مازندران اسکورت کنیم، با یک کشتی به
 مقصدشان راهی کنیم و صورت مسأله را پاک کنیم؟"
 محمد طایی: "پاک کردن صورت مسأله فقط با کُشتنِ
 این وحشی‌های حرومی انجام می‌پذیرد"

من: "پس از کجا لشکر، آن هم چند هزار نفر، جور
 کنیم؟! نکند می‌خواهید نیروهای ذخیره یا گارد
 محافظ بخارا را احضار نمایید؟"

محمد طایی: "معلوم است که نباید نیروهای ذخیره را درگیر و تلف کنیم. در چنین وضعی که هستیم، اگر شکست بخورند، ایالت سقوط می کند"

امیر به من می گوید: "اسد الله بنی هاشم پاسخ مشکل ماست! فردا به عرب خانه^{۵۱} مسافرت کنید و اسدالله را ترغیب نمایید تا افرادش را جمع کند و به ارگ قدیم حمله کند"

من: "اسدالله از شیعیان است. آیا قصد دارید از او کمک بخواهید؟!"

امیر: "اسدالله عرب و شریف است. بدش هم نمی آید که از غنایم آتش پرستان ارگ بهره مند شود"

---

51 شهرکی در چند فرسخی شمال بخارا

محمد طایی: "آتش پرستانِ ارگِ اموال چندانی ندارند
 پس غنایمِ ارگِ باعثِ قدرتِ گرفتنِ اسدالله و
 دارودسته‌اش نمی‌شود. ولی اسدالله در آرزویِ نمایشِ
 پای‌بندیِ خویش به سنتِ پیامبر اسلام (ص) می‌باشد.
 نابود کردنِ خانه‌هایِ کفارِ مجوسی و به کنیزی و
 غلامی گرفتنِ فرزندان‌شان آرزوی‌ش را برآورده می-
 نماید و ارضا می‌کند"

من: "ملفت هستید، برای حمله به حرومی‌ها لااقل ده-
 هزار نفر نیرو احتیاج است؟"

محمد طایی: "شیعیان در بهترین حالت پنج هزار نفر
 هستند که بیشترشان جنگجو نیستند. یک مشت بقال و
 پیشه‌ور هستند"

من: "پاسخ شما مشکلی از پرسش مرا حل نکرد!"

امیر: "با یک تیر دو نشان می‌زنیم. شیعیان جنگ بلد نیستند، پس عده‌ی فراوانی از ایشان به دستِ حرومی‌ها کشته خواهند شد. احتمال دارد از شرّ حرومی‌ها هم خلاص گردیم. اگر حرومی‌ها جان سالم بدر بُردند، تو را نزد ایشان می‌فرستیم و حمله را از جانب عده‌ای شورشی تفسیر می‌کنیم"

من: "و ایشان هم باور می‌کنند که عده‌ای شورشی محل‌شان را در داخلِ یک ارگِ خرابه‌ی دور از تمدن یافته‌اند؟!"

امیر: "تو چی کار داری! مأموریت را انجام بده. باقی-
اش را به خدا واگذار کن. و الله ترجع الامور"

قرار می‌شود که من و محمد طایی، نزد اسدالله برویم و پیام دوستی و مودّت امیر را به او ابلاغ کنیم. سپس

موافقتِ امیر برای نابود کردنِ ارگِ قدیمِ توسطِ
شیعیان را به اطلاعش برسانیم.

من اندکی درنگ می‌کنم و چون چاره‌ای جز قبول
مأموریت نمی‌بینم، یک "بله قربان" رسا می‌گویم و از
تالار دارالحکومه خارج می‌شوم.

در راه بازگشت به خانه با خود می‌اندیشم که امیر چه
نقشه‌ای کشیده است؟ احتمال می‌دهم که امیر در نظر
دارد تا نیروهای ذخیره‌ی عرب یا گارد محافظ بخارا
را برای یک سره کردن کار حرومی‌ها اعزام کند. فقط
این که برای کمینه نمودن تلفاتِ نیروهایش، سعی
دارد شیعیان را گول بزند و به مقتل بفرستد تا تعداد
حرومی‌ها را پیش از یورشِ نیروهایِ طایی کاهش
دهد.

چراغِ خانه

حوالی نماز عصر است که وارد کوچه‌مان می‌شوم.
درب خانه را که می‌گشایم، صدای باز شدن درب
خانه‌ی همسایه از پشت سرم می‌آید. برمی‌گردم و با
همسایه‌ام، آقا موسی، چشم در چشم می‌شوم.

سلام و احوالپرسی می‌کنم و او یک راست می‌رود سر
اصل مطلب.

آقا موسی: "سعید، تو مثل فرزند خودم هستی. جلوی
چشم خودمون بزرگ شدی. ما یک عمره که تو رو
می‌شناسیم"

من: "خواهش می‌کنم آقا موسی. شما همیشه یک
همسایه محترم بودید"

آقا موسی: "استر، تک دختر و نفسِ منه. هیچ چیز در دنیا به اندازه‌ی استر برای من مهم نیست. مدتی بود که می‌دونستم استر عاشق کسی شده و من کنجکاو بودم دریابم. مسخره است ولی یک جورایی قابل پیش‌بینی بود که اون عاشقِ تو شده باشه"

من می‌خواهم دهان باز کنم و همه چیز را انکار کنم، چون می‌ترسم استر به خاطر دیدارِ دیشب در دردسر افتاده باشد. ولی آقا موسی اشاره می‌کند سخنش را قطع نکنم.

او ادامه می‌دهد: "می‌خواستم جلویِ دخترم رو بگیرم ولی توانایی تقابل با دختر عزیزتر از جانم رو ندارم. حتی نمی‌تونم بهش بگم بالایِ چشم‌ت آبروه"

موسی آهی می‌کشد و ادامه می‌دهد: "می‌دونم که شماها هرگز نمی‌تونید ازدواج کنید. قول می‌دهی همه چیز طبقِ خواسته‌ی دخترم اجرا شود و به اون آسیبی نزنن؟"

آقا موسی چهار چشمی دهانم و چهره‌ام را نگاه می‌کند تا واکنش‌های مرا تفسیر نماید و درونم را بفهمد. من ظاهرسازی را کنار می‌گذارم و حرف دلم را می‌زنم: "جمله‌ای نیست که بتونه استر رو توصیف کنه. استر جان نیست بلکه جانِ جانانه. من حتی یک واژه نمی‌تونم درباره‌ی آن چه میانِ ما می‌گذرد سخن بگویم چون احساسِ ما نسبت به هم، در هیچ قالب بیانی و زبانی نمی‌گنجد!"

موسی برای لحظاتی در سکوت مرا تماشا می کند و
سپس بدون آن که چیزی بگوید می رود.

به خانه‌ی خالی می روم و نماز عصر و مغرب را چسبیده
به هم و با یک وضو می خوانم. غذاپزی محله خوراک
گوشت برایم می آورد و وعده‌ی کاملی برای شام
می خورم. شاگرد رخت شورخانه می آید و رخت
چرک‌هایم را می برد.

خورشید اندر بستر غربی خود به قتل می رسد و خون-
ش تا سقف بهشت فواره می کند. بهشت گم می شود
و اهریمن شب پیدا.

نگهبان پاس صدای جرس را برمی کشد. من شمع و
چراغی برافروخته‌ام و یک کتاب به زبان چینی مطالعه

می کنم. حالا که توانسته ام زبان چینی را با تنکا تمرین کنم، دوباره به مطالعه ی متون چینی علاقه مند گشته ام. صدای در زدن می آید. من منتظر کسی نیستم. شمع را برمی دارم و طول حیات را طی می کنم.

پشت درب حیات می ایستم و می گویم: "کیست؟"

صدای استر می آید: "من هستم"

با عجله درب را می گشایم. چشمان استر در نور شمع می درخشد. استر از در می گذرد و وارد حیات می شود. من بدون آن که سخنی گویم چراغ را بالا می گیرم تا جلوی گام های ش را روشن نمایم. او سمت اتاق پذیرایی خانه می رود و من فقط او را دنبال می کنم.

خیلی با دقت او را مشایعت می‌کنم انگار باری از
الماس را نگهبانی می‌نمایم.

به اتاق وارد می‌شویم. اتاق هم ریخته و اندکی
گردوغبار آلود است. بهترین جاجیم و پستی را می-
آورم تا محل نشستنش را آماده سازم. او هنوز واژه‌ای
سخن نگفته است. پس نگران می‌شوم.

می‌گویم: "جانِ جانان، چیزی ذهنت را مشغول
داشته؟ بگو تا مرا از غم سنکوپ نداده‌ای"

استر چشمانش را ریز می‌کند و با لبخند می‌گوید:
"لخت شو"

من: "جان؟! منظورت چیه؟!"

استر: "لباسات رو بکن. همه رو بکن"

سپس خودش گرهی دامنش را باز می کند. پیرهن و
دامن را درمی آورد. من کُپ می کنم و خیره به پستان-
هایش نگاه می نمایم. پستان هایِ سفت و سفید با
سرپستان هایِ قهوه ای. این نخستین بار است که سینه-
های یک زن را از نزدیک می بینم پس حسابی
خشکم می زند.

استر تیز به من چشم غره می رود. می ترسم ناراحت
شده باشد پس نگاهم را به دیگر سو می چرخانم و
عذرخواهی می کنم.

استر با جدیت می گوید: "چرا نگاهت را می گردانی؟
قشنگ تماشا کن عزیزم. فقط این که خشک ت نزنه.
خودت هم لخت شو"

من تازه ملتفت می‌شوم. با شرم پشت‌م را به استر می-
کنم و لایه لایه لباس‌هایم را با تائی درمی‌آورم.
ناگهان استر از پشت، بدنِ لختش را به من می-
چسباند. دو دستی اندامِ جنسی مرا می‌گیرد و محکم
مالش می‌دهد. به عمرم چنان حال و هوایی نداشته‌ام.
استر: "مال من هستی. دوست دارم گازت بگیرم.
دوست دارم بخورمت"

برمی‌گردم و سکس آغاز می‌گردد. ساعت‌ها مشغول
می‌شویم. همه گونه بازی جنسی را با یکدیگر
آزمایش می‌کنیم. خلاصه آن که بر همه کام پیروز
می‌گردیم.

صدای اذان صبح می‌آید. دیشب در بغل یکدیگر
خواب‌مان برده است. چشم می‌گشایم و چهره‌ی نازِ

استر را می بینم. چنان ناز و نرم است که دلم نمی آید
بیدارش کنم. یک ساعت فقط چهره‌ی خوابیده‌ی او
را در نورِ بامدادی تماشا می کنم.

پیش خودم می اندیشم که اگر استر مسلمان شود می -
توانیم علنی ازدواج کنیم و من به آرزویم می رسم.

ولی خودم با این فکر مخالفت می کنم: "آن چه من
عاشقش هستم، ترکیبِ حالِ حاضرِ استر است.
جسارت و پرویی استر از پیشینه‌ی اندیشه‌اش
سرچشمه می گیرد. هر گونه دگرگونی غیر تکاملی
استر را به یک غیر استر تبدیل خواهد کرد که آن
چیزی نیست که من عاشقش می باشم. درضمن همه‌ی
دنیا‌ی من استر است. هرگز نمی توانم از او تقاضایی

داشته باشم که می دانم باعث جدایی اش از خانواده اش
می شود"

ذهنم به هزار اندیشه ی یار و قلبم به هزار و یک
غمزه ی نگار درگیر است که ناگهان چشمانِ استر باز
می شود. هنوز بیدار نشده اندامِ جنسی ام را به دست
می گیرد و شوخی را آغاز می نماید.

من: "عزیزم، من خوشبخت ترین موجود زنده هستم
چون تو مرا پذیرفته ای. من حس می کنم که لیاقتِ این
همه خوشبختی را ندارم"

استر: "خیلی هم لایق هستی. چون عزیزِ من هستی.
نفس من هستی"

من: "تو جانِ جانِ من هستی. آن قدر خوش مزه‌ای که
من دارم از عطرت دیوانه می‌شوم"

به زور از جا برمی‌خیزیم و لباس می‌پوشیم. استر را تا
دربِ منزل‌شان همراهی می‌کنم. سپس خودم به سویِ
دارالحکومه می‌روم.

عرب‌خانه

وقتی به دارالحکومه‌ی بخارا می‌رسم آفتاب در آمده
است. چند غلام با اسب و اسبابِ سفر منتظر هستند. به
دیدار محمد طایی می‌روم و برنامه‌ی سفر را برای چند
روز آینده تنظیم می‌کنیم.

من، محمدطایی، ده سوارِ عرب و چند غلام بر اسب
می‌نشینیم و سوی شهرکِ عرب‌خانه به تاخت می-
رانیم.

حوالی ظهر در منزلگاهِ بینِ راهی استراحت می‌نماییم،
نانی می‌شکنیم و برای نماز ظهر آماده می‌شویم.

من دیشب سکس کرده‌ام ولی زمان کافی برای غسل
نداشتم. بر اساس فتوایی که خودم صادر می‌کنم به
جای غسل تیمم می‌نمایم! سپس وضو می‌گیرم و نماز
را به امامت محمدطایی ادا می‌کنیم.

حوالیِ مغرب به شهرکِ عرب‌خانه وارد می‌شویم.
پرس و جو می‌کنیم و خانه‌ی اسدالله بنی هاشم را می-
یابیم. در می‌زنیم، غلامِ اسدالله که پسرِ بچه‌ای هفت-
هشت ساله است در را می‌گشاید و ما را به مهمانسرای

خانه تعارف می کند. من و محمدطایی وارد خانه می-
شویم. سواران و غلامان را در خیابان باقی می گذاریم.
خانه‌ی اسدالله به قصری کوچک می ماند. او امام^{۵۲}
شیعیانِ آمودریا است و درآمد خوبی از دریافتِ
خمس و زکاتِ شیعیان^{۵۳} و مُریدانش دارد.

شیعیان برخلاف مسلمینِ عادی، کافر به خلیفه‌ی عصر
هستند. در عوض معتقدند که خلافت حقِ عشیره‌ی
بنی امیه نبوده و متعلق به پسر عموهایِ ایشان یعنی
عشیره‌ی بنی هاشم است. هرچه خلیفه‌ی دمشق می-
گوید که خلافت اختیاری نیست و وظیفه‌ی سنگینِ

---

52 اعراب به هر کسی که درس دینی بخواند، امام می گویند.

53 شیعه در لغت یعنی مُرید و پیروی کننده

الهی است که از جانب خدا بر عهده‌اش نهاده شده،
فایده ندارد و به گوش‌شان نمی‌رود.

شیعیانِ نواحیِ مختلف، نظراتِ متفاوتی درباره‌ی این
که جانشینی پس از پیغمبر به چه شکل باید صورت
می‌گرفت دارند. اسدالله و مریدان‌ش معتقدند که می-
بایست خلافت پس از معاویه ابن ابوسوفیان به حسین
ابن علی ابن ابوطالب می‌رسید.

خلیفه‌ی مهربانِ مسلمین اجازه‌ی زندگی در مرزهایِ
خلافت اسلامی را به این منحرفان عقیدتی داده است.
بهر حال تعدادِ شیعیان به ده‌ها هزار نفر بالغ می‌شود و
آغاز درگیری با ایشان می‌تواند بلاد اسلامی را سخت
آشوب‌زده نماید.

از حیاتِ عمارتِ اسدالله گذر می کنیم. چندین کنیزِ ایرانی مشغول شستن ظرف ها و آشپزی هستند. کنیزها سرگرم بگو بخند هستند به ما توجهی نمی کنند.

به تالار پذیرایی عمارت وارد می شویم. چند کنیز برای ما میوه و شیرینی می آورند و همه ی نیازهای مان را مورد توجه قرار می دهند.

محمد طایی از غلام بچه می پرسد: "جناب اسدالله، چه زمانی شرفیاب می شوند؟"

غلام بچه: "حضرت امام، مشغولِ عبادات و مستحبات هستند. به محض پایانِ تسبیحات شما را پذیرا می گردند. در حال تعارف نکنید و میوه و شیرینی میل بفرمایید"

دقایقی چند به خوردن میوه و شیرینی و تماشای رفت-
وآمد کنیزان زیارویِ عمارت می گذرد.

بالاخره صدای "یا الله، یا علی، یا زهرا" می آید و
حضرت امام سعادت حضور می دهند. اسدالله ریشی
بلند و سفید و موهای جوگندمی دارد. ردا و دشداشه‌ی
سپید بر تن و نعلینِ خاکستری بر پا دارد. سلام و
احوال پرسى صورت می گیرد.

محمد طایی: "جناب اسدالله، غرض از مزاحمت،
مشورت با جناب عالی درباره‌ی ارگِ قدیم می باشد"

اسدالله با سلام و صلوات بر حضرت محمد و خاندان
پاکش سخنش را آغاز می نماید: "منظورتان، آتش-
پرستانِ زالو صفتِ ساکنِ ارگ است. ایشان بسیار

ناچیزتر از آن هستند که برای اسلام و مسلمین مسأله‌ای باشند"

محمد طایی: "وجود اعاجمِ آتش پرست در مُلکِ اسلامی به مثابه یک پرسشِ سر باز است که پاسخ درخور می‌طلبد"

اسدالله: "پاسخِ وجودِ آتش پرستان واضح است!"

محمد طایی: "امیر حاتم طایی، تقاضا دارند که پاسخ را جنابِ اسدالله به اجرا درآورند. باشد که خدا و ولیِ خدا راضی باشند"

گل از گلِ اسدالله می‌شکفت. گویی خبر پسر دار شدنِ همسرش را به او داده باشند.

اسدالله: "به امیر بگوئید، خیالش تخت باشد. احدی از کفار ارگِ قدیم باقی نخواهد ماند"

محمد طایی که سهولت پذیرش را می‌بیند، می‌گوید:
"اگر غنایم یا برده و کنیزی از این جهاد حاصل شد
متعلق به مریدانِ بنی‌هاشم است"

اسدالله بسی مشعوف می‌شود که می‌تواند حکمِ تقسیمِ
غنایم را بر عهده گیرد: "همین امروز فتوای جهاد می-
دهم و نیروهای بنی‌هاشم را گردآوری می‌کنم. حدود
دو یا سه روز دیگر به ارگ حمله می‌کنیم"

حال که قولِ لشکرکشی از زبانِ اسدالله شنیده شده
است، نوبت به آشکار ساختنِ بخشِ سختِ کار می-
رسد.

محمد طایی: "فقط یک مسأله کوچک! تعداد نیروهای شما چند نفر است؟"

اسدالله: "چرا می‌پرسی؟! من لا اقل هزار نفر اعزام می‌کنم. می‌بایست بیشتر از کافی باشد"

محمد طایی: "عده‌ای حرومی مسلح در ارگ پناه گرفته‌اند. شاید بهتر باشد نیروهای بیشتری با خود ببرید تا خدای ناکرده جان مسلمین بنی‌هاشم به خطر نیفتد"

اسدالله فکری می‌شود ولی نمی‌خواهد ظاهر مغرور و مطمئن را از دست بدهد: "اگر این طور است، می‌توانیم تا پنج هزار نفر نیرو گرد آوریم. فقط این که، تعداد حرامی‌ها چند نفر است؟"

محمد طایی: "حدود پانصد-ششصد نفر! فوقِ فوقِ اش
هزار نفر"

اسدالله: "پس مشکلی نیست. با پنج هزار نفر می‌رویم
و یک به ده ایشان را شکست می‌دهیم. قسم به عدلِ
علی، خاکِ ارگ را به توبره می‌کشیم و آتش پرستی
را یکبار برای همیشه از آمودریا محو می‌کنیم"

شب شام را مهمانِ امامِ شیعیان هستیم. آن قدر کبابِ
بره می‌خورم که مثلِ سنگ می‌افتم. محمد طایی، غلام
بچه‌ی حضرت امام را قرض می‌گیرد و شب را با او تا
سحر می‌کند.^{۵۴}

---

54 آوردن این خطوط در متن نشانه‌ی تایید آن توسط نویسنده نیست. فقط بیان این است که این
عمل کثیف توسط عده‌ای انجام می‌شده و می‌شود.

نمازِ صبح را به امامتِ اسدالله می خوانیم و تسییحات و تعقیباتِ نماز را همراهِ او زمزمه می کنیم.

علی الطلوع اسدالله قاصدانی را به شهرک های اطراف می فرستد تا ارتشی از مریدانِ اهل بیت را، برای یورش به ارگِ قدیم جمع آوری سازد. موعدِ حمله را دو تا سه روز دیگر مقرر می دارد.

ما نیز از خدای تبارک و تعالی، برای لشکرِ شیعیان طلبِ فتح می نماییم. سپس از امامِ شیعیان خداحافظی می کنیم و سویِ بخارا راهی می شویم.

فريا یعنی عاشق

در ارگِ قدیم، هیچ کس با فريا سخن نمی گوید. گبریان و خویشاوندانش که با او قطع رابطه کرده اند و غریبه ها هم که زبانش را نمی دانند.

لیک تنکا چنان به تکِ تکِ حرکات و رفتارهایِ فریا
توجه می‌نماید که فریا بیش از هر زمانی در زندگی -
اش، حس می‌کند توسط کسی فهمیده می‌شود.

هر شب، فریا لباس‌های تنکا را درمی‌آورد. بدنش را
با دقت تمیز می‌کند. گویی یک جواهرِ گران‌قیمت را
برق می‌اندازد. موهایش را می‌شوید و شانه می‌زند.

شب که کنار هم می‌خوابند، هر کس به زبان خودش
داستان‌هایی از زندگی‌اش یا کشورش برای دیگری
تعریف می‌کند. زبان یکدیگر را نمی‌دانند ولی از
مصاحبت هم لذت می‌برند.

صبحگاه فریا لباس‌های کثیف را برای شست‌وشو به
کنار چاه آب می‌برد و تحتِ نگاه‌های کنجکاو و
ملامت‌آمیزِ سایر زنانِ ارگ می‌شوید.

سپس مواد اولیه لازم برای خوراک را تهیه می‌نماید. به علفزارهای اطراف ارگ می‌رود و انواع سبزی و میوه‌ی وحشی را برمی‌چیند. بهترین چیزی که ممکن است را برای تنکا می‌پزد. تنکا فقط دست پختِ همسرش را می‌خورد و دیگر نیاز به گماشته^{۵۵} از میان سربازانش ندارد.

تنکا پس از سال‌ها طعم خوشبختی را می‌چشد. هرچند برای سربازان وفادارش ناراحت است. زیرا ایشان خانواده‌های‌شان را رها کرده‌اند و همراه ملکه گریخته‌اند. به احتمال زیاد، دشمنان احدی از وابستگان ارتشِ چوکچی را زنده نگذاشته باشند.

---

55 سربازی که برای انجام امور یک درجه‌دار بگمارند.

تنکا در علفزار دراز کشیده است و ابرهای در حال
گذر را تماشا می کند. خیزی زمین کمرش را خنک و
نور خورشید سینه اش را گرم می گرداند.

فریا از بالا سر به تنکا نزدیک می شود. صدای کشیده
شدن دامنش بر گلها و علفها، موسیقی یار را می -
نوازد. صورت فریا گذر ابرها و اشعه ی آفتاب را
مسدود می نماید. بی هوا خودش را بر سینه ی تنکا می -
اندازد. تنکا حتی پلک هم نمی زند و به تماشای ابرها
ادامه می دهد. فریا گردن و سینه ی یار را می بوسد.

فریا: "یه تیکه نبات زعفرونی هستی. ایکاش می شد
بخشی از بدنت بشم"

تنکا کمر صاف می کند و می نشیند. فریا به سبکی ابر
بر دامانش می غلتد. تنکا دو دستی پستانهای فریا را
می گیرد و به چشمانش خیره می شود.

می گوید: "عاشق تو هستم و پستانهای ت".

ناچار

با اسدالله که وداع می کنیم، عزم بازگشت به بخارا می -
نماییم. من در اندیشه‌ی تجدید دیدار با استر هستم.
حتی یک شب دوری از او همچون یک قرن دل تنگ -
کننده می باشد. به خصوص آن که فزونی اضطرابِ
شغلی، مرا به نوازشهای استر تشنه تر گردانیده است.
صدایِ استر تأثیری شگرف بر روانِ من دارد و هر
گونه تیرگی و آشفته‌گی را از خاطر می زداید.

به محض خروج از شهرکِ عرب‌خانه، ناگهان محمد
طایی فرمانِ تغییر مسیر و راندن سویِ ارگِ قدیم را
می‌دهد!

محمد طایی می‌گوید: "حال که قرار است اسدالله به
ارگِ قدیم حمله کند، دولت اسلامی از درآمدِ جزیه-
ی^{۵۶} آن جا محروم خواهد شد. به ارگ برویم و جزیه-
ی آتش‌پرستان را برای آخرین بار جمع‌آوری کنیم"
من بی‌میل و دل‌تنگ، ناچار سردارِ عرب را به ارگ
قدیم همراهی می‌نمایم.

---

56 مالیاتی که نامسلمان‌ها می‌بایست به حکومت اسلامی در ازای زندگی در کشور اسلامی
پردازند.

جزیه

اسب‌ها، سواران و غلامان خسته هستند. همه‌ی روز را
بدون استراحت می‌تازیم تا هرچه زودتر به ارگ قدیم
برسیم.

حوالی عصر، با جامه‌هایی شوخ‌گن و چهره‌های
غبارآلود از دروازه‌ی شکسته‌ی ارگ قدیم گذر می-
کنیم و وارد حیاطِ ارگ می‌شویم.

من بر سکویی بلند وسطِ حیاطِ ارگ می‌ایستم و فریاد
می‌زنم: "عمو گزدهم. عمو گزدهم"

گبریان ارگ از کپرها و سوراخ‌های شان بیرون می-
آیند و اطراف ما، با فاصله‌ای مناسب از سواران عرب،
می‌ایستند.

گذردهم پیر سرفه کنان با عصا می آید ولی فریا همراهش
نیست. یکی دیگر از نوه‌هایش در راه رفتن یاری‌اش
می‌کند.

من: "الوعده وفا. زمان جزیه است"

گذردهم: "کمی زود اقدام نکردید؟! هنوز چند روز به
آخر ماه مانده است"

من: "زودتر، بهتر برای شما!"

گذردهم پیر تقاضای مرا به مردانِ گبری بازگو می-
نماید. اهالی ارگ برای محاسبه و یک کاسه کردن
جزیه به جنب و جوش می‌افتند.

سربازانِ عرب، دست به شمشیر در میانه‌ی حیاطِ ارگ
 قدم می‌زنند. جماعت را تحتِ نظر دارند و دنبالِ نفس -
 کش می‌گردند. گبریان از ایشان هراسانند و دوری
 می‌ورزند.

محمد طایی با تعجب می‌گوید: "حرومی‌ها کجایند؟
 هیچ کدام‌شان را نمی‌بینم!"

من این را از گزدهم می‌پرسم و پاسخش را برای محمد
 طایی ترجمه می‌کنم: "در طولِ روز حرومی‌ها خیلی
 کم از تالار اصلی بیرون می‌آیند. شبگرد هستند.
 برداشتن آب، شستشوی لباس و تیمار اسب‌ها را شب
 هنگام انجام می‌دهند. تلاش می‌کنند با ساکنانِ ارگ
 برخورد نداشته باشند. این گونه برای مردمانِ ارگ هم
 بهتر است. چون حیاطِ ارگ کوچک است و زنان و

کودکانِ گبری با مردانِ بیگانه برخورد کمتری پیدا می‌کنند"

من از این پاسخ شگفت زده می‌شوم. مردانی با آن همه تبحر در شمشیرزنی، این قدر مراعاتِ گبریانِ ضعیف را می‌نمایند!

محمد طایی چهارچشمی زنان و کودکان ارگ را دید می‌زند و پیوسته خایه‌هایش را می‌خاراند. مشخص است که می‌خواهد یکی را برگزیند و به بهانه‌ای غنیمت بگیرد.

ناگهان دختری بی‌حجاب در گوشه‌ی حیاطِ ارگ ظاهر می‌شود. او ظرفی از میوه‌های شسته را از بیرونِ ارگ آورده است. دخترک موهایش را نبوشانده،

یقه‌اش چنان باز است که چاک سینه‌اش آشکارا جلوه می‌کند. دامنی کوتاه تا سر زانو بر تن دارد.

محمد طایی دخترک بی‌حجاب را می‌بیند و با خشم می‌پرسد: "اون فاحشه کیه؟! چطور جرأت کرده بی-حجاب در محضرِ مسلمین ظاهر شود؟! این یک توهینِ مستقیم به شارعِ مقدسِ اسلام است"

من دقت می‌کنم و می‌گویم: "اون فریا نوهی گزدهم است!"

محمد طایی دو برابر خشمگین می‌شود: "یعنی اون فاحشه‌ی کافر که با پرویی داره بی‌حجاب می‌چرخه، نوهی رئیسِ آتش‌پرستان است!"

من پاسخی برای گفتن ندارم چون ظاهرِ امر که همین طور است.

محمد طایی و سربازانِ عرب شمشیرها را برمی‌کشند
و با گام‌هاییِ راسخِ سویِ دخترکِ گبریِ بی‌حجاب
هجوم می‌آورند. اهالیِ ارگ که وضعیت را ناجور
می‌بینند به گوشه‌هایِ حیاط پناه می‌برند و مسیرِ اعراب
را باز می‌کنند. فریا بدون توجه به نزدیک شدنِ
اعراب، به مسیرش ادامه می‌دهد.

محمد طایی گام‌هایش را بلندتر می‌کند تا به فریا
برسد. از پشت با غلاف شمشیر به کمر فریا می‌کوبد و
او را نقش زمین می‌کند.

فریا فریاد می‌زند: "مگه مرض داری، عوضی!"

سربازانِ عرب اقدام به گرفتن دست و پای فریا می‌-
کنند تا محمد طایی بتواند سنت پیغمبرِ اسلام را اجرا

نماید و با انگشت کردنِ سوراخ‌های دخترک، او را تنبیه کند.^{۵۷}

فریا همچون دیوانگان جیغ می‌زند و کمک می‌خواهد: "تو رو خدا، رهایم کنید. کمک، کمک!"

ولی همه‌ی اهالی ارگ ساکت می‌ایستند و فقط تماشا می‌کنند. جالب اینجاست که هیچ کس، حتی گزدهم و پدر و مادرِ فریا هم اعتراضی یا التماسی نمی‌کند.

---

57 اهانت به زنان با انگشت کردن یا دست زدن به بدنشان برای نابود کردنِ عزت نفس‌شان، ریشه در سنتِ اعراب مسلمان برای تنبیه زنان بی‌حجاب دارد.

وقتی محمد (پیامبر اسلام) حجاب را برای زنان مسلمان اجباری نمود، زنان برده و کنیز اجازه‌ی پوشیدنِ حجاب را نداشتند چون محافظت و احترامِ جامعه‌ی اسلامی شاملِ حالِ زنان برده نمی‌شد و ایشان را در وسطِ خیابان انگشت و تعرض می‌کردند، به‌رحال برده‌ها آدم محسوب نمی‌شدند و اموال بودند.

بعدها در زمانِ عمر بن خطاب حجاب برای همه‌ی زنان اجباری شد. دلیلش هم افزایش بی‌سابقه‌ی تعداد کنیزانِ غنیمت گرفته شده از کشورهای ایران و روم بود که بی‌حجابی‌شان تبلیغ دین‌شان به نظر می‌آمد.

من ناراحت و عاجز فقط تماشا می‌نمایم و خودم را
توجیه می‌کنم: "اون یك دختر گبری و كافر است.
حقش است به خاطر بی‌حجابی و بی‌حیایی تنبیه شود.
محمد طایی آمر به معروف^{۵۸} است و می‌بایست
وظیفه‌اش، یعنی انگشت کردنِ دخترک را درست و
حسابی انجام دهد"

ولی اندر قلبم غمی عجیب را حس می‌کنم. چراهای
بی‌پاسخ فراوان ذهنم را اشغال می‌کنند.

چهار سربازِ عرب، دست و پایِ فریا را می‌گیرند و با
گذاشتن زانوانِ خود روی بدنش او را بی‌حرکت می-
کنند. محمد طایی به عنوانِ حاکمِ شرع، دستش را به

---

58 اشاره دارد به امر به معروف و نهی از منکر در شارع اسلام

داخل دامنِ فریا می‌کند تا با انگشت مجازاتِ بی-
حجابی را اعمال نماید.

صدای جیغ‌های "کمک کمک" فریا تا سقف آسمان
می‌رود و گوشِ هر بیننده‌ای را لبریز می‌کند.

ناگهان من از پشت سرم صدایی می‌شنوم. برمی‌گردم
بینم چیست؟! کسی را نمی‌بینم ولی جماعت
تماشاچیان متوحش گشته‌اند.

با فریادِ "آخ"، دوباره سویِ اعراب و فریا روی می-
کنم. چند سربازِ عرب نقش زمین شده‌اند و پای چشم-
شان به رنگِ بادنجان بنفش شده است.

تنکا همچون شبح ظاهر شده و سربازانِ پشتِ سرِ
محمد طایی را با غلاف شمشیر سرنگون کرده است.

محمد طایی چنان با تفلا و جیغ‌های فریا درگیر است
که متوجه قرابتِ خصم نمی‌گردد. او روی زمین زانو
زده، دو دست‌ش را داخلِ دامنِ فریا کرده و پشت‌ش
قُنبِل شده است.

تنکا از پشت به محمد طایی نزدیک می‌شود و نگاهی
خشمگین به باسنِ قلنبه‌ی محمد طایی می‌اندازد.
سربازانِ عرب، که رویِ دست و پایِ فریا زانو زده‌اند،
جا خورده و متعجب نگاه می‌کنند.

تنکا تیغ را برمی‌کشد و شکافی کوچک بر خشتکِ
دشداشه‌ی^{۵۹} محمد طایی ایجاد می‌نماید. محمد طایی
از هشدارهایِ سربازانِ عرب و صدایِ شکافتنِ لباس به
حضورِ مداخله‌گر پی می‌برد ولی دیگر دیر شده است.

پیش از آن که کسی بتواند کاری کند، تنکا دستش را به خشتکِ شکافته‌ی دشداشه فرو می‌کند. خایه‌ی محمد طایی را به چنگ می‌گیرد و همچون سیرابی از شکافِ خشتک بیرون می‌کشد.

محمد طایی از درد داد می‌زند ولی قادر به حرکت نیست. زیرا تنکا خایه‌هایش را مانند افسار نگه داشته و هرگونه حرکت اضافی ممکن است منجر به صدمه‌ی غیر قابل ترمیم به اندام جنسی شیخِ عرب گردد.

محمد طایی به حالت سجده با باسنی قبل، گیر افتاده است. سربازانِ عرب فریا را رها می‌کنند و تیغ‌ها را به قصدِ نزاع برمی‌کشند ولی با اشاره‌ی محمد طایی از حمله منع می‌گردند.

فریا که آزاد شده، می‌خواهد فرار کند که یکی از
اعراب دستش را می‌گیرد و تیغ بر گردنش می‌نهد.
تنکا رو به من می‌کند و من ترجمه‌ی درخواستِ تنکا
را بلند می‌گویم تا اعراب بشنوند: "دست‌هایِ کثیف -
تون رو از همسر من دور کنید و گرنه فلان این یارو رو
از بیخ می‌کنم"

محمد طایی عاجزانه از اعراب می‌خواهد که ترک
منازعه کنند و ایشان اجابت می‌کنند. سربازِ عرب
دستِ فریا را رها می‌کند.

فریا مانندِ تیری که از کمان شلیک شده باشد، سویِ
تالارِ اصلی می‌دود. تنکا هم دست از خایه‌ی عرب
برمی‌دارد و با پرشی بلند تا رویِ پلکانِ تالارِ اصلی
عقب‌نشینی می‌نماید.

دربِ تالارِ اصلی گشوده می شود و سربازانِ حرومی با تیغ های برهنه دور تادورِ تنکا و فربا حلقه می زنند.

محمد طایی همچنان از درد به خود می پیچد. از آن بدتر که عورتینش بر دیگر مردانِ عرب آشکار شده است. دو نفر از اعراب محمد طایی را، که مردی پیل پیکر است، کول می کنند و در ارابه ی جزیه می اندازند. اعراب چنان از این ماجرا خجالت زده شده اند که با سرعت ارگ را ترک می کنند.

من هم که زنگوله ی پای اعراب هستم، سوار اسب شده و ارگ را به مقصدِ بخارا ترک می نمایم.

تمام طولِ مسیرِ بخارا، محمد طایی کفِ ارابه طاق باز خوابیده و لابه می نماید. او ناله کنان، حق خویش را از خدا و رسولِ خدا تقاضا می کند و قسم می خورد که

درست بعد از حمله شیعیان به ارگ، برای انتقام با
هزاران سوار عرب حاضر شود و از خونِ اعاجم و
حرومی‌ها آسیابی را به گردش درآورد.⁶⁰

در راه بخارا با خود می‌اندیشم که آیا تنکا واژه‌ی
درست را برای فریا به کار بُرد؟

چرا تنکا، فریا را همسر خویش "老婆" نامید! شاید
من اشتباه می‌کنم ولی رفتارشان با یکدیگر مانندِ یک
زوج بود!!

حکم عقل

تнка و عده‌ای از سربازانش حولِ ارگِ پراکنده می-
شوند تا از عقب‌نشینیِ اعراب اطمینان حاصل نمایند.

---

60 انتقامی معمول که اعراب مسلمان از شهرهای شورشی ایران می‌گرفتند. معروفترین مورد
قتل عام اسرای ایرانی جنگ نهاوند بود.

گیرگین فرمانده گارد همراه چند تن از سربازان، فریا را به داخلِ تالار اصلی اسکورت می کند. فریا از تالار اصلی می گذرد و به خیمه ی شاهی پناه می برد. اسکورت بیرون خیمه ی شاهی نگهبانی می دهند. گیرگین که متوجه وضعیت دردناکِ فریا شده با نگرانی منتظرِ تنکا کنار خیمه می ایستد.

در داخلِ خیمه، فریا بر زمین چنبره می زند و شروع به گریه می کند. نمی تواند احساسِ چندش آورِ انگشتانِ عرب بر واژن خویش را فراموش نماید. گویی هر لحظه هزاران بار به او تعرض می شود. احساسی که از لمسِ پوستش توسط دست های متجاوزِ عرب باقی مانده، پیوسته مور مور می شود و مانند سوختگی اسید می جوشد و اشک هایش را درمی آورد. دست بر

شکم خویش می فشارد و زخمِ عزتِ نابود شده‌اش تا
مغزِ استخوان‌ش شعله‌ور می‌شود.

این زخمی غیر قابلِ توصیف است: به جایِ درد، اندوه
می‌آورد. به جایِ پوست، قلب را می‌سوزاند.

احساسِ تنهایی شدید می‌کند و پیوسته از خویش می‌-
پرسد که چرا هیچ یک از آشنایان‌ش، پدر مادر خواهر
برادر دوستِ دورانِ کودکی همسایه و حتی
پدربزرگ، به دادش نرسیدند؟ چرا هیچ کس حتی لب
از لب نگشود؟

تنکا از بازرسی اطرافِ ارگِ فارغ می‌شود و به تالار
اصلی باز می‌گردد.

فریاد می‌زند: "فرماندهان"

چهار مرد موبلند به دورش جمع می‌شوند.

تنکا: "این آدم‌ها قابلِ اعتماد نیستن، نه خودشون و نه مهمان‌نوازی‌شون. وسایل رو جمع کنید. خیلی سریع باید از اینجا برویم"

گایچت: "من از همون اول گفتم به این مهمان‌نوازی نمی‌شه اعتماد کرد"

تاینگا: "باورم نمی‌شه، همسرِ سلطنتی رو مورد تعرض قرار دادند. باید همشون رو می‌گُشتیم"

تنکا: "ما در داخل قلمرو آنها هستیم. نمی‌توانیم با دولتی دارای این همه امکانات، جنگ راه بیندازیم. جمع کنید، خیلی سریع باید برویم"

گیرگین: "علیا حضرت. همسرتون به شما نیاز داره.
خیلی داغونه. شاید بهتر باشه زودتر همسرتون رو
ملاقات کنید. ما هم تدارکات حرکت رو آماده می-
کنیم"

تنکا با گام‌هایی بلند سوی خیمه‌ی شاهی می‌رود، پرده
را کنار می‌دهد و داخل می‌شود. فریا را غرقِ اشک و
نال می‌یابد. کنارش می‌نشیند ولی بدنش را دست
نمی‌زند و فقط او را صدا می‌کند.

فریا خجالت می‌کشد که به چشمانِ تنکا نگاه کند.
چون خودش را دست خورده و مصروف شده می‌بیند.
می‌هراسد که رابطه‌شان نابود شده باشد. در نتیجه همه-
ی درد و رنجِ تعرض را به تنهایی تحمل می‌کند.

تنکا می بایست راهی برای اطمینان خاطر دادن به یارش
 ییابد تا بتواند لااقل بوسیله‌ی همدردی او را از تخریبِ
 بیشتر نجات بخشد.

فریا چیزی روی انگشتانِ پایش حس می کند. سرش
 را بالا می آورد. تنکا را می بیند که انگشتانِ پایش را
 می بوسد. تنکا به چشمانِ فریا خیره می نگرد، منتظر
 می شود تا اجازه دهد که بوسیدنِ انگشتانش ادامه
 یابد. فریا ناچار از برقراری ارتباط می گردد و در ضمن
 می فهمد که ارزش و جایگاهش را نزدِ تنکا از دست
 نداده و تنکا همچنان عاشقِ اوست.

ناگهان فریا در هم می شکند و برای مقابله با حس
 چنندش آورِ تعرض به آغوشِ تنکا پناهنده می شود.
 تنکا او را بغل می کند و محکم می فشارد. فریا می گرید

و تنکا دردِ یارش را در اعماقِ وجودِ خویش حس می‌کند. حال تنکا هم عاجز و مستاصل شده است. هیچ راهی برای درمانِ زخمِ همسرش ندارد و تا ابد همسرش درد خواهد کشید. تنکا قلبش آتش گرفته ولی چاره‌ای به جز تحمل ندارد. همه‌ی ملت‌ش، سربازان و همسرش به او متکی هستند و او نمی‌تواند هیچ تصمیم احساسی و غیرعقلانه‌ای بگیرد.

در حیاطِ ارگ، زرتشتیان پر گفتگو گشته‌اند. عده‌ای خوشحالند که ذلت اعراب را دیده‌اند. عده‌ای از بازگشت و انتقام اعراب هراسانند.

مادرِ فریا اشک می‌ریزد و می‌خواهد برای دیدن دخترش به تالارِ اصلی برود. ولی پدر و مردانِ فامیل مانع می‌شوند.

پدر فریا: "دختره‌ی چشم سفید، همه جور گناه و آبرو
ریزی رو یدک می‌کشه. زبون درازی‌هاش کم بود،
همجنس‌بازی هم که اضافه شد. او زن غریبه که کون-
ش میذاره، هیچ! جلوی همه، عربه هم او مد انگشت
کرد اونجاش"

مادر فریا: "اون دختر مونه. هر چی که هست الان به ما
نیاز داره"

پدر: "اون یه غریقه، فراموشش کن"

مادر با آهی بلند از رفتن به دنبال دخترش منصرف
می‌گردد.

به توصیه‌ی گژدهم، زرتشتیان ارگ همه‌ی وسایل
گرانبهای خویش را جمع می‌کنند تا هدیه و جزیه‌ای
دندان‌گیر برای اعراب تهیه نمایند. به این امید که خشم

اعراب را التیام بخشند. بیچاره‌ها خبر از نقشه‌های پشت پرده‌ی دستگاه حکومت ندارند.

داغ

به بخارا که وارد می‌شویم، محمد طایی را روی برانکارد به عمارتش منتقل می‌کنند. آفتاب غروب کرده است، بنابراین گزارش مأموریت هم به فردا صبح معوق می‌گردد.

وقتی به خانه می‌رسم نیمه شب شده است و خانه‌ی تاریک مرا انتظار می‌کشد. در هر گام به یاد دیدارهایم با استر می‌افتم و لبخند می‌زنم.

"استر تو یک جادو هستی، حتی یادت بامزه است"

شب را تا سحر با رؤیاهای شیرینِ استر می گذرانم.
 طلوعِ خورشیدِ برگی نواز دفترِ زمانه را رو می کند. در
 دریایِ شیرینِ خوابِ صبحگاهی غوطه ورم که با سر و
 صدایِ همسایه از خواب می پریم. صدایِ آقا موسی
 است که با پسرانِ خویش درباره ی استر داد و بیداد
 می کند. نگران می شوم که کسی از خانواده ی استر به
 رابطه ی ما گیر داده باشد. لباس می پوشم به کوچه می -
 روم.

درب خانه ی همسایه نیمه باز است. راشل خانم، مادر
 استر، مرا می بیند و به سمت من می دود، با چشمانی
 اشک آلود و گیسوانی پریشان.

راشل خانم: "خدا به دادمون برسه، بدبخت شدیم"

من: "چی شده؟!"

راشل خانم: "استر رو گرفتن"

من: "کجا؟ کی؟"

راشل خانم: "امروز صبح، تو بازار می رفته. حجاب ش شل بوده. آمر به معروف بهش گیر میده تا با ترکه حد بزنه"

من بقیه ش رو حدس می زنم. لیراز، زن برادرِ بزرگِ استر، جلو می آید و داستان را تکمیل می کند.

لیراز: "استر رو که می شناسید. زیر بارِ این جفنگیات نمی ره. آمر به معروف میاد با ترکه حد بزنه، استر اون رو هل میده. عرب ها هم می ریزن سرش و بازداشتش می کنن. الان زندانِ دار العداله محبوسه. معلوم نیست چه بلایی سرش بیارن"

آقاموسی نزدیک می آید: "از همسایه انتظار بیجا دارید. کسی حریف این عرب ها نمی شه. درضمن، سعید آقا شغل دولتی داره. اگه خودش رو قاطی این موضوع کنه جایگاهش به خطر می افته"

بنیامین، برادر بزرگِ استر، می گوید: "شما بفرمایید سعید جان. این مشکل رو، بابا و من که موی سپید و سن و سال داریم، دنبال می کنیم"

ولی ایشان از درون من بی خبرند. گوش هایم کیپ شده اند و چیز زیادی از اطرافم نمی شنوم. اندیشه ی این که استر را از من دور کرده اند مانند بخارِ جیوه تنفسم را سنگین و زهر آلود می نماید.

با بغض می گویم: "دنیا بدونِ استر اصلاً" وجود نداره. فقط استر در دنیا هست، بقیه چیزها یه مشت سایه ست"

پسران و عروس‌های آقا موسی با شگفتی نگاه می-
کنند. گویی برای نخستین بار اخباری را دریافت می-
کنند. آقا موسی و راشل خانم هیچی از رابطه‌ی من و
استر به ایشان نگفته بودند.

من: "همین الان دارالعداله می‌روم و هر کاری از
دستم برمی‌آید انجام می‌دهم"

من با سرعت حرکت می‌کنم. آقا موسی و بنیامین
دوشادوش، مرا همراهی می‌کنند.

آقا موسی: "تو جوان هستی. بگذار من با ایشان سخن
بگویم"

سپس رو به بنیامین می‌کند: "آوردی؟"

بنیامین کیسه‌ای را از گریبان بیرون می‌آورد و نشان می‌دهد: "هزار سکه‌ی طلا"

مشکل اینجاست که باید آدم مناسب را برای رشوه دادن پیدا کنیم. هر ثانیه که می‌گذرد، ثانیه‌ای پر ارزش است که می‌تواند برای استر حیاتنی باشد. من داستان-های وحشتناکی درباره‌ی زندان‌های حکومت اسلامی شنیده‌ام. آدمیت و شرافت تنها چیزهایی هستند که در دستگاه قضای اسلامی جایی ندارند. در عوض حال گیری و ذره چشم گرفتن اساس قوه‌ی قضاییه‌ی مسلمین می‌باشد.

ای جهان، تو چقدر مزخرفی! چرا باید این طور حال مرا بگیری. هیچ چیز این دنیای کوژ رفتار با ما سر سازگاری ندارد و حالا تنها دلخوشی زندگی من در

این خطرِ بی‌نهایت غرق است. اعصابم مانند سیر و سرکه می‌جوشد.

از بازار که می‌گذریم بازاری‌های مسلمان، ممد آقا سبزی‌فروش، حاج حسن دیلاق، حسین بخارایی، با شگفتی مرا نظاره می‌کنند که کنار یهودی‌ها راه می‌روم. طوری مرا می‌نگرند گویی گناهی کبیره را در ملأعام انجام می‌دهم. شاید تا چند ساعت پیش برایم مهم بود که وجهه‌ی مسلمانِ آبرودار را حفظ کنم. ولی حالا، ولی حالا هیچ چیز جز استر ذهنم را مشغول نمی‌کند. به خاطر همین دین فروشی‌ها، استرِ عزیزم در خطر قرار گرفته است.

به ساختمانِ دارالعداله نزدیک می‌شویم. ساختمانِ آجری با نمای گچ‌کاریِ سپید است. دروازه‌ای

کوچک دارد که فقط نگهبانان و بازداشت شدگان از آن عبور و مرور می کنند.

آقا موسی: "سعید جان، اشکات رو پاک کن و یه قیافه ی جدی به خودت بگیر"

تمام مسیر اشک هایم ناخود آگاه می آمده است. می-
توانست ضایع باشد ولی دیگر هیچ چیز ضایع نیست.
بنیامین با تعجب مرا می نگرد که صورتم را پاک می-
کنم و سر و وضعم را مرتب می نمایم.

به سرپرست نگهبانان جلوی دروازه نزدیک می شویم.
من و بنیامین عقب می ایستیم تا آقا موسی، که ریش
سفید است، سخن بگوید.

آقا موسی: "ببخشید قربان، بابت کسی که امروز صبح
دستگیر شده مزاحم شدیم"

مأمور: "لابد حقش بوده. نگران نباشید، اگه جرمش سبک باشه مجازاتش فقط شلاق یا قطع انگشت خواهد بود. بعدش آزاد می شه"

آقا موسی: "قربان، یه دختر بچه است. اشتباهی کرده. می خواستیم ببینم اگه بشه شامل رأفتِ اسلامی بشه. من خودم تعهد میدم که دیگه تکرار نشه"

مأمور: "پس تو فامیلِ اون جنده‌ی جهود هستی که صبح آوردن؟ آمر به معروف رو هل داده تا از ترکه خوردن فرار کنه! جنده کوچولو سرش نمی شده که باید وایسه و ترکه‌ش رو بخوره"

آقا موسی می خواهد پیشنهاد رشوه بدهد ولی من با سر اشاره می کنم: "نه". موقعیت مناسب نیست.

آشکار است که این حمال‌های جلوی دروازه، فقط
یک مشت جلادِ روانی هستند و هرگز به بستگانِ
زندانیان کمک نمی‌کنند. آقا موسی هم راهی از پیش
نخواهد بُرد.

می‌بایست چاره‌ی دیگری بجویم. هر ثانیه که می-
گذرد برای استر حیاتی است. تمام جرأت و ذکاوت‌م
را جمع می‌کنم، جلو می‌روم و سخن را آغاز می‌کنم.
من: "السلام علیک، یا اخی"

مأمور: "سلام"

من: "این جهودها رو بی‌خیال شوید. دارند وقت شما
رو تلف می‌کنند. من برای یک امر دولتی اینجا آمده‌ام
و حالا معطل این عوضی‌ها گشته‌ام"

سپس رو به آقا موسی و بنیامین می‌کنم و داد می‌زنم:
 "زودتر از اینجا گم شوید. و گر نه میدهم اموال‌تان را
 مصادره کنند"

آقا موسی از تغییر رفتار من جا خورده است. به چهره‌ام
 خیره نگاه می‌کند. من یک چشمکِ کوچک به او
 می‌زنم و او ملتفت می‌شود. در حالی که ایشان با بی-
 میلی قصد دور شدن از دربِ دارالعداله را دارند،
 کیسه‌ی سکه‌ها را با تردستی از بنیامین می‌گیرم.
 نگهبانانِ عرب به کمک من می‌آیند و با تهدیدِ ترکه
 آقا موسی و بنیامین را تا آن طرفِ خیابان عقب می-
 رانند.

من سرم را بالا می‌گیرم، بادی به غبغب می‌اندازم و
 می‌گویم: "من مشاورِ اعظم، سعید ابن عزیز هستم.

برای مشاوره در امری دولتی به دیدار رئیس زندان
موقت شهر آمده‌ام"

مأمور با ناباوری نگاهی به من می‌اندازد. من پلاکی
فلزی منقوش به مهرِ اداره‌ی جغرافیا را نشان می‌-
دهم. مأمور سواد ندارد. ولی نوشته‌های عربی روی
پلاک، او را متقاعد می‌نماید که من جایگاهی در
دستگاهِ حکومت دارم.

بالاخره دروازه باز می‌شود و من همراه یک نگهبان
عرب به دارالعداله وارد می‌شوم. نگاه‌های نگرانِ آقا
موسی و بنیامین مرا بدرقه می‌نمایند.

از راهرویی تنگ و تاریک می‌گذریم و به یک درب
میله‌ای می‌رسیم. صدای داد و فریادِ شکنجه‌ی متهمان
در دالان‌ها می‌پیچد و دلهره‌ای شگفت را بر تن و جان

مستولی می گرداند. ولی حتی برای یک لحظه پاهایم
سست نمی شود چون که جانِ جانم پشت میله های این
زندان اسیر است.

نگهبان به دربان توضیحاتی می دهد و درب میله ای
گشوده می گردد. وارد یک راه پله ی کوتاه می شویم
و به دالانی نیمه روشن و طولانی وارد می شویم که دو
طرفش قفس های نگهداری انسان ها قرار دارد.

مردان در طرف چپ و زنان در طرف راست زندانی
هستند. ترکیبی از بوی ادرار و خون، بینی را به آتش
می کشد. زندانیان با لباس هایی پاره و سر و صورت
خونی بر کف سرد سلول نشسته اند. برخی تا مرا با
لباس فاخر می بینند، برمی خیزند و التماس می کنند.

"آقا کمک کنید. من فقط از آنجا رد می شدم"

"به خدا بی گناهم"

"من رو کلی کتک زده‌اند. دیگه چی از جانم می-
خواهند"

من زیر چشمی داخلِ قفس‌ها را نگاه می‌کنم تا بینم
استر را می‌یابم یا نه. از این دالان به دالان دیگری
داخل می‌شویم که باز هم قفس‌هایِ انسان‌ها دو
طرفش را مزین نموده است.

قفس و آدم. چه قدر آدم‌ها به آدم حساب نکردنِ
یکدیگر علاقه دارند. این عجیب نیست؟!

از راه‌پله‌ای تنگ به طبقه‌ی بالایی ساختمان می‌رویم.
اتاق‌هایِ استراحتِ اعراب و دفاتر مسئولینِ زندان در
اینجا قرار دارد. بویِ عودِ هندی این طبقه را آکنده

کرده و نورگیرِ سقفِ آن را روشن نگه داشته است.
بالاخره به دفترِ رییسِ زندان می‌رسیم.

نگهبان مرا معرفی می‌کند و من وارد دفتر می‌شوم.
یکِ عربِ ریشویِ شکم‌گنده، دشداشهی سبزِ
کاهویی پوشیده و پشت میز نشسته است. پیوسته
دندان‌هایش را خلال دندان می‌کند. من تعظیم می‌-
کنم.

من: "من سعید ابن عزیز، مشاورِ دارالحکومه هستم.
ببخشید قربان، نام شریف شما چیست؟"

رییس: "عبدالناصر ابن عبدالله ابن عُمر. مرا ابوسقط
صدا می‌زنند. چون هر کسی را بازجویی کنم سقط
می‌شود. هه هه هه ..."

من لبخند می‌زنم و بذلہ گوئی اش را تحسین می‌کنم.
 به دنبالِ مقدمہ‌ای برای صمیمی شدن می‌گردم.

ابوسقط: "ابن عزیز! چی میتونه یہ کِرم کاغذ مثلِ تو
 رو به اینجا بکشونه؟ صریح سریع بی پرده بگو"

من: "دوستی‌هایِ بیشتر همواره باعث تحکیم دین و
 دنیایِ مؤمنین است. من در حالِ پیشرفت در جایگاهِ
 شغلی‌ام هستم. پس می‌بایست هر از چند گاهی از میانِ
 اوراق سر کی بکشم و با مردانِ قدرتمند آشنایی کسب
 کنم"

ابوسقط: "چی به من می‌رسه؟ این آشنایی برای من
 چی داره؟ جنابِ مشاور"

من دست به گریبان می‌برم و کیسه‌ی سکه‌ها را روی
 میز می‌گذارم.

می گویم: "این هدیه‌ی ناقابل را قبول بفرمایید. انشاالله که خدا و رسول الله از این آشنایی راضی باشند"

ابوسقط کیسه را وزن می کند و آن را تحفه‌ای دندان-گیر می یابد. لبخندی از رضایت بر لبانش ظاهر می-گردد. حال، موقعیت مناسب گشته است.

من: "جناب ابوسقط، رخصت می خواهم تا یک درخواست کوچک را عرض نمایم"

لبخندی شیرین می زنم و گردنم را کج نگه می دارم.
ابوسقط: "ای شیطون! از همون ابتدا حدس می زدم که درخواستی هم پشت این جلسه‌ی دولتی شماست. حال که با هم دوست هستیم، زبان یکدیگر را خوب می-فهمیم. بگو بینم درخواست چیست؟"

من: "دختری یهودی را امروز صبح دستگیر کرده‌اند.
اگر امکان‌ش هست ..."

ابوسقط اخم می‌کند و سخن مرا قطع می‌کند: "امکان-
ش نیست. حالا بهتر است که بیش از این بختِ خود و
صبرِ مرا در بوته‌ی آزمایش به خطر نیندازید"

من وحشت می‌کنم که مرا از اتاق بیرون اندازد و همه
چیز تمام شود. شانس خودم را امتحان می‌کنم و با
پرویی می‌گویم: "قربان، می‌دانم که چنین
درخواستی خرج دارد. می‌خواستم هزینه‌اش را
پیرسم؟"

ابوسقط برای لحظه‌ای مکث می‌کند. نگاهی قبیح اندر
سفیح به من می‌اندازد.

سپس پاسخ می‌دهد: "هزار سکه! طلا"

من: "سپاس فراوان، قربان. بنده نوازی فرمودید"

ابوسقط: "تا یک ساعت دیگه، هدیه را سر به مهر بیاورید. خیلی مشغله دارم و باید جای دیگری بروم، نمی توانم معطل شما شوم. لازم به توضیح نیست که احدی نباید در جریان چنین لطف بزرگی قرار گیرد"

من تعظیم می کنم: "این لطف شما رو هرگز فراموش نمی کنم. جبران خواهم کرد"

ابوسقط: "یکی طلب من. برو هدیه را جور کن"

از دفتر ریاست خارج می شوم و با سرعت همراه نگهبان سوی درب خروجی می روم. آقا موسی و بنیامین آن طرف خیابان، همچون دو مرد ورشکسته، زیر سایه نشسته اند. تا مرا می بینند، سراغم می آیند.

اندکی از ساختمانِ دارالعداله دور می‌شویم و سپس
شروع به سخن گفتن می‌کنیم.

آقا موسی: "چی شد؟"

من: "برای آزادی‌ش هزار سکه‌ی طلا درخواست
کرد"

بنیامین: "پول رو گرفته. یعنی تمومه؟"

من: "نه. اون هزار تا رو برای نازِ شست گرفت. هزار تا
دیگه برای آزادیِ یک نفر از قفس می‌خواد"

آقا موسی نگاهی عاجزانه به بنیامین می‌اندازد. بنیامین
می‌گوید: "آن هزار سکه، تمامِ پس اندازِ پدر و ماها
بود. مگر این که خانه یا مالِ التجاره‌مان را بفروشیم. که
آن هم زمان می‌برد شاید چند روز به درازا بکشد"

من با سرعت شروع به قدم برداشتن سویِ بازار می‌کنم
و می‌گویم: "نباید حتی یک لحظه را از دست بدهیم.
همین حالا پول را تهیه می‌کنم"

آقا موسی: "ولی ما نمی‌توانیم بیش از این سربارِ شما
شویم. همین طوری هم، جایگاهِ خود را به خطر
انداخته‌اید و کلی به دردسر افتاده‌اید"

من جوابِ آقا موسی را نمی‌دهم. با سرعت سویِ
تجارت‌خانه‌ی عبدالرحمانِ صُغدی می‌روم. از زمانِ
استخدام در دستگاهِ دولتی، اضافاتِ حقوق را به
عبدالرحمان محول کرده‌ام و حالا چند هزار سکه‌ی
طلا نزدِ او اعتبار دارم.

وقتی به مغازه‌ی عبدالرحمان می‌رسیم از آقا موسی و بنیامین می‌خواهم که منتظر باشند و خودم داخل مغازه می‌شوم.

عبدالرحمان صغدی: "سلام بر جناب مشاور اعظم"

من: "سلام بر امین بخارا، جناب عبدالرحمان"

عبدالرحمان: "خیره. عرق کردی. چی شده؟"

من: "خدا جز خیر به مؤمنین نمی‌دهد. آمده‌ام تا هزار

و پانصد سکه‌ی طلا از اعتبارم برداشت کنم"

عبدالرحمان: "شما این موقع صبح، این همه پول را

برای چه می‌خواهید؟"

من: "به یک دوست می‌دهم تا در یک کاسبی

سرمایه‌گذاری نماید"

عبدالرحمان: "چی هست؟ بگو، تا ما هم سرمایه-
گذاری کنیم و سود ببریم"

من از این سوال پیچ شدن کلافه می شوم. وقت ندارم
و مردك مرا گیر آورده است.

من: "عزیز دلِ برادر، نکیر و منکر می پرسى! جل باش
که ظهر شد"

با دست به آن طرف خیابان و آقاموسی و بنیامین اشاره
می کند. می گوید: "گفتم شاید یه مشکلی برات
پیشامد کرده. نکنه این یهودی ها سرت کلاه
گذاشتن؟"

من: "نه. به اون ها ربطی نداره. برای خریدِ کاسه و
بشقابِ پذیرایی ایشان را احتیاج داشتم. بهشون دستور
دادم که بیایند"

عبدالرحمان لبخند موزیانه‌ای می‌زند: "دروغ‌گویِ
خوبی نیستی"

من: "پول؟ عزیزِ دل"

عبدالرحمان: "این موقعِ صبح، هزار و پونصد سکه در
دخلم ندارم. مگر این که شاگردم را بفرستم تا از
خزانه‌ی دولتی بگیرد"

من با خود می‌اندیشم که رفت و آمدِ شاگرد
عبدالرحمان تا بعد از ظهر طول خواهد کشید.

من: "چند تا می‌تونی الان بهم بدی؟"

عبدالرحمان: "سَر پُر، هفتصد تا"

من: "بده بیاد"

عبدالرحمان به پستویِ مغازه می‌رود و با کیسه‌ی پول
می‌آید: "بفرما. این هم هفتصد تا سکه. خدمت شما"
کیسه‌ی پول را می‌گیرم و مانند تیری آتشین سویِ خانه
می‌دوم. آقا موسی به تنهایی منتظرم ایستاده است. با
گام‌هایی بلند خودش را به من می‌رساند.

آقا موسی: "چی شد؟"

من: "فقط هفتصد تا داشت"

آقا موسی: "بنیامین رو فرستادم پیش برادرم و چند تا
یهودیِ دیگه. بگذار ببینیم چقدر می‌تونه قرض بگیره"

من: "وقت نیست"

من می دوم، موسی می دود. به کوچه مان می رسیم.
موسی به خانه ی خودشان می رود تا اهلِ خانواده اش را
در جریانِ امور قرار دهد.

من یک راست به مَوال^{۶۱} خانه ام می روم. یک بیلچه ی
کوچک بر می دارم و سنگِ لَقّ کنارِ گورِ موال را از
جای ش خارج می کنم.

یک کیسه ی سکه در سوراخِ زیرِ سنگِ مخفی شده
است. آن را بر می دارم و مانندِ صاعقه سویِ دارالعداله
می دوم. آقا موسی در حیاطِ خانه شان مشغولِ صحبت
است و متوجه رفتن من نمی شود، او را جا می گذارم.

نفس زنان به دربِ دارالعداله نزدیک می شوم. آن قدر
دویده‌ام که مجبور می شوم یک دقیقه نفس بگیرم.
سپس سویِ سرپرستِ نگهبانان دروازه گام برمی دارم.
من: "با جنابِ ابوسقط قرار ملاقات دارم"

سرپرستِ نگهبانان: "شما همون مشاورِ چی و چیه‌ی
صبح هستید!"

رو به یک سرباز می کند و می گوید: "این بنده خدا رو
به نزدِ رئیس زندان هدایت کنید"

ثانیه‌هایی سخت با دلهره می گذرد. گذر از دالان‌هایِ
پر از قفس‌ها و مردمانِ شکنجه شده، اضطراب‌م را صد
چندان می نماید.

به اتاق ابوسقط داخل می شوم و تعظیم می کنم. اندکی درنگ می کنم تا نگهبان اتاق را ترک نماید. سپس کیسه ها را از گریبان خارج می نمایم و روی میز ابوسقط می گذارم. ابوسقط کیسه ها را سبک-سنگین می کند و تعداد سکه های شان را حدس می زند. حدود هزار و دویست سکه می باشد.

ابوسقط هزار تا از سکه ها را جدا نموده، در یک کیسه بسته بندی می کند و در گریبانش می گذارد. اضافی سکه ها را روی میز باقی می گذارد.

ابوسقط: "من حروم خور نیستم. اگه جنس خاصی را خریداری کنید، فقط قیمت همان را پرداخت خواهید کرد"

من اضافی سکه‌ها را برمی‌دارم و از ته دل تشکر و تعظیم می‌کنم.

ابوسقط: "حالا راستش را بگو، رابطه‌ی تو با این جنده‌ی جهود چیه؟ بد جور نگران به نظر می‌رسی!"

من تلاش می‌کنم رابطه‌مان را کمرنگ جلوه دهم: "دختر همسایه است. رسول اکرم (ص) فرمود که آنچه برای خویش می‌پسندی برای همسایه‌ات هم بپسند. پس من هم اندکی رأفت اسلامی به این یهودی‌ها نشان می‌دهم"

ابوسقط چهارچشمی واکنش‌های مرا مشاهده می‌کند. من سعی می‌کنم خودم را بی تفاوت نمایش دهم.

ابوسقط: "خیال‌م راحت شد. ترسیدم عاشق معشوقی چیزی باشین"

ابوسقط فریاد می‌زند و نگهبان را احضار می‌کند:
 "جناب مشاور را به نزد آن دخترکِ یهودی ببر. سپس
 دخترک را کت بسته، تحویلِ عالی جناب بده تا به
 خانه ببرد. دخترک کنیزِ جنابِ ابن عزیز می‌باشد"

من تشکر می‌کنم و همراه نگهبان سویِ قفسِ استر
 روان می‌شوم. قلبم مانندِ یک گنجشک می‌زند و
 می‌خواهد از دهانم به بیرون بپرد. چهره‌ای بی تفاوت
 به خودم گرفته‌ام در حالی که اسید معده‌ام جوش
 آورده و از درون فلز بدنم را ذوب می‌کند.

از راه پله‌ای تنگ و مارپیچ به طبقه‌ای در زیر زمین
 می‌رویم. صداهاى شکنجه و شلاق خوردنِ آدم‌ها بلند
 و بلندتر می‌شود. وارد دالانی زیرزمینی می‌شویم که
 فقط با چند مشعل روشن شده است. در دو طرفِ دالان

قفس‌هایِ انسان ردیف شده‌اند. من ناباورانه به این
جهانِ ناشناخته‌ی زیرزمینی می‌نگرم.

در هر قفس کسی را از سقف آویزان کرده‌اند یا به
تخت بسته‌اند و شکنجه می‌کنند. شلاق، شکنجه‌ی
قانونی محسوب می‌شود. در برخی از سلول‌ها
فروکردنِ سیخِ داغ به مقعد و کشیدنِ ناخن‌ها در حالِ
اجرا است.

آه و ناله و درد کشیدنِ دیگران روح‌م را افسرده می‌-
سازد. شکنجه‌گران را می‌بینم که در حالِ بگوبخند با
یکدیگر به شغل‌شان مشغول‌اند. جوری یک نفر را
کتک می‌زنند انگار کاری معمول انجام می‌دهند مثلاً"
آب از چاه می‌کشند!

این افرادی که با گفتنِ "عدالت عدالت"، ادعای اخلاقیاتِ برترِ خویش را دارند، سایرِ انسان‌ها را بدتر از حشره رفتار می‌کنند.

جالب اینجاست که هیچ حسّ بدی از شکنجه کردنِ انسان‌هایِ دیگر به ایشان دست نمی‌دهد! چگونه حبسِ آدم‌ها در قفس و شکنجه‌شان، حال‌شان را بد نمی‌کند؟ در عوض خوش‌حالِ میانِ قفس‌ها می‌چرخند و با لذت انسان‌های در قفس را شکنجه و آزار می‌کنند. حالِ من از خوش‌حالیِ ایشان بد می‌شود.

از دالان‌های ترسناک، یکی پس از دیگری گذر می‌کنیم. بالاخره به قفسی تاریک در انتهایِ راهرو می‌رسیم. نگهبانِ دربِ قفس را می‌گشاید و زندانی را خطاب قرار می‌دهد: "بلند شو جنده، صاحب‌ت اومده

دنبالت. بخت با تو یار بوده که صاحبی به این خوبی
داری"

صدای لرزانِ استر می آید: "من صاحب ندارم. حروم-
زاده"

من می ترسم که زبان درازیِ استر، هر چه رشته ام را
پنبه کند. اولویت با خروج است. رو به نگهبان می کنم
و می گویم: "خودم الان با چک و لگد بلندش می-
کنم"

استر صدایِ مرا می شنود. گوشه‌ی تاریکِ قفس به
حرکت در می آید و استر با لباس‌هایی پاره پاره و
خونین، پای در روشناییِ مشعل می گذارد.

دیدنِ استر در آن حال، مانند هزاران شمشیر است که در قلب و روان فرو می‌کنند. فقط یک قدم تا دیوانگی فاصله دارم ولی ظاهر را حفظ می‌کنم.

بدون آن که احساسی بُروز دهم، چادر و برقع^{۶۲} را از دستِ نگهبان می‌گیرم و سویِ استر می‌روم. بدون پلک زدن و نفس کشیدن به صورتِ زخمی‌اش نگاه می‌کنم. اگر پلک بزنم اشکم در خواهد آمد و همه چیز برملا می‌شود. چشمانِ سیاهش در نورِ مشعل برق می‌زند و آتش بر این قلبِ خسته‌ی من می‌زند.

با تکانِ سر، اشاره‌ای کوچک به استر می‌کنم و برقع را روی سرش می‌گذارم. آن قدر زخمی و خسته است که نمی‌تواند بدنش را به خوبی حرکت دهد. پس

---

62 نوعی پوشش زنانه اسلامی، که شبیه یک گونی بلند، تمام بدن را می‌پوشاند و فقط شکافی برای محل چشم‌ها دارد.

خودم چادر را بر سرتاسرِ بدنش می پوشانم. حال
دیگر صورتش را نمی بینم. دنبالِ نگهبان سوی
خروجی دالان حرکت می کنیم.

کفِ پاهایِ استر از شلاقی که خورده، سیاه و کبود
است. لنگان لنگان دنبالِ من و نگهبان می آید. نمی-
توانم کمکش کنم. مبدا که نگهبان متوجهِ رابطه‌ی
ما شود و قضیه پیچیده گردد. ترخم یک کارمندِ
دولت اسلامی به یک دخترِ یهودی، در چنین شرایطی،
می تواند باعثِ کنجکاوی و از سرگیریِ بازجویی ها
شود.

در هر قدم از آتش می گذرم. عشقم نفسم جانِ جانم
لنگ می زند و من از کمک به او عاجزم.

سرانجام پلکان و دالان‌های بی‌انتها به سر می‌آید و از
 دروازه‌ی دارالعداله خارج می‌شویم. دوسه بلوک که
 از ساختمانِ دارالعداله دور می‌شویم. صدای استر را
 می‌شنوم.

استر: "نمی‌تونم راه بیام"

رویِ زانوانم سقوط می‌کنم و اشک‌هایم روان می-
 شود. استر پشت سرم بر زمین می‌نشیند و به کمرم تکیه
 می‌دهد. مردمِ کوچه و خیابان که نمی‌دانند قضیه از
 چه قرار است، با تعجب ما و اشک‌هایِ مرا می‌نگرند
 و زمزمه‌کنان از کنارمان گذر می‌کنند.

آقا موسی و دو تا از پسرهایش سر می‌رسند. برادرانِ
 استر او را کول می‌کنند و سمتِ خانه می‌روند. آقا

موسی زیر بغل مرا می گیرد و تا منزل مشایعت می -
نماید. در هر قدم تشکر و عذرخواهی می کند.

موسی تا اتاق خواب همراه می آید. من مانند کشتی
درهم شکسته در رختخواب سقوط می کنم و خوابم
می برد. فشار این قضیه مرا له کرده است.

"خدا برای هیچ کس پیش نیاره که بخواد اسارت
عزیزش رو زیر چنگال ستمگران ببینه".

آغ

تا شب مثل جسد می خوابم. صدای موسی مرا از
خواب بیدار می کند. موسی بالای سرم ایستاده است.
چند ثانیه طول می کشد تا به یاد آورم، چه روزی است
و چه حوادثی اتفاق افتاده است.

به محض این که به خودم می آیم اندوه و رنج باز می -
گردد. فکر این که استرِ عزیزم چه دردی کشیده، غمی
باور نکردنی را همچون ابرِ سیاه بر آسمانِ قلبم چیره
می گرداند.

موسی کاسه‌ای خوراک برایم آورده.

آقا موسی: "بخور و خودت رو مرتب کن. استر
میخواد تو رو ببینه"

من از جای برمی خیزم. می خواهم یک راست برای
دیدنش بروم. ولی موسی مانع می شود.

آقا موسی: "ادعا نمی کنم که احساسات را درک می -
کنم. تا حالا عاشقی به شیدایی تو ندیدم. استر الان در
اتاق خودش، تحت مراقبت است. نیاز فوری به تو

ندارد. تو باید چیزی بخوری و جان بگیری. از صبح تا حالا هیچ چیز نخوردی"

قانع می شوم. خوراک را می خورم. جامه‌ی تمیز بر تن می کنم. موها و ریش هایم را می آرایم. چراغ برمی گیرم و به پشت درب خانه‌ی همسایه می روم. در می زنم. راشل خانم در را باز می کند.

برادران و اهل فامیلِ استر، همگی به منازلشان بازگشته اند و خانه را برای استراحتِ استر و پدر و مادرش از مشغله‌ی غیر لازم خالی کرده اند. فقط لیراز مانده تا در آشپزی و شست و شو کمک نماید.

لیراز بدنی لاغر ولی خوش ساخت دارد. موهای مشکی صاف بلند و چشمان قهوه‌ای درشت دارد.

وقتی مرا می‌بیند به شوخی می‌گوید: "عاشق سینه
چاک تشریف فرما شدند"

راشل خانم پاسخش را می‌دهد: "سرت به کار خودت
باشه"

همراه آقا موسی به اتاقِ استر در طبقه‌ی دوم خانه می-
رویم. در را باز می‌کنیم. استر در رختخواب دراز
کشیده است. تا مرا می‌بیند بلند می‌شود و به دیوار تکیه
می‌دهد.

یک پیرهن گل‌گلی و دامنِ نازکِ هم پارچه‌ی پیرهن
پوشیده است. کف پاها و دست‌هایش کبودِ شلاق
است. دور گردنش چند جای چنگ مانده، که تا
داخل پیرهنش کشیده شده. دور مچ پا و مچ دستش

جایِ بستنِ ریسمن و زنجیرِ قرمز شده. دو زخم
کوچک بر بالایِ بینی و روی لبش افتاده است.

اتاق پر از بویِ استر است. انگار می ماند که در رؤیا راه
می روم. چنان به او خیره شده ام که فقط صدایِ آقا
موسی مرا به خودم می آورد که باید بنشینم و به پشتی^{۶۳}
محل مهمان تکیه دهم.

من: "من نمی دانم چه بگویم"

آقاموسی: "خدا را شکر. دخترم جان سالم بدر بُرد"
راشل خانم با ظرفی از خربزه ی قاچ کرده به اتاق وارد
می شود. جلوی من و آقا موسی هر کدام یک بشقاب
کوچک می گذارد.

---

63 بالشک های بزرگ پر از پنبه که وقتی روی زمین کنار دیوار می نشستند به آن تکیه می دادند.

راشل خانم: "خطر این بود که استر را حامله کنند".^{۶۴}
ولی لا اقل این بلا به دور بوده است"

من چشم به چشمان استر دوخته‌ام. نفس‌های مان با هم
همنوا شده، گویی یک بدن هستیم که نفس می‌کشد.
راشل خانم که سخن می‌گوید، غمی عظیم از چشمانِ
استر به چشمانم سرازیر می‌شود. هر دو شروع به گریه
می‌کنیم.

راشل خانم می‌پرسد: "چی شد بچه‌ها؟ چرا گریه تون
گرفت؟"

---

64 سخن گفتن از تجاوز به طریقه‌ی غیرمستقیم

آقا موسی به همسرش راشل اشاره می کند که برخیزد:
 "چطوره که من و شما برویم و ببینیم لیراز چیزی نیاز
 نداشته باشد. در آشپزخانه دست تنها مانده"

راشل خانم و آقا موسی به این بهانه اتاق را ترک می -
 کنند و درب را پشت سرشان می بندند. تا صدای چفت
 شدنِ دربِ اتاق می آید، من و استر مانند دو آهنربا به
 آغوش یکدیگر می چسبیم. هر چه موهایش را بو
 می کنم کم است. هر چه فشارش می دهم کم است.
 هر چه گریه می کنم کم است.

صدایِ حقِ حقِ گریه های مان، اتاق را همچون مراسمِ
 ختم کرده است. سخنی رد و بدل نمی کنیم. سخنِ
 عشاق در نگاه شان نهانست.

بعد از نیم ساعت اشک ریختن، آرام می‌شویم. روی
رختخواب در بغل هم دراز می‌کشیم و چهره‌ی
یکدیگر را تماشا می‌کنیم.

بالاخره استر سخن را آغاز می‌کند: "امشب آخرین
شبِ زندگیِ منه"

من: "چی می‌گی عزیزم؟ تو که سالمی؟ چند تا زخمِ
کوچیکه، که زود خوب می‌شه"

استر: "من نمی‌خوام به زندگی ادامه بدهم"

من: "آخه چرا؟ این حرفات با عقل جور در نمی‌آید!"

استر: "عزیزم، تو یکی، باید بهتر از همه درک کنی"

ناگهان احساس استر را در قلبم حس می‌کنم. غمی
سنگین. آیا من چیزی را از قلم انداخته‌ام؟

استر: "چند تایی به من تجاوز کردن. نامردها، انگار نه انگار که من آدم بودم"

من: "به ما تجاوز کردن. نامردها"

استر ادامه می دهد: "از چنندش و آزار، تک تکِ اندام- هایِ بدنم داره جیغ می زنه. تنها کمکی که می تونم بهشون کنم اینه که تمومش کنم"

من: "این همون چیزیه که اون ظالم ها می خوان. می- خوان هر کی دستورشون رو رعایت نمی کنه نابود بشه. اگه تو بمیری به هدفشون رسیدن"

استر: "عزیزم، هر لحظه انگار صد بار اون تجاوز رو دوباره تجربه می کنم. فکر نکنم دلت بخواد که من این قدر زجر بکشم، تا فقط زنده باشم؟!"

من می اندیشم. استر همه‌ی دنیایِ من است و من عاجز
از کمک به او. نه قدرتِ انتقام دارم و نه جادویِ دور
کردنِ دردِ تجاوز از او.

من: "بعد از تو، من مُرده‌ی متحرک می‌شم. هرچند
همین حالاش هم دردت داره من رو زجرگش می-
کنه"

استر: "پس نگذار که من زجرگش بشم. خداحافظی
کن"

من: "چی؟!"

استر: "زود باش! خداحافظی کن. به مامان و بابا هم
حرفی نزن"

من برای دقایقی فقط او را تماشا می‌کنم. تلاش می‌کنم تک تک فراز و نشیب‌های صورتش را به خاطر بسپارم. می‌دانم که زجر می‌کشد و می‌دانم که داغون خواهم شد. لعنت به این روزگار.

سینه‌ام را پر می‌کنم و می‌گویم: "خداحافظ عشقم"
استر: "خداحافظ عزیزم"

برمی‌خیزم و سوی درب اتاق می‌روم. دستگیره‌ی
درب را به دست می‌گیرم.

استر از پشت سر صدا می‌زند: "عزیزم"

برای آخرین بار نگاهش می‌کنم. دارد لبخند می‌زند. از
اتاق خارج می‌شوم.

با سرعت سوی درب حیاط می روم. آقا موسی مرا می-
 بیند و می خواهد صحبت کند. ولی من بهانه می آورم
 که امری مهم را برای مأموریت فردا فراموش کرده ام
 و باید سریع بروم. معذرت خواهی می کنم و از خانه-
 شان خارج می شوم.

به آن طرفِ کوچه و خانه ی خودم می روم. در اتاقم
 می نشینم. گریه یا کار دیگری نمی کنم. فقط منتظر
 هستم. شمع بعد از شمع می سوزانم. تا صبح منتظر می-
 نشینم.

ساعتی از طلوع خورشید گذشته، که صدای جیغ و ناله
 از خانه ی همسایه بلند می شود. دیشب وقتی ساکنانِ
 خانه خواب بودند، استر خودکشی کرده است.

خروج

صدای فرمانده گیرگین از بیرون خیمه می آید:
 "علیاحضرت! ساعتی ست که وسایل را جمع کردیم.
 افراد منتظرند، خواهشمند است اقدام فرمایید"

تنکا به زور فریا را از زمین بلند می کند. لباس های فریا
 را از تنش درمی آورد. واژن فریا را معاینه می کند،
 اندکی زخمی شده است. ضماد بر زخمش قرار می -
 دهد. یکی از لباس های خودش را که یک شورتک و
 پیرهن آستین حلقه ای چرم است بر تن فریا می پوشاند.
 کفش های چرمی هم بر پایش می کند و بند کفش را
 با دقت می بندد. فریا به فرمان حرکت واکنش نشان
 نمی دهد ولی آشکارا به تنکا اعتماد کامل دارد.

تنکا دامنی سیاه با چاک بلند، دوبنده‌ای سیاه و توری
و چکمه‌های چرمی پوشیده است. شمشیری صاف بلند
و جواهر نشان بر کمر بسته است.

تنکا و همسرش از خیمه‌ی شاهی خارج می‌شوند و
یک راست به سمتِ اسبِ تنکا در حیاطِ ارگ می-
روند. سربازان، خیمه‌ی شاهی را جمع می‌کنند. گره
می‌زنند و آماده‌ی حمل می‌نمایند.

وارد حیاطِ ارگ که می‌شوند، اهلِ ارگ برای تماشا
آمده‌اند. فریا اندکی خجالت می‌کشد. تنکا دست‌ش
را می‌گیرد و به او اعتمادِ به نفس می‌بخشد. تنکا سوار
اسب می‌شود و فریا را جلوی خودش می‌نشانند.
صورت‌ش را به صورتِ فریا می‌چسبانند، دستان‌ش را

از زیر بغل فریا می گذراند و افسار اسب را می گیرد.
سپس اسب را "هی" می کند.

ارتشِ غریبه‌ها سویِ دروازه‌ی شکسته‌ی ارگِ روان
می شوند. ناگهان از میانِ جماعتِ گبریان صدای فریاد
می آید: "فریا، فریا. دخترم، صبر کن"

فریا بی قراری می کند و تنکا اسب را متوقف می نماید.
مادر فریا سوی اسب می دود و گریه کنان پایِ دخترش
را در آغوش می گیرد.

مادر: "دخترم، مامان رو ببخش"

فریا: "مامان چیزی برای گناه یا بخشش وجود نداره.
این ها همش از بد روزگار بوده"

مادر: "می دونی داری کجا میری؟"

فریا: "فرقی نداره کجا باشم، من در آغوش مقصدم هستم. نگران من نباش. جای من در این آغوش آمنه"

اشک در چشمان فریا حلقه می زند و ادامه می دهد: "مامان، تو رو خدا مواظب خودت باش. به من فکر نکن. مواظب سلامتی ت باش. تو، بابا، بچه ها مواظب خودتون باشید. همه تون رو به امشه سپنتا^{۶۵} می سپارم"

سپس دستش را دراز می کند، بر صورت مادرش می کشد و کف دست را می بوسد. مادر پاهای دخترش را می بوسد. تنکا اسب را "هی" می کند و مادر و دختر را از هم جدا می نماید. فریا برای آخرین بار سرش را می چرخاند و خانواده اش را می نگرد.

دلهره اش فوران می کند ولی آغوشِ تنکا آرامش را
باز می گرداند.

ارتش غریبه ها سوی دریایِ مازندران می تازند. به این
امید که پیش از سر رسیدنِ اعراب، سوار کشتی یا
قایقی شوند. غافل از آن که نیروهایِ عرب در یک
قدمیِ ایشان هستند.

غروبِ خورشید پایانِ روز است و گاهی آغازِ پایانی
دیگر.

یا حسین

کشاورز بخارایی لنگان لنگان در جاده می رود. کار
روزانه او را خسته نموده است و کنون سوی منزل و
همسرش بازمی گردد. دلش در آرزویِ یک کاسه

شیرِ داغ می جوشد. ناگهان از انتهایِ جاده صدایی می-
شنود.

گرد و غبار به هوا برمی خیزد و سوارِ نظامِ عظیمی با
پرچم‌های "یا حسین" و "یا ابوالفضل" آشکار می شود.
کشاورز از مسیر به بیرون می جهد و با بهت گذرشان
را تماشا می کند. سم اسبان جاده را به سانِ کوس می-
کوفند و پیش می روند. مردانی زره پوش با لباس‌های
مشکی^{۶۶} و زره‌هایِ براقِ پولادین گذر می کنند.

---

66 رنگ سبز، به عنوان رنگ پرچم محمد (پیامبر اسلام) پذیرفته شده بود. به همین خاطر بنی امیه
رنگ سبز را برای پرچم و لباس خویش برگزید تا مشروعیتش را اظهار دارد. حتی کاخ معاویه،
نخستین خلیفه بنی امیه، سبز بود. پرچم عربستان سعودی هم سبز رنگ است.
مخالفان بنی امیه، شامل شیعیان هاشمیان و بنی عباس، رنگ مشکی را به عنوان رنگ انتقام علیه
بنی امیه برگزیدند. بعدها پس از به قدرت رسیدن، بنی عباس پرچم لباس خلافت و لشکرش را
مشکی رنگ انتخاب نمود.

سلسله صفوی و ترکان قزلباش، رنگ قرمز را به عنوان رنگ خون خواهی اهل بیت برگزیدند.
جمهوری اسلامی، رنگ سبز را متعلق به پیامبر اسلام و نوادگانش (امامان شیعه و سیدها) معرفی
کرد و رنگ قرمز را منصوب به بنی امیه دانست!

سواران پره‌ای زرد سبز و قرمز بر کلاه‌خودشان
چسبانده‌اند و عددشان از پنج‌هزار نفر فزونی نیست.
سواره نظام به ارگِ قدیم نزدیک می‌شود. اسدالله بنی -
هاشم، دست‌ش را بالا می‌برد و سواران متوقف می -
شوند.

اسدالله افسار می‌گرداند و سویِ مردان سخن می‌راند:
"شیعه‌ی علی چیست؟ فقط دولا راست شدن و نماز
خواندن؟ برگزار کردنِ عزاداریِ عاشورایِ حسینی؟"
از میان سواران کسی داد می‌زند: "نه!"

اسدالله: "جهاد فی سبیل الله، اون چیزی‌ست که شیعیان
علی رو از مدعیان خلافت متمایز می‌سازد"

چشمانِ اسدالله از اشکِ خیس می‌شود: "مولایِ ما همان طفلِ شیرخواره‌ای‌ست که روز عاشورا به جای آب با خون خودش سیراب شد^{۶۷}. ما هیچ رحمی به کفار و آتش‌پرستان نشان نمی‌دهیم. بگذارید مسلمین جهان، جهادِ واقعی را ببینند و تمایزِ راه حق از باطل برای‌شان روشن گردد"

سوارانِ نعره‌کشان شمشیرها برمی‌کشند و مانند شیرانِ بیشه‌ی حق از دروازه‌ی شکسته‌ی ارگِ قدیم به داخل می‌تازند.

ارتشِ شیعیان یکِ راست سوییِ تالارِ اصلیِ ارگِ یورش می‌برند و با پتکِ دربِ آن را در هم می‌کوبند. اسدالله که قصدِ غافلگیر کردنِ حرامیان را دارد، از

---

67 ماجرای کشته شدن علی ابن حسین در واقعه‌ی کربلا.

خود راضی، عملیات را مدیریت می‌نماید. ولی در
کمالِ شگفتی، تالار اصلی خالی است!

ارتشِ بنی هاشم ساکت و بهت زده اطراف را جستجو
می‌کنند و هیچ اثری از حرامیان نمی‌یابند.

گبریانِ ارگ که از سروصدایِ سوارانِ شیعه وحشت
کرده‌اند، از کپ‌هایِ خود بیرون می‌آیند و اظهارِ تسلیم
و سرسپردگی می‌نمایند. گزدهم و چند تن از مردانِ
ریش سفیدِ گبری پیش می‌آیند تا با اسدالله مذاکره
کنند.

تعدادِ زیادی از شیعیان، ایرانی هستند. پس یکی از
شیعیانِ ایرانی برای ترجمه داوطلب می‌شود.

اسدالله: "کافرِ نجس، حرومی‌ها کجایند؟ چرا تالار
اصلی خالیه؟"

گذدهم: "دیروز همهشون جمع کردند و از اینجا رفتند. ما فقط یه مشت زن و بچه و مردانِ غیر مسلح هستیم. خواهش می‌کنم به ما رحم کنید. ما یه مقدار جزیه آماده کرده‌ایم که می‌توانیم به شما پردازیم"

اسدالله: "ما شیعه‌ی علی هستیم. به خاطر یک مشت رُخرف^{۶۸} جنگ نمی‌کنیم. هدفِ ما فقط جهادِ خالصانه در راه حق است"

گذدهم: "اینجا هیچ کس مانع حق نیست. گبریان هیچ ارتباطی با حرومی‌ها ندارند و ایشان را نمی‌شناسند. گبریان فقیر و بدبخت هستند و فقط به لطفِ مسلمین

---

68 در لغت به معنای خار و خاشاک است. واژه‌ای که در قرآن به غنایم جنگی و مال دنیا اتلاق شده است تا ارزش پایین مال دنیا برای مسلمین را بیان نماید.

زنده اند. خواهش می کنم، التماس می کنم، که از جان
ما بگذرید"

اسدالله ژرف می اندیشد و سپس داد می زند: "همه شون
رو بُکشید. احدی رو زنده نگذارید. شیعه‌ی علی مانند
ذوالفقار است هر کاری می کند عبادت است"

لشکریانِ اسدالله به همه سوی یورش می برند. صدای
جیغ و فریاد از گوشه و کنار ارگ برمی خیزد. آتش
بنی‌هاشم، چنگال‌های زرد و نارنجی‌اش را بر دامن
پاره‌پاره‌ی آسمان شب می کشد. دیوارهای ارگ
پرده‌هایی نیم دریده می گردند که بر هر کدام‌شان
سایه‌ای سیاه مشغول تجاوز به زن و بچه‌های زرتشتی
نقش شده است. تجاوز جنایت و قتل عام تا صبح ادامه
دارد.

طلوع آفتاب، نور بر تاریکی کرده‌های دیشبِ مردمان
می‌افکند. آخرین جمعیتِ زرتشتیانِ آمودریا به تاریخ
پیوسته‌اند.

فراستِ عرب

صدایِ گریه و ناله از خانه‌ی همسایه می‌آید. از جای
برمی‌خیزم و جامه می‌گردانم. از درب خانه بیرون می‌-
آیم و حتی سوی دربِ خانه همسایه نگاه هم نمی‌کنم.
سمتِ دارالحکومه روان می‌شوم. از کوچه‌ها و خیابان‌-
ها که می‌گذرم مردم را می‌بینم. همه در بازار
خوشحال و سرحال با یکدیگر خوش و بش می‌کنند.
هیچ کس غم مرا نمی‌بیند، هیچ کس غم مرا نمی‌داند.
به درب دارالحکومه که می‌رسم، عثمان طایی را می‌-
بینم. سلام و احوال‌پرسی می‌کنیم.

عثمان طایی: "سر سنگین هستی؟ هنوز بابتِ قضیه چند روز پیش دلگیر هستی؟ امیر را که می‌شناسی قلبش مانند ابر بهاری نرم است. زود می‌جوشد و زود به رحم می‌آید"

من: "نه. دلگیر آن مسأله نیستم. یکی از اهل فامیل م فوت شده است"

عثمان طایی: "آیا قصد دارید به مراسم ختم بروید؟"
من: "نه. بهتر است سر کار بیایم تا غم را کمتر حس کنم"

اندر دل با خویشان می‌گویم: "آن قدر در غم سوخته-
ام که دیگر هیچی حس نمی‌کنم"

محمد طایی گشاد گشاد راه می‌رود و غلامی در حرکت به او کمک می‌نماید. به ما ملحق می‌شود و سه تایی نزد امیر می‌رویم.

امیر جامه‌ی سپید تمیز پوشیده و شمشیر جدیدش را امتحان می‌کند. وسط تالار تختگاه، شمشیر را می‌تاباند و ژست قهرمان می‌گیرد. مرا که می‌بیند با شمشیر سوی من حمله می‌کند. تیغ را برق‌آسا فرود می‌آورد و در یک وجبی گردن من متوقف می‌شود. من از جای نمی‌جنبم. امیر و حضار اندکی جا می‌خورند.

امیر: "خب. این ثابت قدمی شما به خاطر جسارت است یا اعتماد شما به امیرتان؟"

من: "هیچ کدام. از بی‌حالی است"

عثمان طایی: "جناب مشاور با غم از دست دادنِ یکی
از اهلِ خانواده درگیر هستند. رفتارِ بی‌واکنشِ ایشان
را عفو بفرمایید"

امیر: "بی‌خیال. مرگ حق است. همه می‌میرند. ولی
اصلش این است که دشمنانِ اسلام زودتر و با زجر
مثلِ سگ بمیرند"

من چیزی نمی‌گویم و امیر هم که تفریحی در سربه‌سر
گذاشتنِ من نمی‌یابد، ادامه نمی‌دهد.

امیر: "دیده‌بان‌ها خبر داده‌اند که مرغ از قفس پریده.
حرومی‌ها از ارگ گریخته‌اند و اکنون در راهِ شهر
دروازه^{۶۹} هستند"

---

69 شهری در فاصله‌ی 500km از بخارا، در میانه‌ی راهِ بخارا و دریای مازندران.

عثمان طایی: "اسدالله بنی‌هاشم و سوارانش ارگ را
از آتش‌پرستان پاک نموده‌اند که جای خوشحالی
دارد. ولی هیچ برخوردی با حرومی‌ها نداشته‌اند چون
حرومی‌ها ارگ را ترک کرده بودند!"

من: "نیروهای ذخیره عرب را بفرستید تا کار را یکسره
کنند"

امیر: "ما که قصد نداریم تلفات بی‌مورد بدهیم. قرار
بود نخست شیعیان را فضا با حرومی‌ها درگیر شوند و
کارمان را آسان کنند. ولی با تشکر از برادرِ احمقِ من،
که طمع به چهار تا کاسه بشقابِ جزیه داشت، اکنون
همه‌ی نقشه‌های مان خراب شده است"

محمدطایی سرش را از شرم پایین می گیرد و
غرغرکنان می گوید: "والله، خودم انتقام می گیرم. تک
تک شان را می کُشم"

امیر: "ولی همچنان خداوند تبارک و تعالی، جانبِ
مؤمنین است. جاده‌ی بخارا-دروازه از دشتی صاف و
بدونِ درخت می گذرد. یعنی هیچ جایی برای مخفی
شدن ندارد"

عثمان طایی: "ارتش ما دو روز از حرومی‌ها عقب
است. ولی جای نگرانی نیست. بدونِ آذوقه، حرومی‌ها
مجبور به شکار و جستجوی آب هستند، بنابراین
حرکت شان در میانه‌ی بیابان کُند می شود و ما خودمان
را به ایشان می‌رسانیم. اسدالله را خبر کرده‌ایم تا سویِ
جاده‌ی دروازه بتازد"

امیر سخنانِ پسرش را تکمیل می‌کند: "نخست شیعیان درگیر می‌شوند و تعداد حرومی‌ها را کاهش می‌دهند. سپس نیروهای ما با تأخیر وارد می‌شوند و باقیمانده‌ی حرومی‌ها را قلع و قمع می‌کنند"

صدای "تبارک الله" از جای جای تالار برمی‌خیزد. جمله‌ی حضار فراست و ذکاوت امیر را تحسین می‌کنند.

من: "سرورم! تقاضا دارم که مرا همراه لشکر اعزام کنید"

امیر: "بار قبل از رفتن به مأموریت اکراه داشتی. حالا خودت تقاضای رفتن به مأموریت داری!؟"

من: "به خاطر شدت غم و اندوه، نمی‌خواهم در خانه بمانم"

امیر با سر اشاره می کند که قبول است. من اجازتِ
همراهی سپاهِ اسلام را دریافت می نمایم.

جاده‌ی دروازه

کاروانی از شترها در میانه‌ی صحرا می رود. ناگهان بلدِ
کاروان فرمانِ توقف می دهد و ساربانان افسارها را شل
می کنند. شترها می ایستند. گروهِ بزرگی از سواران
غریبه با ساز و برگِ جنگی سوی شان می آیند.

کاروانیان مشوش می شوند که راهزنان حمله کرده اند
پس اُشتران را به چیدمانِ حلقه دورتادور می نشانند و
تیغها را برهنه می کنند. غریبه ها در حاشیه جاده باقی
می مانند و جلوتر نمی آیند. فقط یک اسب با دو سوار
به حلقه‌ی کاروانیان نزدیک می شود.

دو زن سوار اسب هستند که جامه‌هایی ناپوشیده بر تن دارند. یکی از زن‌ها شرقی می‌ماند و دیگری ایرانی. کاروانیان از دیدن پوست بدن زنان آشفته می‌شوند. لیک تیغ‌های مردان غریبه ایشان را از هر اقدام نامتمدنانه‌ای منصرف می‌گرداند.

فریا: "عموجان، چقدر تا دروازه راه مونده؟"

بلد کاروان که پیرمردی کوتاه قد و سیه چرده است پاسخ می‌دهد: "چهار روز دیگر. اگر فقط شب‌ها استراحت کنید"

فریا: "این اطراف چاه آب نیست؟"

بلد کاروان: "این همه مرد، همین طوری زدید به دل صحرا. بدون این که مشک‌هاتون رو پر کنید؟"

فریا: "چند تا مشک کهنه بیشتر نداشتیم که خیلی زود خالی شدن"

بلد کاروان: "باید از جاده خارج شوید و سمت شمال بروید تا پایِ اون صخره‌ی سرخ که در افق دیده میشه. یه چشمه اونجاست. رفت و برگشت، نصفِ روز وقتتون رو میگیره"

فریا: "سپاس"

بلد کاروان: "اینا خارجی به نظر میرسن. چرا همراه- شون هستی؟ از کجا اومدید؟ به کجا میرید؟"

فریا: "این همسرمه و این مردان هم افرادش هستن. میریم دریای مازندران"

بلد کاروان: "به حق چیزای نشنیده. بچه جان، سربه-
سرم میزاری؟"

فریا لبخندی می زند. بوسه ی غلیظی از لب های تنکا
می گیرد. کاروانیان به هیجان می آیند و هل هله می-
کنند. فریا با دست سوی صخره ی سرخ اشاره می کند
و سوارانِ غریبه تاختن آغاز می نمایند.

کاروانیان که از غریبه ها فارغ می شوند، اشتران برمی-
خیزانند و کاروان به حرکتش ادامه می دهد.

فرمانده

تنکا و افرادش تا پای صخره ی سرخ اسب می رانند.
شب هنگام، نزدیکِ منبع آب اتراق می نمایند. سربازان
خیمه ی شاهی را بر پا می کنند. مردان این طرف و آن
طرف آتش می افروزند، روی زمین دراز می کشند و

به استراحت می‌پردازند. گوشت شکار محدود را
جیره‌بندی می‌نمایند.

فریا به داخل خیمه می‌رود تا زودتر استراحت کند.
اسب سواری برای او سخت‌تر از دیگران است و بدن-
ش حسابی کوفته شده است.

چهار فرماندهی موبند با تنکا جلسه تشکیل می‌دهند تا
موقعیت نظامی خویش را بسنجند.

گایچت: "وسطِ صحرا، از همه طرف آسیب پذیر
هستیم. بدون آذوقه‌ی کافی یا امکانِ حملِ آن، مانده-
ایم. چندین روز دیگر تا دریای مازندران فاصله
داریم"

تاینگا: "بعید به نظر می‌رسد که نیروی عظیمی را برای دستگیری ما بفرستند، آن هم برای یک واقعه بی-اهمیت مانند تنیه کوچکی که به آن مرد منحرف اعمال شده است"

گیرگین: "نباید خوش‌بین بود. ما تاکنون از مناطق بسیاری گذر کردیم ولی هیچ جایی این قدر عجیب برخورد نکردند. نخست اصرار بر مهمان‌نوازی نمودند، سپس ما را دور از شهرشان، در میان رانده شدگان جامعه‌شان سکنی دادند! این‌ها از همان ابتدا نقشه‌ی نابودی ما را داشتند"

یومکی سخنان گیرگین را تأیید و تکمیل می‌نماید: "احتمال می‌دهم که قضیه مهمان‌نوازی، فقط بهانه‌ای

برای کسبِ فرصت بود تا سرباز کافی برای نابودیِ ما
گردآوری نمایند"

گیرگین ادامه می‌دهد: "ما بسیار خسته و درمانده‌ی راه
بودیم و بسی راحت پیشنهادِ مهمان‌نوازی را قبول
نمودیم. گول خوردیم. اکنون تنها چاره فقط سرعت
در فرار است. می‌توانیم اسب‌ها را به عنوان آذوقه
مصرف کنیم تا سریع‌تر حرکت کنیم و شبانه‌روز راه
برویم"

تاینگا: "شما بسیار بدبین هستید. این‌ها همش یک
مشت حدس است"

تنکا: "می‌بایست همواره فرض را بر بدترین حالت
گذاشت. اگر یک چیز در این ده سال مسافرت فراوان
تجربه کرده باشم، این است که همواره بدترین

محتمل‌ترین است. من از همان لحظه‌ی دیدارشان نتوانستم به ایشان اعتماد کنم. آن عملِ شنیع که ایشان علیه هم‌سرم انجام دادند نشان از توحش حاکمان فعلی این سرزمین دارد. اکنون راه حل چیست؟"

گایچت: "گزینه‌های ما بسیار بد شده‌اند. کار از کار گذشته است"

یومکی: "من هم فکر می‌کنم در بد مخمضه‌ای گیر افتاده‌ایم. حتی اگر اسب‌ها رو بکشیم و بخوریم، به خاطر جستجوی آب می‌بایست مدام از مسیر منحرف شویم و در نهایت گُند حرکت می‌کنیم. لااقل اسب‌ها، توانِ مردان را حفظ می‌کنند تا اگر درگیر شدیم بهتر بجنگند"

تنکا: "پس اکثریت موافقند که دشمنان در تعقیب ما هستند. ظاهر امر این است که جنگ با یک نیروی بزرگتر، بسیار بزرگتر، اجتناب ناپذیر است. باید درحالی که سمت مقصد گام برمی داریم تا حدی هم دور از ذهن و مخفی بمانیم. شاید ایشان از جستجو خسته شوند. به هر حال فقط برای مدت محدودی قادرند یک نیروی بزرگ را آماده باش نگه دارند و ما با عدم درگیری در مانده شان می نماییم"

گیرگین: "ما با این قیافه های غیربومی محال است که بتوانیم در مراکز جمعیت مخفی شویم. تعداد منابع آب در این صحرا انگشت شمار است و ما مجبوریم نزدیک آنها اتراق کنیم. پیدا کردن ما در این صحرا مثل آب خوردن ساده است"

تنکا: "به افراد بگوئید خوب استراحت کنند و توان-
شان را حفظ کنند. باید برای نبرد آماده باشند"

یومکی: "اگر درگیری بزرگی صورت گیرد، فکر
نکنم سرانجامش خوش باشد!"

تنکا: "مثل یک چوکچی واقعی صحبت کن. مرگ
در مقابل ما از خواب سبک تر است"

یومکی تعظیم می کند و چهار فرمانده برای استراحت
پراکنده می شوند. تنکا هم به خیمه ی شاهی می رود.

فریا زیر پوستین خواب است، با سروصدای تنکا بیدار
می شود. لای پوستین را باز می کند و با دست اشاره
می نماید تا تنکا به او ملحق شود. لخت خوابیده و
منتظر تنکا بوده است. تنکا برهنه می شود و در آغوش
یار فرود می آید. به محکمی یکدیگر را بغل می کنند.

صورت بر صورت، سینه بر سینه، ران اندر میان پاهای
هم می فشارند. چنان به هم چسبیده اند که صدای قلبِ
یکی نفسِ دیگری را می لرزاند. نمی خواهند حتی یک
لحظه را از دست دهند.

لشکر اسلام واقعی تر

تاریکی شب حاملِ صدایی است. صدایِ کوفتن بر
سینه های سوزناک. "شِلپ شِلپ"

دست ها به سوی آسمان می رود و محکم بر سینه های
سرخ از سینه زنی کوفته می شود: "حسین حسین".^{۷۰}

---

70 شیعیان مراسم عزاداری حسین، امام سوم شیعیان را، به خصوص طی دهی نخستین ماه محرم برگزار می نمایند.

اسدالله در مرکز حلقه‌ی دسته‌ی سینه‌زنان ایستاده و
فریاد می‌زند: "اولی و دومی و سومی"^{۷۱}، لعن علی
عدو ک یا علی"

جماعت داد می‌زنند: "حسین"

اسدالله روضه^{۷۲} می‌خواند: "امام حسین پاره جگر
حضرت رسول بود. وقتی نوزادی بیش نبود، رسول
گرامی اسلام به خانه‌ی حضرت فاطمه برای خوش-
آمدگویی به طفل شیرخواره آمد و چون او را دید،
قنداقِ مبارک را باز کرد و اندامِ تناسلی نوزاد را
بوسید. امام حسین این قدر مورد توجه رسول اکرم
بود. حالا چنان روح آسمانی را در نظر بگیرید که آن

---

71 اشاره دارد به ابوبکر عمر و عثمان که حق خلافت را از علی سلب نمودند.

72 ذکر مصیبت برای آن که اشک عزاداران را جاری سازند.

غاصبانِ خلافت در دشت کربلا آب به روی ش بستند.
خاندان ش را، خاندانِ رسول الله را، اسیر نمودند "

مردان بر سر و سینه ی خود می کوبند و اشک می -
ریزند. نیرویی که این اندوه و خشم خودخواسته به
ایشان می بخشد، باور نکردنی ست.

مراسم عزاداری که پایان می یابد، غذای پخته شده
میان لشکریان پخش می کنند. مردان کنار هم می -
نشینند و از غذا و مصاحبت لذت می برند.

اسدالله به خیمه ی فرماندهی می رود و با فرماندهان
خویش جلسه ی نظامی برگزار می نماید.

اسدالله: "اسلام ما اسلام واقعی است. برای نخستین بار
پس از سال ها، فرصتی پیش آمده که شیعیان علی
بتوانند قدرت جهاد اسلام واقعی را به جهانیان نمایش

دهند. ما باید به جهانیان ثابت کنیم که شیعیانِ علی برتر
از این جیره‌خوارانِ خلیفه‌ی اموی هستند"

یکی از مریدانِ بنی‌هاشم به نام ابوصالح، پسری
هوشمند و مستعد است. او به تازگی جای پدرش را
در فرماندهی بخشی از نیروها گرفته است. چون سایر
فرماندهان را بی‌نظر و ناکارآمد می‌بیند سخن می-
گشاید: "آیا حضرت امام رخصتِ گفتار بدین حقیر
می‌دهند؟"

اسدالله: "اجازه‌ی همه‌ی ما با خداوند تبارک و تعالی
است. مجمعِ فرماندهی تشنه‌ی نظر است"

ابوصالح: "حرومی‌ها ثابت کرده‌اند که بسی چالاک
هستند و با قوانین شناخته شده نمی‌جنگند. ایشان
دشمنی نامتعارف هستند"

اسدالله: "همین طور است. هیچ کس فکرش را نمی-
کرد که ایشان با چنان سرعتی از ارگ بگریزند"

ابوصالح: "باید نیروهای مان را تقسیم کنیم و در تمام
دشت مانند تار عنکبوت پراکنده کنیم. سربازان را به
هشت گروهان 500 نفری تقسیم می‌نماییم. هر
گروهان ده دیده‌بان خواهد داشت که به عبارتی حدود
هشتاد دیده‌بان یک سوار را در اختیار واحد شناسایی
و جستجو قرار می‌دهد. به محض رصد حرومی‌ها
توسط یک دیده‌بان، نزدیکترین گروهان درگیر می-
شود و ده قاصد روانه می‌کند تا گروهان‌های دیگر را
از محل منازعه خبر کند. با این سیستم نیازی به
فرماندهی مرکزی نیست و هر گروهان می‌تواند
عملیات را به طور مستقل فرماندهی نماید. کشته شدن

یک فرمانده، گروهان را ساقط نمی کند. زیرا فرمانده -
ی نزدیک ترین گروهان نیروها را ادغام می کند. فقط
کافی ست که ساختار فرماندهی موازی را برای
سربازان شرح دهیم تا با کشته شدن فرمانده شان
احساس سردرگمی نکنند"

اسدالله به اطراف خیمه می نگرد و ابو عوف را می بیند
که مانند سیروسر که می جوشد.

ابو عوف: "تو به این جوانی، می خواهی به پیرانِ عرب
درسِ جنگ بدهی؟! بدونِ فرماندهی مرکزی،
سربازان یاغی می شوند"

اسدالله به تقابل در می آید: "ابو عوف، اشتباه می کنی.
یاغی شدن برای سربازانِ ناهمگون و گمراهِ خلیفه
است. شیعیانِ علی به جهادِ فی سبیل الله عقیده ی قلبی

دارند. تا آخرین نفس می‌جنگند. نافرمانی از ایشان سر نخواهد زد"

سپس رو به ابوصالح می‌کند و می‌پرسد: "چرا نابودی حرومی‌ها را به نخستین گروهانی که ایشان را یافت محول نکنیم؟ چه لزومی دارد که همه‌ی نیروها را به محل منازعه همگرا کنیم؟ می‌توانیم سربازانِ اضافی را از بیابان بیرون بکشیم و مردان را رنجه نکنیم؟"

ابوصالح: "دو دلیل! جاسوسِ ما، که در دستگاه امارتِ بخارا به اطلاعات نظامی و امنیتی دسترسی دارد، دیشب گزارش جدیدی ارسال نموده است. طبق گزارش او، تعداد حرومی‌ها حدود صد نفر می‌باشد. ولی لشکر هزارنفریِ تورکانِ بارسغان را شکست داده‌اند و خارق‌العاده ماهر در جنگ هستند!"

اسدالله: "اوه! پس خبرِ کشته شدنِ فرماندهی پیل پیکرِ
بارسغان مربوط به درگیریِ ایشان با این حرومی‌ها می-
باشد! البته که یک جایِ درخواستِ امیر برای حمله به
ارگِ قدیم می‌لنگید. آن حرومزاده می‌خواهد شیعیان
را در صف اول به مسلخ بفرستد تا تلفاتِ خودش را
کمینه کند"

ابوصالح: "دوم آن که ارتش امیر در راه است که به
نیروهایِ ما در نبرد با حرومی‌ها بپیوندد. ممکن است
که ایشان لشکریانِ ما را مشغولِ مجاهدت ببینند و
شیطنت کنند. از پشت خنجر بزنند و شیعیان را قتل‌عام
کنند!"

اسدالله: "درست می‌گویید. مشکلِ دستگاهِ خلافت با
شیعیان نباید نادیده گرفته شود. دستگاهِ ستمگر

خلافت به فرزندان و نوه‌های رسول خدا رحم نکرد و فاجعه‌ی کربلا رخ داد. هر از چند گاهی، هزاران نفر از شیعیان را مقتول می‌نماید"

ابوصالح: "پیوستنِ گروهان‌ها به یکدیگر در وهله‌های زمانیِ غیرقابلِ پیش‌بینی، سربازانِ امیر را محتاط نگه می‌دارد و از درگیری با شیعیان باز می‌دارد"

اسدالله: "از فرارِ حرومی‌ها ناراحت بودیم، مجبور شدیم تمامی آتش‌پرستانِ ارگ را معدوم کنیم. هیچ اسیری برای ارائه در بازار برده فروش‌ها نگرفتیم. دوست دارم در این عملیات تعدادی اسیر بگیریم و در بازار بخارا بفروشیم"

ابوعوف: "به سردردش نمی‌ارزد! مگه فروشِ چند تا برده چقدر در آمد دارد؟"

اسدالله: "ناپخته سخن نگویند. قصد من نمایشِ اقتدارِ شیعه است. می‌خواهم همه در بخارا بفهمند که شیعیان مستقل از دستگاهِ خلافت به جنگ رفته‌اند، اسیر گرفته‌اند و کاری برای اسلام و مسلمین انجام داده‌اند"

ابوصالح: "قول نمی‌دهم. درگیری با حرومی‌ها می‌تواند بیش از این حرف‌ها چالش برانگیز باشد. ولی تلاش‌مان را می‌کنیم که تعدادی اسیر بگیریم"

طبق پیشنهادِ ابوصالح، نیروهایِ شیعه به گروهان‌های 500 نفری تقسیم می‌شوند، در بیابان‌هایِ اطرافِ جاده‌ی دروازه پخش می‌گردند و به جستجویِ حرومی‌ها می‌پردازند.

بیدار شو

فریا با صدایِ جنب و جوشِ مردان در خارجِ خیمه،
 بیدار می‌شود. آغوشش خالی است، تنکا زودتر از
 خواب برخاسته. جامه می‌پوشد و از خیمه بیرون می-
 آید. مردان در گروه‌های کوچک دور فرماندهان
 حلقه زده‌اند و فرماندهان روی زمین طرحی از چیدمانِ
 نیروها را توضیح می‌دهند.

تنکا سمتِ فریا می‌آید. یک کاسه‌ی خوراک برای‌ش
 آورده است. او را می‌بوسد و کنار آتش می‌نشانَد. تنکا
 دامن چین‌دار کوتاه، پیرهن آستین حلقه‌ای و چکمه-
 های بلندِ چرمین پوشیده است. یک شل بر دوش بسته
 و موهای‌ش را برخلافِ همیشه بر بالای سرش گُپه

کرده است. ظاهر متفاوتِ تنکا، فریا را صد چندان
آشفته می گرداند.

تنکا شمشیرِ خود را از غلاف خارج می کند و سوی
سربازانش می رود. سربازان به دور تنکا جمع می شوند
و او سخنرانی می کند.

تنکا: "دشمن در حال تدارک حمله می باشد. ولی ما
یک اردک نشسته نخواهیم بود"

تنکا فریاد می زند: "رفقا! مردانِ نجیبِ من! شما چراغِ
بهشت بودید اندر طولانی ترین شبِ سال. تاریکیِ
امروز نیز، با سرودِ پیروزی شما سحر خواهد شد"

تنکا شمشیرش را در هوا می تاباند: "ایشان نظم تاریک
هستند، ما شعر آشوبیم. نیرنگ و دروغ، تزییناتِ ظلم

هستند. بیاید تاریکی را به آتش بکشیم و پیروز شویم"

همه‌ی مردان فریاد می‌کشند و پای در رکاب اسبان می‌کشند.

تنکا دستِ فریا را می‌گیرد، او را به داخل خیمه‌ی شاهی می‌برد و بر زمین می‌نشاند. فریا آرنج تنکا را رها نمی‌کند، بینی‌اش را بر ساعدِ نگار می‌مالد و دست‌ش را می‌بوسد. تنکا با لبخند نگاهی به معشوق می‌اندازد و می‌رود. فریا در تاریکی و نگرانی باقی می‌ماند.

تنکا جایی برای مخفی کردنِ همسرش ندارد. تنها چاره‌اش این است که محلِ منازعه را به جایی دور از خیمه بکشانند تا طی نبرد سربازانِ خصم متوجه‌ی فریا

نشوند. به این امید که در جنگ پیروز شود و پس از جنگ دیدارِ یار را تازه کند.

نقطه‌هایی ریز در سرابِ لرزانِ افق شروع به درخشیدن می‌کنند. ناگهان کلاه‌خودهای درخشان و زره‌های براقِ لشکرِ شیعیان ظاهر می‌شود. مردانِ شیعه با صورت‌هایی آراسته و یال و پهلوهایی پوشیده از نقره، همچون خدایانِ جنگ زمین را می‌کوبند و پیشروی می‌کنند. گروهانِ شیعیان سویِ منزلگاهِ تنکا می‌تازند و آوردگاه هر لحظه تنگ‌تر می‌گردد.

مردانِ تنکا فریادکشان بر اسب‌ها می‌جهند و سویِ لشکریانِ دشمن یورش می‌برند. از آنجا که تعدادشان کمتر است، از یکدیگر فاصله می‌گیرند تا شیعیان را ناچار از پراکنده شدن در دشت نمایند.

صدایِ سم اسبان کوفنده تر از صد طبلِ جنگی، خون
را به جوش می آورد و ناگهان دو سپاه به هم برخورد
می کنند. سر و دست است که در هوا بلند می شود.
گروهانِ شیعه فقط پانصد نفر می باشد و بعید است که
حریفِ صد جنگجویِ چوکچی گردد.

ولی شیعیان مانند شیران بی ترس و بدون هیچ درنگی
می جنگند و جملگی شان آمادگی کامل دارند که
مرگ را در آغوش بکشند.

شنل تنکا در باد به اهتزاز در می آید. تنکا مانند عقابی
تیز چنگِ سرِ سرورانِ شیعه را طلب می کند. شمشیر
تنکا مانند رعد و برق صفوفِ دشمن را در هم می -
نوردد و ابرهایِ خصم را گیشگون^{۳۳} می نماید.

---

73 مانند پنبه زده شده پراکندن.

صدای نعره‌های گایچت برمی‌خیزد، او اسبی را از جای بلند می‌کند و بر سر دشمنان می‌اندازد. گرچه وحشتناک ولی دهشتناک‌تر شیعیان‌اند که حتی خم به ابرو نیاورده و بر خدای خشم چنان می‌تازند که راه را از پنج جانب بر او می‌بندند.

در حالی که اکثر شیعیان کشته شده‌اند، الباقی‌شان حتی خیال عقب‌نشینی هم ندارند. و این شجاعت نامتناهی ایشان، مردان تنکا را ناچار از کشتن تک‌تک‌شان می‌کند. تنکا و سربازانش نعره‌ی بلندی می‌کشند و پیروزی خویش را اعلام می‌دارند.

ابوصالح همراه تعدادی از دیده‌بان‌ها سر می‌رسد و آوردگاه را از فاصله‌ای مطمئن رصد می‌نماید. گروهان نخست همگی کشته و شهید گشته‌اند.

ابوصالح اشاره می نماید و گروهانی تازه نفس از شیعیان
ترکه بر پشت اسبان می زنند و سوی میدان نبرد می-
شتابند. تنکا و سربازانش بی هیچ تردید گروهان
جدید را پذیرا می شوند و نبردی نو آغاز می گردد.

ابوصالح با دقت تنکا را تماشا می کند که پیوسته هوای
نبرد را می پیماید و افسران شیعه را همچون برگ های
پاییزی بر زمین می ریزد.

زان نظاره ابوصالح خشمگین می شود. افسار اسبش
را محکم می کند و به دیده بان ها می گوید: "آن زنیکه
آدم نیست. من به عمرم هیچ موجودی به این سرعت
و دقت ندیدم. فقط برای کشتن آن زن هزاران نفر نیرو
نیاز داریم"

دیده بان: "فرمان عقب نشینی می دهید؟"

ابوصالح: "معلومه که نه! حضرت امام فتوا فرموده‌اند که یا پیروزی کسب کنیم یا همگی شربت شهادت را بنوشیم و در بهشتِ برین هم سُفره‌ی قمربنی‌هاشم گردیم"

صبحِ نبرد به ظهرِ نبرد می‌رسد. کم کم شجاعتِ شیعیان و فرا رسیدنِ گروهان‌هایِ تازه‌نفسِ کارساز می‌گردد. افرادِ تنکا مجالِ استراحت نمی‌یابند. برخی سربازانِ تنکا دیگر سرعت‌شان کاسته می‌شود و به خوبی نبردِ پیشین شمشیر نمی‌زنند. نخستین زخم‌ها و خون‌ها بر بدنِ سربازانِ تنکا پدیدار می‌گردد. چهار مرد مو بلند ناگزیر از جبرانِ خستگیِ سربازان‌شان می‌- شوند و تعدادِ بیشتری از دشمن را به مبارزه می‌طلبند.

تماشاچیانِ جدید از راه می‌رسند. لشکرِ امیرِ بخارا به
 معرکه نزدیک می‌شود. پنج‌هزار نفر سوارِ طایی، همه
 کمر بسته بر قتلِ تنکا و اجرای فرمانِ خلافتِ اسلامی.
 فرماندهیِ لشکر با عثمان طایی پسر ارشدِ امیر
 بخارا است.

محمد طایی اسبش را ترکه‌ای می‌زند و عزمِ تاختن
 می‌نماید ولی با نعره‌ی عثمان طایی متوقف می‌شود.
 محمد طایی: "حالا وقتش است. بگذار تا بروم و
 انتقامِ آن خفت را از این جنده‌ی یعجوج معجوج^{۷۴}
 بگیرم"

عثمان طایی فریاد می‌زند: "احمق! مثل همیشه می‌خواهی
 همه چیز رو با فلان سیخت خراب کنی. تو فقط تا سرِ

---

74 اصطلاحی که اعراب برای اقوام شرق آسیا، چینی‌ها و مغولان، استفاده می‌کردند.

فلان ت رو می بینی. بگذار شیعیان حسابی از تعدادِ
حرومی ها بکاهند و بعدش ما وارد عمل می شویم"

محمد طایی عنان اسب را سفت می کند و غرولند کنان
در صف لشکر کنار اسبِ من آرام می گیرد.

من با دقت نگاه می کنم و صحنه ی نبرد را می کاوم.
تنکا را می بینم که حتی برای نفس تازه کردن هم بر
زمین فرود نمی آید. گویی دچارِ خطایِ بینایی شده
باشم. تخمِ چشمانِ تنکا مانندِ تپله های قرمز رنگ در
آفتاب می درخشد. چیزی در مورد این زن درست
نیست، گویی توانی ماورایی دارد.

ناگهان صدای کوس و دُهل برمی خیزد و دو گروهانِ
تازه نفسِ شیعیان در دو سویِ افق پدیدار می شوند.
حرومی ها که هنوز درگیرِ جنگِ با گروهان های قبلی

هستند، ناامیدانه نگاهی به پشت سر خود می اندازند.
تنکا نعره ای می کشد و مردان را هم آوای خویش جانی
تازه می بخشد.

دو گروهانِ جدید و تازه نفس از دو طرف زمین را بر
لشکرِ تنکا تنگ می کنند. شیعیان چنان شجاعانه می -
جنگند که اعرابِ طایی شروع به تحسین ایشان می -
کنند و جملگی بی قرار می شوند که به نبرد پیوندند.

عثمان طایی نگران می نگرد. به من می گوید: "من فکر
کردم شیعیان فقط یک مشت تاجار و بقال زاده هستند
و از جنگ هیچ نمی دانند. خدا عاقبت مان را به خیر
کند اگر روزی این جماعت قصدِ شکست ما را کنند"
من همین طور که میدانِ نبرد را تماشا می کنم، تاینکا
را می بینم که زخمی شده و ناگهان به زیر پای اسبان

سقوط می کند. مردانِ تنکا را می بینم که برخی سه -
چهار نیزه در شکم شان فرو رفته و همچنان دسته ی
نیزه ها را قطع می کنند و فریاد زنان می جنگند. گیرگین
دوجین نیزه در کمرش فرو رفته است و همچون
خارپشت بر زمین سقوط می کند.

با کمتر شدن تعدادِ حرومی ها، خارق العاده بودنِ تنکا
مشخص تر می شود. تنکا مانندِ گردباد می چرخد و
اسب و مرد را به خاک و خون می کشد. تیغ شمشیرش
را با سرعت بر گردن و صورت حریفان فرود می آورد.
چندان خرخره و رگ گردن می خراشد که دریایِ
خون اندر صحرا موج می زند.

عثمان طایی رو به من و محمد طایی می کند و با خشم
می گوید: "همین طور پیش رود، این جنده ی حرومی،

ترس و شک را بر قلوبِ مؤمنین مُستولی می سازد. باید
تدبیری نماییم و برگ را برگردانیم"

عثمان طایی اشاره‌ای می کند و ردیفی از چند صد
کمان دار ظاهر می شود. سپس اذن شلیک می دهد و
بارانی از تیرها بر سر تنکا فرود می آید. همه‌ی سربازانِ
شیعه‌ی اطرافِ تنکا تیر می خورند و بر زمین می افتند.
تنکا تیرها را با شمشیر وسطِ هوا نصف می کند و
خویشتن را محافظت می نماید.

صدایِ فحش و ناسزا از لشکر شیعیان برمی خیزد که
ای نامسلمان چه غلطی می کنی؟ چرا مسلمین را آماجِ
تیرباران نمودی؟

باران تیر که قطع می شود، از میانِ شیعیانِ نقشِ زمین
شده، تنکا به سختی جابه‌جا می گردد. به نظر می رسد

که زخمی شده باشد. تیری به شکم‌ش اصابت نموده
است. انتهای تیر را می‌شکند. لنگان لنگان سوی اسب-
ش می‌رود.

میدانِ نبرد از حرومی‌ها پاک شده است. همه‌ی مردانِ
تنکا کشته شده‌اند. تنها حرومیِ زنده تنکا است که او
هم زخمی شده است.

ناگهان عثمان طایی فرمانِ حمله می‌دهد: "اون زنِ
حرومی برایِ ماست. سرش را برایِ من بیاورید. نباید
که به دستِ شیعیان کشته شود"

دو گروهانِ دیگر از شیعیان در افق ظاهر می‌شوند.
یکی از آن‌ها سویِ خیمه‌ی شاهیِ تنکا می‌تازد.

تنکا کمرش را راست می‌نماید و با چشمانِ قرمزِ
درخشان سویِ خیمه‌ی شاهی می‌نگرد. پیش از آن که

سربازان شیعه دوباره با او درگیر شوند، با جهشی بلند
بر اسب می‌نشیند و به طرفِ خیمه‌ی شاهی به تاخت
باز می‌گردد. دامن و ران‌هایش خیسِ خون شده
است.

هر دو لشکرِ شیعیان و ارتشِ امیر، تنکا را تعقیب می-
کنند و سمتِ خیمه می‌تازند. تنکا به نزدیکِ خیمه
می‌رسد ولی از فرطِ خون‌ریزی از اسب بر زمین سقوط
می‌کند.

فریا مانندِ تیری رها شده از کمان، از خیمه به بیرون
می‌دود و بدنِ زخمیِ همسرش را در آغوش می‌گیرد.
لبش را می‌بوسد و شروع به گریه می‌کند.

دو لشکرِ اسلام، دور تا دورِ فریا و تنکا حلقه می‌زنند.
هر دو می‌خواهند که سر از تنِ تنکا جدا کنند، فقط

یک مشکل هست! هر دو طرف می ترسند که گام
برداشتن سوی تنکا و فریا درگیری دو سپاه مسلمین را
شعله ور سازد!

برای دقایقی چند، همه فقط می ایستند و گریه و زاری
فریا را تماشا می کنند. بالاخره اسدالله بنی هاشم از میان
لشکرش عبور می نماید و سوی فریا می رود.

عثمان و محمد طایی هم با چالاکی از اسب پیاده می -
شوند و سوی فریا گام برمی دارند. فریا آن قدر غرق
اشک است که حتی متوجه حضورشان نمی شود.

اسدالله: "اسیر برای ماست"

محمد طایی: "نه خیر. من این دختر را می خواهم. نیاز
دارم که او را بکنم"

اسدالله: "چرا؟ مگه مشکل شخصی با او داری؟"

محمدطایی خجالت می کشد که داستانِ خایه کشی را تعریف کند. پس می گوید: "حالا که فکرش را می-کنم، برای خودتان باشد. برای جبرانِ مخارج جنگ او را بفروشید"

عثمان طایی: "ولی کله‌ی این جنده‌ی حرومی متعلق به امیر است"

اسدالله: "باشه. توافق شد"

افرادِ اسدالله با زنجیر و قلاده می آیند و فریا را اسیر می کنند. فریا مانندِ دیوانگان جیغ می زند ولی حریف ده مردِ جنگی نیست. قلاده را بر گردنش می اندازند و او را کشان کشان می برند.

محمد طایی هم شمشیرش را برهنه می کند و سوی جسد تنکا می رود. چشمان نیمه باز تنکا بی حرکت است. تخم چشمان تنکا رنگ می بازد، از قرمز به سیاه و سپس سپید تغییر رنگ می دهد. گویی روزهاست که مُرده و چشمانش دچار واپاشی^{۷۵} شده اند.

محمد طایی، در حال فحش دادن، لگد محکمی به بدن تنکا می زند. وقتی از بی جان بودنش مطمئن می شود، گیسوانش را به چنگ می گیرد و گردنش را صاف می کند. سپس شمشیر را با تمام قوا تاب می دهد و سرش را با یک ضرب جدا می نماید. خون چندانگی از محل برش بیرون نمی آید. زیرا بیشتر خون بدنش بر اثر زخم تیر از شکمش خارج شده است.

---

75 وقتی جسد چند روز بماند و فرآیند واپاشی و تجزیه میت آغاز شود، چشمان میت بیرنگ می گردد.

اجسادِ حرومی‌ها را روی هم تلنبار می‌کنند و جسدِ
 بی‌سرِ تنکا را نیز بر بالای‌ش می‌اندازند. دیدنِ چشمانِ
 نیمه‌بازِ اجسادِ مردانی که زمانی می‌شناختم هولناک و
 غمناک است. سپس تپه‌ی اجساد را به همراه مال
 اندک‌شان به آتش می‌کشند. بویِ گوشتِ کباب شده
 همه‌ی صحرا را پر می‌کند. گویی میهمانی و جشنی
 برپا شده است.

در فاصله‌ای مناسب از محل نبرد، اجسادِ سپاهِ شیعیان
 را جمع می‌کنند. حدود هزار و دویست نفر از سپاهیان
 شیعه کشته شده‌اند که کمتر از عدد مورد انتظار می-
 باشد. تخمین می‌زدیم لااقل سه هزار نفر تلفات بدهند.
 واضح است که شیعیان شجاع و نترس هستند و بسی
 بهتر از دیگر مسلمانان می‌جنگند. این مسأله مرا به یاد

داستان‌هایی که از واقعه‌ی کربلا و شجاعتِ یارانِ
حسین بن علی شنیده‌ام، می‌اندازد.

اسدالله دست در خاکِ تمیز می‌زند و اجسادِ شیعیان را
تیمم می‌دهد. سپس مردانِ هر دو لشکرِ اسلام، بر
اجسادِ شهدای شیعه نماز میّت می‌خوانند و ایشان را در
یک گور دسته جمعی دفن می‌نمایند.

اسدالله قضیه‌ی تیراندازیِ لشکریانِ امیر سویِ افرادش
را بی‌خیال می‌شود. در عوض دو لشکرِ مسلمین خیمه-
ها را بر پا می‌کنند، هر چه آذوقه دارند را می‌خورند و
خوش می‌گذرانند.

جفت

خونِ خورشید کامِ افق را از اندوه سیراب می کند.
آتشِ آسمان اندر غبارِ شب خفه می شود. دلگیرترین
شبِ زندگی ام آغاز می شود.

به هر سو که نظر می کنم یاد و خاطره‌ی استر رهایم
نمی کند. من از خانه‌ی خالی گریختم ولی عدم وجودِ
استر را تا اینجا با خودم حمل کرده‌ام. دیدنِ این همه
مرگ و قتلِ حال م را بدتر کرده است.

در میانِ خیمه‌ها راه می روم. چراغِ بیشترِ خیمه‌ها
خاموش است. به جز تعدادِ انگشت‌شمار از آتشدان‌ها
منبعِ روشنائی دیگری موجود نیست. اکثرِ مردان،
خسته از اتفاقات طولِ روز، زود به رختخواب رفته‌اند.

کله‌ی تنکا بر سر نیزه قرار داده شده و در وسطِ
محوطه‌ی خیمه‌گاه رها شده است. گیسویِ بلندش تا
پایِ نیزه امتداد دارد و اندر بادِ شبانگاهی می‌رقصد.

قدم‌زنان به حاشیه‌ی خیمه‌گاهِ لشکر می‌رسم. کسی
نگهبانی نمی‌دهد. هیچ کس در این صحرا جرأت
نزدیک شدن به این ارتشِ چند هزار نفریِ عرب را
ندارد.

اندر افقِ سُرْمه‌ای رنگ، سایه‌هایی پیل‌پیکر را می‌بینم
که کورکورانه سویِ پشتِ خیمه‌گاه می‌روند. با بی-
میلی و از سر بی‌حوصله‌گی سایه‌ها را دنبال می‌کنم.

صدای جیغ‌هایِ فریا بلند می‌شود. قدم‌زنان و آرام
سویِ صدا می‌روم. محمد طایی برای گرفتنِ انتقام،
سراغِ فریا آمده است.

قلاده‌ی فریا را مانندِ سگ به تیر کی بسته‌اند و نمی‌تواند
فرار کند، پس انتقام می‌بایست آسان و لذت بخش
باشد.

چهار غلام دست و پاهایِ فریا را می‌گیرند و او را از
هرگونه حرکت سلب می‌نمایند. غلامی دیگر دامن و
شورتش را پاره می‌کند و او را برای دُخولِ کیرِ
سردارِ اسلام آماده می‌نماید.

من جلوتر می‌روم و روی سنگی می‌نشینم. بی‌حوصله
و بی‌تفاوت تماشا می‌کنم. فریا جیغ می‌زند و کمک
می‌خواهد. پیوسته سر می‌چرخاند، در چشمانِ من زل
می‌زند و کمک می‌خواهد. ولی من حال ندارم حتی
فکر کنم. هیچ واکنشی نشان نمی‌دهم و فقط به تماشا
ادامه می‌دهم.

محمد طایی، دامنِ لباسِ عربی‌اش را به دور شکم
گنده‌اش جمع می‌کند. باسنِ پشمالو و ران‌های مرغی -
اش دیده می‌شود. زانو می‌زند. کیرِ غول‌پیکرِ عربی‌اش
را در دست می‌گیرد و تلاش در فرو کردن به واژنِ
فریا می‌نماید. فریا همچنان با چشمان اشک‌آلود فریاد
می‌زند و کمک می‌خواهد.

شگفتا که کیری به آن قطوری، نرم نرم می‌گردد و فرو
نمی‌رود! روی کیرش تف می‌کند و آن را ماساژ می -
دهد. به این امید که کیرش بلند شود. ولی خاطره‌ی
کشیده شدنِ خایه‌هایش توسط تنکا، روان‌ش را
مسموم کرده و سیخ حاصل نمی‌گردد.

سرانجام نا امید و سرخورده می شود. برمی خیزد و لگد
محکمی به شکم فریا می زند. در حالی که فحش می -
دهد، آنجا را ترک می کند. غلامان هم فریا را رها می -
کنند و به دنبال ارباب شان می روند.

تنکا حتی پس از مرگش هم از همسرش محافظت
نمود، لااقل برای این بار.

فریا شرمگاهش را با دامنِ پاره می پوشاند. سپس سوی
من نگاه می کند و با چشمانی اشک آلود می گوید: "تو
به چی زُل زدی؟ تو هم می خوای تجاوز کنی؟ حروم -
زاده"

من: "من فقط از اینجا رد می شوم. نه تمایلی دارم، نه
قصدی برای تجاوز. نه قدرتی برای جلوگیری از
تجاوز"

فریا: "امروز بدترین روز زندگی م بود. مهم ترین فردِ زندگی م در بغل م مُرد. ای کاش می شد بمیرم. حیف وسیله ی خود کشی ندارم"

من: "مثل اینکه خبر نداری؟"

فریا: "چی رو؟"

من: "یه خبر خوبه که نمی دونی!"

فریا: "درباره ی چی حرف می زنی؟"

من: "لشکر اسلام، قبل از این که این جا بیاد، ارگ رفته بود. همه ی اهالی ارگ رو قتل عام کردن"

فریا دوباره شروع به گریه می کند: "حیوون! این کجاش خوبه؟"

من: "لا اقل اسیر شون نکردن که بعدش مثل حیوون در بازار برده فروش ها بفروشن شون"

فریا از عجز و ناتوانی به تنها خاطره‌ی قابل اتکای ش
پسرفت می کند. می گوید: "اگه همسرم زنده بود،
همه تون رو می گشت. نمی گذاشت حتی یک انگشت
بیگانه، بدن من رو لمس کند"

من: "منظورت کواورکیل⁷⁶ است"

فریا: "کی؟ کواورکیل؟"

من: "نام همسرت کواورکیل بود. لقبش تنکا"

فریا: "تو از کجا می دونی؟!"

---

⁷⁶ Ku'urkil

من: "من مترجم اعراب بودم. ارتباط بین سردارانِ عرب با تنکا را از طریقِ زبانِ چینی برقرار کردم"

فریا که بسیار کنجکاوی اش برانگیخته شده، چون می-خواهد درباره‌ی عزیزِ درگذشته اش چیزی بفهمد، گریه اش قطع می شود و می پرسد: "تنکا چینی بود؟ من درباره‌ی چین از داستان های کهن ایرانی مطالبی شنیده ام"

من: "خیر. تنکا چوکچی بود. سرزمینی افسانه ای که آفتاب در آن طلوع نمی کند. او ملکه‌ی پادشاهی چوکچی بود که به دلیل شکست در جنگ آواره شده بود. سوی غرب می رفت تا اقوامی را در آن طرف دریاها ملاقات کند"

فریا بادقت گوش می دهد. گویی همه ی درد و رنجش
را فراموش کرده است.

من آهی می کشم و می گویم: "تو عاشقش بودی؟"
فریا: "واژه ی عشق قادر به توصیف احساس ما دو نفر
نیست. ما یک نفر بودیم و هستیم. من و اون بدون
ردوبدل کردن حتی یک لغت، از دل و خواست
یکدیگر اطلاع کامل داشتیم"

من: "پس می توانم به جای تنکا، از تو معذرت خواهی
کنم. چون تو به مانند نیمه ای از تنکا هستی"

فریا: "بابت چی؟"

من: "اعراب تنکا را گول زدند. به بهانه ی مهمان-
نوازی، او را معطل کردند تا سپاه جمع کنند و به موقع

نابودش کنند. از همان روز نخست ورود تنکا به
مرزهای خلافت اسلامی، قصد کشتن ش را داشتند"
فریا: "تو هم مانند یک غلام خوب، به اربابان عربت
خدمت کردی و ترجمه‌ی لازم برای گستردن این دام
را محیا ساختی؟"

من آهی دیگر می‌کشم و می‌گویم: "من هم مانند یک
غلام خوب، خوب کون دادم"
فریا می‌گرید و من با دلی سنگین تر از قبل برمی‌خیزم
و به خیمه‌ام می‌روم تا استراحت کنم.

صبح

صدای اذان صبح مرا از خواب بیدار می‌کند. اعراب
نماز جماعت چند هزار نفری را در میانه‌ی لشکرگاه به

جا می آورند. من بدون وضو، بی میل و بی اعتقاد به
صفوفِ نماز می پیوندم.

به دستورِ اسدالله، چادر و برقع^{۷۷} بر تنِ فریا پوشانده‌اند
و او را سوار اسب کرده‌اند تا سر به مهر به بخارا حمل-
ش کنند. شیعیان قصد دارند تبلیغاتِ عظیمی درباره‌ی
موفقیتِ نظامیِ خویش به راه بیندازند.

من، عثمان طایی، محمد طایی و عده‌ای از بزرگان
سوار اسب می‌شویم. به تاخت سمت بخارا باز می-
گردیم. سایر نفوس لشکر، با طمانینه و نظم سمت شهر
و کاشانه بازگشت می‌کنند.

دو روز در راه هستیم تا بالاخره به حاشیه بخارا وارد
می‌شویم. وقتی سویِ جاده‌ی قدیم می‌نگرم، هنوز دود

---

77 پوشش اسلامی زنانه شبیه چادر که فقط جای چشمانش باز است.

از محلِ ارگِ قدیمِ برمی‌خیزد. به بخارا که می‌رسیم،
من یکِ راست به خانه‌ام می‌روم تا استراحت کنم.

بالاخره فتنه‌ی تنکا جمع شد و امیر نیازی به دیدارِ
مترجم و جغرافی‌دان نمی‌بیند. در ضمن سروصدایِ
مراسمِ ختمِ استر خوابیده است و خانه ساکت مانندِ
یکِ قبرِ شیکِ گشته است.

ظهر

اسدالله لشکریانِ شیعه را مرخص می‌نماید و خودش به
همراهِ ابوصالح، مریدانِ مقرب و چند محافظ به بخارا
وارد می‌شود.

او به منزلِ یکی از متحدانش به نام عبوسِ بنی عباس
می رود تا با جوانی که به تازگی از بغداد و نزدِ امام
ابراهیم بنی عباس^{۷۸} آمده دیدار نماید.

درب خانه‌ی عبوس به صدا درمی آید. عبوس که
چلاق و پیر است درب را باز می کند و اسدالله را می -
بیند. اسدالله لبخندی می زند و عبوس را بغل می کند.

عبوس: "السلام علیک، یا اخی. اهلا و سهلا"^{۷۹}

سلام و احوال پرسی می کنند و عبوس او را به داخل
خانه دعوت می نماید. اسدالله و یارانش سویِ اتاق

---

78 برادر بزرگترِ سفاح و منصور بنی عباس، از مخالفان خلافت بنی امیه که سال ها با ایشان مبارزه کرد، زندانی شد و سرانجام در زندان به قتل رسید. او رهبر معنوی جنبشِ ضد بنی امیه محسوب می شود که نیروهای شیعه، علوی، عباسی و هاشمی را زیر یک پرچم متحد نمود.

79 سلام بر تو، ای برادر. خوش آمدید.

پذیرایی می‌روند تا فرستاده‌ی امام ابراهیم را ملاقات کنند.

ابوصالح، فرمانده‌ی لایق سپاه شیعیان، زنجیر قلاده‌ی فریا را می‌کشد و او را تا کنار حیاط می‌برد. فریا اندکی مقاومت می‌کند. ابوصالح یک پس‌گردنی به او می‌زند و سر به راهش می‌نماید. سپس زنجیر را به دیوار حیاط با میخ طویله محکم می‌کند.

عبوس: "این همون کنیز است. لشکرکشی به آن عظمت، هزار و دویست شهید و حاصلش فقط یک کنیز پیزیوری!"

ابوصالح: "جسدها را که نمی‌شود در بازار فروخت! این حرومی‌ها موجودات عجیبی بودند، شکست‌شان سخت بود، سخت!! چه رسد به گرفتن اسیر"

عبوس: "همه‌ی شهر بخارا درباره‌ی مهارت‌های
حرومی‌ها و به خصوص جنگاوریِ فاحشه‌ی حرومی
سخن می‌گویند!"

ابوصالح: "هر چقدر هم جنگاور، مقهورِ بنی‌هاشم
شدند. قهرمانِ کنونی شیعیان و بنی‌هاشم‌اند"

ابوصالح آهی می‌کشد و سویِ اتاق پذیرایی می‌رود.

عبوس: "دختره، حرف‌ها رو نشنود خبرچینی کند؟"

ابوصالح: "عربی بلد نیست. می‌بایست از دختران عجم
ارگ باشد. ولی نمی‌دانم چرا در خیمه‌ی حرومی‌ها
قائم شده بود؟! بعدش هم برایِ یکی‌شون گریه و
زاری راه انداخت!"

عبوس: "مهم نیست. فقط یک عجم است. مثل خر و قاطر، اهمیتی ندارد که چه فکر می کند"

ابوصالح به اتاق پذیرایی وارد می شود: "یا الله"

دورتادور اتاق، اسدالله و مریدان و فرماندهان بنی هاشم و بنی عباس نشسته اند. مردی جوان، بیست ساله، خوش سیما و خوش خنده کنار اسدالله نشسته است. اسدالله چهارچشمی مجذوب او شده است.

اسدالله: "ابوصالح عزیز، تشریف بیاورید و با فرستاده-ی حضرت امام، جناب ابومسلم^{۸۰} آشنا شوید"

ابوصالح و ابومسلم روبوسی می کنند و بحث درباره ی سیاست های بنی هاشم و بنی عباس آغاز می شود.

---

80 ابومسلم خراسانی. سردار و فرمانده کل مخالفان بنی امیه در خراسان.

اسدالله: "این پیروزی اخیر، نتیجه‌ای را حاصل نموده است: الان نیروی نظامی شیعیان، بر همگان شناخته شده است. حال پرسش این است که چگونه این پیروزی را به هدف اصلی خویش، یعنی مبارزه با خلافت ناحق بنی امیه، بسط دهیم؟"

ابومسلم: "خشونت، سکس، طمع پول و قدرت"

اسدالله: "منظورتان چیست؟"

ابومسلم: "این‌ها محرک‌های انسان‌ها هستند که می‌توانند جماعتی را از وضعیت موجود سوی وضعیتی جدید سوق دهند"

ابوصالح: "جنگ، خشونت بود؟"

ابومسلم: "نه. این جنگ هیچ کدام از این گزینه‌ها را شامل نبود. فقط یک عدد برده گرفته شد که برای تطمیع هیچ کس کافی نیست"

ابوصالح: "بیشتر مردم شهر بخارا و شهرهای خراسان عجم هستند. اگر چه مسلمان گشته‌اند ولی هنوز روایت‌های مشابه دوران آتش پرستی را می‌پسندند"

ابومسلم: "به طور مثال؟!"

ابوصالح: "فرماندهی حرومی‌ها یک زن بود. والله که در جنگاوری اسطوره‌ی اساطیر بود. لا اقل پانصد مرد را یک تنه کشت. عوام و اعاجم قضیه‌اش را همچون ایزدبانویی روایت می‌کنند"

ابومسلم: "باید سخن او را در شهر پراکنده سازیم"

ابوصالح: "لازم نیست. سپاهیانِ بازگشته از نبرد، تمام شهر را از قصه‌های عجیب و غریب درباره‌ی آن زنِ حرومی لبریز کرده‌اند. فقط این که ما می‌توانیم چه استفاده‌ای از این زنِ افسانه‌ای بکنیم؟"

اسدالله: "این که واضح است. لشکر شیعیان، فاحشه‌ی افسانه‌ای را شکست داد. بنابراین اسطوره‌ی واقعی شیعیان هستند"

عبوس پوزخندی می‌زند و می‌گوید: "هزار و دویست مردِ شیعه کشته شدند تا یک جنده‌ی حرومی را نابود کنند! چندان داستانِ تأثیرگذاری به نظر نمی‌رسد"

ابوعوف: "چگونه می‌توان از این ماجرا، جهت‌دهیِ افکارِ عمومی ایجاد کنیم و جنبش خویش را مطرح نماییم؟"

اتاق پر از سکوت می شود. مردان در اندیشه‌ی راه حلِ
طلایی می نشینند و به یکدیگر خیره می شوند.

ناگهان عبوس می پرسد: "ابوصالح!"

ابوصالح: "بلی!"

عبوس: "راستی، گفתי این کنیزکِ عجم را در خیمه-
ی حرومی ها یافتید؟"

ابوصالح: "بله. ولی فاحشگیِ آتش پرستان چیزِ
جدیدی نیست"

عبوس: "لابد مردانِ حرومی کیرهایِ غول پیکری
دارند که او برای شان گریه و زاری می کرده است!"

ابوصالح: "نه. کنیزک برای آن زنیکه‌ی حرومی گریه
می کرد و جسد او را در آغوش کشید"

ابوعوف: "برای من هم عجیب بود! چرا آن زنیکه‌ی
حرومی پیش از مرگ تا خیمه اسب تاخت؟ به نظر
می‌رسید که می‌خواهد در آغوش کنیزکِ آتش-
پرست بمیرد!"

ابومسلم قهقهه‌ای می‌زند. توجه همگان به ابومسلم
جلب می‌شود.

ابومسلم: "پاسخ همین است"

ابوعوف: "کجای آن پاسخ است؟"

ابومسلم: "آن زنیکه حرومی و این کنیزکِ عجم،
مساحقه^{۸۱} کارند"

ابوصالح: "رفتارشان عجیب بود ولی مدرکی بر این
ماجرانداریم"

ابومسلم: "همه‌ی سپاهیان شاهد بوده‌اند که زنیکه‌ی
حرومی عاشقانه در آغوش کنیزك جان داده است.
شاهد از این بیشتر؟! سپاه شیعیان هم پر از اعاجم است
که می‌توانند این سخن را در شهر پراکنده سازند"

اسدالله سرفه‌ای می‌کند و می‌گوید: "سکس میانِ دو
زن دارایِ معنا نیست. اکثر ثروتمندانِ شهر چندین کنیز
دارند. برای تفریح و لذت کنیزها را به سکس وادار
می‌کنند و از تماشای‌شان لذت می‌برند. هیچ‌کس زیرِ
بارِ جدّی بودنِ این اتهام نمی‌رود"

ابومسلم: "برعکس، چون چنین چیزی برای مردان جذاب است، اتهام خوبی است. دو پارامترِ جاذبِ عوام را داراست: سکس و خشونت"

ابوصالح: "سکس، بلی. ولی خشونت کجاست؟"

ابومسلم: "این زن را به جرمِ مساحقه، به اشدّ مجازات در ملأعام می‌رسانیم. قاضی القضاة شیعه حکمی نو را مستقل از دستگاه قضایی دولتی می‌راند. خشونت مجازات، عوام را جذب می‌نماید و ما نام بنی‌هاشم و بنی‌عباس را تبلیغ می‌کنیم"

اسدالله: "اگر زیادی موی دماغ خلافت شویم، خودمان گیر می‌افتیم"

ابومسلم: "فرمانِ امام ابراهیم بر علنی نمودن دعوت است. به زودی قیامی را سازمان‌دهی می‌کنیم. نباید

حتی از یک فرصتِ کوچکِ تبلیغات، همچون
مجازاتِ یک کنیزک بگذریم"

اسدالله رو به مریدانش می کند و می گوید: "به شیعیانِ
عجم بگوئید که اخبارِ مساحقه‌ی فاحشه‌ی حرومی و
رابطه‌اش با کنیزکِ آتش‌پرست را در شهر بگسترند"
مریدان همگی تکلیف خویش می فهمند.

ابومسلم: "در کمتر از یک-دو هفته، صحنه برای
نمایشِ «مجازاتِ مساحقه به دستِ بنی‌هاشم» آماده
می گردد. همراهِ آن تبلیغ می کنیم که باید خلافت به
وارثانِ برحقّ آن بازگردانده شود"

عبوس بنی عباس می گوید: "الرضا من آل محمد"⁸²
 اسدالله هم می گوید: "بیعت از آن امام ابراهیم بنی -
 عباس است"

بقچه

آفتابِ صبحگاهی دیوارهای کاهگلی را درخشان
 کرده است. بازارِ بخارا هنوز شلوغ نشده و بازاریان
 جلوی مغازه‌های‌شان را آب‌پاشی می‌کنند. بویِ خاکِ
 خیس هوا را مملو نموده است.

به دکانِ خیاطی وارد می‌شوم. خیاط، آقا مجتبی نام
 دارد. مردی خپل و کچل است.

---

82 یعنی: با رضایت از آل محمد. بنی عباس، شیعیان و علویان را با این عبارت به بیعت و اتحاد
 علیه بنی امیه راضی می‌کردند. وقتی سرانجام بنی امیه را ساقط نمودند و قدرت را به دست گرفتند،
 زیر قول‌شان زدند و خودشان را خلیفه موروثی اعلام نمودند.

خیاط داد می زند: "پسر، جناب مشاور تشریف فرما
شده اند. پیر، یک صندلی برای حضرت بالا بیاور"

شاگرد مغازه پسرکی لاغر و سیه چرده با موهای
فرفری است. یک چهار پایه می آورد.

خیاط: "پسر، پیر سفارش آقا را بسته بندی کن"

من: "سپاس"

خیاط: "وظیفه ست، جناب"

شاگرد به اتاق پشتی مغازه می رود. لباس ها را تا می زند
و در بقچه ی کتان می گذارد و گره می زند.

خیاط: "جناب، جسارتاً می‌پرسم. آیا مسافرت تشریف می‌برید؟ می‌پرسم چون لباس‌هایی با جیب‌های مخفی و کفشی دارای مخزن سکه سفارش داده بودید!"

من: "آره، یک مأموریت دور می‌روم"

خیاط: "مگه محافظ همراه حضرت بالا نخواهد بود؟"

من: "هست، ولی کسی نمی‌داند چه هنگام با دزدان تنها می‌مانم!"

شاگرد مغازه با بقچه‌ی لباس‌ها می‌آید و آن را روی دخل مغازه می‌گذارد.

شاگرد با خجالت و ترس می‌پرسد: "جناب مشاور، قضیه‌ی جنگ شیعیان با حرومی‌ها را شنیدید؟"

خیاط با تندخویی تشر می زند: "پسر، چرا اسم فرقه‌ی رافضی‌ها را جلوی حضرت مشاور می آوری؟ مگه از جانت سیر شدی؟"

من: "مسأله‌ای نیست آقا جان. بگذارید بپرسد. کسی از پاسخ دادن یک پرسش نمُرده است"

خیاط زیر لب زمزمه می کند: "ولی از پرسش کردن، بسیاری مُرده‌اند"

خیاط خودش هم کنجکاو است. پس اجازه می دهد شاگردش سخن را ادامه دهد.

شاگرد: "همه‌ی شهر درباره‌ی زنِ حرومی سخن می - گویند که یک به صد، در مقابل شیعیان رافضی^{۸۳}

---

83 اهل تسنن، شیعیان را به صورت توهین آمیز، رافضی می خوانند. معنای لغوی آن رد کننده است. عدم پذیرش رای صحابه در بیعت با ابوبکر و عمر، دلیل این نامگذاری ذکر شده است.

جنگیده است. آیا واقعا " یک زن توانسته، یک در برابر صد، مردان را حریف شود؟ "

من نگاهی کوتاه سویِ خیاط و شاگردش می اندازم. هر دو سر تا پا گوش اند.

من: "من به عنوان مشاورِ امیر آنجا حضور داشتم و با چشمانِ خودم شاهد بودم"

خیاط: "خب؟ راسته؟"

من: "آن زن یک تنه در برابر هزاران نفر جنگید. لااقل چند صد نفر را به تنهایی از لب تیغ گذرانید"

خیاط آب دهانش را قورت می دهد: "پس چگونه آخر حریفش شدند؟ آیا راست است که یک کماندارِ رافضی او را از پای درآورد؟"

من بقچه‌ی لباس‌ها را برمی‌دارم و با لبخند می‌گویم:
 "هزاران تیر به سوی‌ش پرتاب کردند. یکی به هدف
 خورد"

خیاط: "خدا را صد هزار مرتبه شکر که چنین کافر
 حربی‌ای^{۸۴}، به هلاکت رسید"

از ایشان خداحافظی می‌کنم و از مغازه‌ی خیاطی
 خارج می‌شوم. اندکی پیاده تا طرف دیگر بازار می-
 روم. به تجارت‌خانه‌ی عبدالرحمان صغدی وارد می-
 شوم.

عبدالرحمان با ناراحتی منتظرم است. چُرتکه و دفتر و
 دستک را برای محاسبات، روی میز آماده نگه داشته
 است.

---

84 کافر حربی: کافری که قصد آسیب زدن به مسلمین را دارد و ریختن خونش واجب است.

عبدالرحمان: "پول آماده است سعید جان. فقط اندکی حساب و کتاب، پیش و بیش از هر چیزی لازم است"
می‌گویم: "من حساب و کتاب‌ها را یک بار انجام داده‌ام. بیااید تا محاسبات را با هم دوره کنیم که خدایی ناکرده، کسی به کسی مدیون نماند"

عبدالرحمان شروع به جمع و ضرب می‌کند. مهره‌های چرتکه عقب و جلو رانده می‌شوند، همچون صدای ترکیدن سنگِ خیس در آتش با یکدیگر برخورد می‌کنند. من آن طرفِ دخل، روی چهارپایه‌ای می‌نشینم و رومانسِ مهره‌ها را تماشا می‌کنم.

عبدالرحمان: "یعنی به عبارتی می‌شود، ... یک هزار و چهارصد و سه سکه‌ی طلا. حالا این همه پول را برای

چه می خواهید؟ مگر بدی ای از ما دیده اید که پول تان را از تجارتخانه ی ما پس می گیرد؟"

من: "محاسبات من هم همین حدود شد. ده تا سکه بالا و پایین را خدا ببخشد"

عبدالرحمان پرسش را تکرار می نماید: "مگر بدی ای از ما دیده اید که پول تان را از تجارتخانه ی ما پس می - گیرد؟"

من: "خیر. حضرت امیر به من مأموریت داده اند که برای مدتی در بندرِ ظفر^{۸۵} سکنی گزینم و در خدمتِ دارالحکومه اش باشم. ترجیح دادم پول هایم را به آنجا منتقل کنم"

عبدالرحمان: "صلاح کار خویش خسروان دانند و بس. تجارتخانه‌ی برادرزاده‌ی من در ظفر قرار دارد و بسی پر رونق است. می‌توانم یک حواله در وجه شما بنویسم تا مجبور به حمل این همه سکه طی مسافرت نشوید. خیال‌تان راحت این حواله معتبر است"

من به تهدید می‌گویم: "اگر تلاش کنید مشاور امیر را گول بزنید، حساب‌تان با کرام الکاتبین است!"

عبدالرحمان: "من غلط کنم چنین افکاری از ذهنم خطور کند. این حواله عین پول است. به محض ارائه پول خواهد شد"

من: "فقط هزار سکه حواله بنویسید. باقی‌اش نقد باشد"

عبدالرحمان کاغذی زرد رنگ را برمی دارد. خلاصه-
ی شرح ماجرای پول و حساب و کتابش را در یک
ورق پشت و رو می نویسد. در انتهای حواله مبلغ قابل
پرداخت را ثبت و مهر می نماید.

من متن حواله را به دقت مطالعه می کنم و مشکلی
نمی یابم. کیسه های پول و کاغذ حواله را در کنار
بقچه ی لباس ها جاسازی می نمایم. از عبدالرحمان
خدا حافظی می کنم. مغازه را به سوی خانه ام ترک
می نمایم.

به خانه که می رسم، سکه ها را در جیب های کفش و
لباس سفر مخفی می کنم. ساز و برگ سفر همچون
بقچه ی نان، مشک آب و انواع دستار برای محافظت
در برابر آفتاب سوزان و طوفان شن را گرد می آورم.

در این مسافرت غلامی همراه نخواهم داشت که
ترتیب این چیزها را بدهد.

ناگهان صدای در زدن می آید. درِ حیاط را می گشایم.
برادرم، مسعود است. به همراه چند خدمه و اسب آمده
است.

مسعود: "پیغام عجیب بود. چه خبر شده؟"

من: "بیا داخل. جلوی در صحبت نکنیم. همیشه‌ی خدا
می خواهی همه چیز را سرپایی اجرا کنی و ختم به رای
خویشتن نمایی"

برادرم که مرا سرسنگین می بیند. چیزی نمی گوید.
غلامان و خدمه را در حیاط خانه دست به سینه می نهد
و دنبال من به اتاق پذیرایی می آید. ساز و برگِ سفر
را که می بیند، آشفته می گردد.

مسعود: "چه شده؟ بگو بینم چه مرگته؟"

من: "من فقط یک اسب خوب از تو می خواهم. دارم می روم مسافرت"

مسعود: "این ها تدارکِ یک مسافرت طولانی است. کجا می روی؟ حج؟"

من: "نه. به بندر ظفر می روم. از آنجا، سوارِ کشتی می - شوم به مقصدِ شمالِ دریایِ مازندران"

مسعود: "دیارِ کفر؟!"

من: "نامش را هر چه می خواهی بگذار"

مسعود: "آخه چرا؟ همه چیز داری. پول خانه خانواده و یک شغل دولتیِ عالی. چرا؟ لااقل یک دلیل برای این رفتنت بگو"

من: "من همین پرسش را چند هفته‌ی پیش از عزیزی پرسیدم. او گفت، «هر لحظه‌ی این زندگی، دارد زجر می‌کشد و مجبور است که برود». حال، من به تو همان جواب را می‌دهم. من هر لحظه‌ی زندگی در اینجا، برایم جهنم است و دارم زجر می‌کشم، باید بروم"

مسعود: "این جفنگیات را تحویل من نده. اگر پُست را ترک کنی باید دلیل خوبی برای دربارِ امیر بیاوری و گرنه خانواده‌ات را هم در دردسر می‌اندازی"

من: "من فکر آنجایش را هم کرده‌ام. به حکیم دربار^{۸۶} رشوه‌ی حسابی داده‌ام. او قرار است یک هفته-ی دیگر به خدمتِ امیر برسد و مرگِ نابهنگام مرا، به سببِ عارضه‌ی آبله، گزارش دهد. در ضمن، حکیم

چند کثافت کاری در گذشته کرده که مدارکِ آنها
نزد من موجود است. خوشحال می شود که من از
صحنه‌ی روزگار محو شوم و رازهایش همراه من
ناپدید گردند"

مسعود: "پس ما چی؟ خانواده ت چی؟"

من: "اگر دوستم داری راضی نباش که زجر بکشم.
بگذار تا بروم"

برادرم چند بار با عصبانیت دور اتاق قدم می زند و به
زمین و زمان فحش های رکیک می دهد. سرانجام
اشک در چشمانش جمع می شود و می گوید: "من که
از کار تو سر در نمی آورم. ولی با این اوضاعِ مشوشِ
سیاسی که بنی هاشم و بنی عباس تبلیغاتِ ضدّ خلافت

را افزون نموده‌اند، صلاح نیست که تو با این روحیه‌ی
نامتعادل در دارالحکومه رفت و آمد کنی"

من برادرم را در آغوش می‌کشم. گویی تمام پشوانه‌ی
زندگی‌ام را یکجا در بغل دارم. لحظه‌ای که او از بغل م
جدا می‌شود نسیم سرد بی‌کسی در ذره ذره‌ی بافت-
های وجودم زوزه می‌کشد.

برادرم یک اسب قوی و گران قیمت را برای من در
حیاط خانه باقی می‌گذارد و می‌رود.

آخرین نگاه

سحرگاه خروس خون از خواب برمی‌خیزم. بار و بندیل
سفر را بر اسب می‌بندم و اسب را سوی دروازه‌ی شهر
می‌رانم.

سعی می‌کنم از خیابان‌های فرعی عبور نمایم و از خیابان‌های اصلی اجتناب می‌کنم. از خیابان خلوت پشت حمام گذر می‌کنم و از بازار و مسجد جامع عبور نمی‌کنم تا با مأموران حکومتی که به مسجد جامع و ساختمان‌های دولتی اطراف آن رفت و آمد می‌نمایند برخورد نکنم.

در خیابان خلوت پشت حمام، مردی عده‌ای را دور خودش جمع کرده و برای‌شان سخنرانی می‌کند. می‌بایست یک سخنرانی مخالف حکومت باشد که در چنین جایی صورت می‌پذیرد. اگر گذشته‌تر بود، از ترس قاطی شدن با مسائل دردسرساز از چنین تجمعی می‌گریختم. ولی الان که شهر را ترک می‌کنم، برای‌م مهم نیست.

چهره‌ام را می‌پوشانم و با اسب در پشت جمعیت
متوقف می‌شوم. سخنرانی را گوش می‌دهم.

سخنران: "الرضا من آل محمد. آن فاحشه‌ی حرومی
که یک به صد، سپاهیان خلیفه را در هم کوبید. آن
فاحشه‌ی مساحقه‌کار، ملک اسلامی را طعمه‌ی چنگال
کفر می‌دانست چون طایی چاقالو نمی‌توانست کاری
از پیش برد و عجز و استیصال بر او مستولی گشته بود"
مردی از میان جمعیت: "بلی. آن چاقالو"

سخنران: "ولی مجاهدینِ بنی‌هاشم با شهادت و
جسارت، آن فاحشه‌ی اجنه را به جهنم واصل کردند"
شخصی از میان جمعیت بر اهل بیت محمد دعا و
صلوات می‌فرستد.

سخنران: "فاحشه‌ای آتش‌پرست، همدست و زیر خوابه‌ی آن عجوزه‌ی حرومی بود. به نظر شما، فاحشه‌ی مساحقه‌کارِ آتش‌پرست را چه حکمی واجب است؟"

شخصی از میان حضار با خشم می‌گوید: "اگر به امیر بنی امیه باشد، لابد کنیز و رفیقه‌ی رختخوابش می‌گرداند"

مستمعان بر آشفته می‌شوند. زمزمه‌های خشم و نارضایتی در میان‌شان قُل می‌زند.

سخنران: "بحمدالله، فاحشه‌ی مساحقه‌کارِ آتش‌پرست، بدست لشکر بنی‌هاشم به دام عدالتِ الهی افتاده است. قاضی القضاة شیعه از امام ابراهیم بنی‌عباس در بغداد کسب تکلیف نمود"

جماعت زمزمه می کنند: "تکلیف چیست؟"

سخنران فریاد می زند: "تکلیف، همان اجرای حکم قرآن است. یعنی سنگسارِ زنیکه‌ی مساحقه کار. امروز، پس از نمازِ جمعه در کنارِ قبرستانِ شهر، میعادگاه مؤمنان است"

فردی فریاد می زند: "کسانی که اوجب واجبات^{۸۷} را رعایت می نمایند و برای سنگ زدن بر شیطان‌های آتش پرست در میعادگاه حاضر خواهند شد، فریاد بزنند «یاالله»"

جماعت یک صدا فریاد می زنند: "یاالله"

با خود می‌گویم: "امروز روز هیجان‌انگیزی برای فریا خواهد بود!"

من ترکه‌ای نرم به اسب می‌زنم و راهم را از میان جمعیت باز می‌کنم. پیش از آن که آفتاب بر سر دیوارها بیفتد، تا کاروانسرای حاشیه شهر می‌روم. سپس همراه نخستین کاروان راهی شهر دروازه می‌شوم. از شهر دروازه به ظفر خواهم رفت. در ظفر قایقی کرایه خواهم نمود سوی شمال دریای مازندران. امید دارم که در سرزمین‌های کمتر متمدن شمالی آرامش را بیابم. شاید روزی داستانِ ملکه‌ی غریبه‌ی قهرمان را به رشته‌ی تحریر درآوردم.

سعید بن عزیز بن سرو آزاد

سنه 128 هجری قمری، برابر با سال 113 یزدگردی